

**POROČILO O DELU
ZAVODA ZA GOZDOVE SLOVENIJE
ZA LETO 2004**

Ljubljana, februar 2005

VSEBINA

POVZETEK	5
1 IZVAJANJE JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	8
1.1 Stiki z lastniki gozdov in javnostjo	8
1.1.1 Stiki z lastniki gozdov	8
1.1.1.1 Skupinske oblike izobraževanja lastnikov gozdov	8
1.1.1.2 Individualno svetovanje lastnikom gozdov	12
1.1.1.3 Druge dejavnosti, namenjene lastnikom gozdov	12
1.1.2 Stiki z javnostjo	16
1.2 Gozdnogospodarsko načrtovanje	29
1.2.1 Izdelava gozdnogospodarskih načrtov	29
1.2.2 Druge dejavnosti	32
1.3 Gojenje in varstvo gozdov	35
1.3.1 Gojenje gozdov	35
1.3.1.1 Izdelava gozdnogojitvenih načrtov	35
1.3.1.2 Izbira drevja za posek	36
1.3.1.3 Gozdnogojitvena dela	37
1.3.1.4 Druga dela na področju gojenja gozdov	39
1.3.2 Varstvo gozdov	41
1.3.2.1 Sanitarno-varstveni posek	41
1.3.2.2 Delo na varstvu pred podlubniki in drugimi insekti	41
1.3.2.3 Požarno varstvo	43
1.3.2.4 Varstvo pred rastlinojedo parkljasto divjadjo	43
1.3.2.5 Druga dela na področju varstva gozdov	44
1.3.3 Financiranje in sofinanciranje gozdnogojitvenih in varstvenih del	44
1.4 Gozdna tehnika	46
1.4.1 Tehnologija dela	46
1.4.1.1 Kontrola sečišč (oz. izvedbe odločb)	46
1.4.1.2 Usposabljanje lastnikov gozdov	47
1.4.1.3 Izdelava tehnoloških delov gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov	51
1.4.1.4 Delo za SKZG RS in druge naročnike	51
1.4.1.5 Nove tehnologije	51
1.4.1.6 Uporaba lesne biomase	52
1.4.2 Gozdne prometnice	54
1.4.2.1 Zagotavljanje vzdrževanja gozdnih cest	54
1.4.2.2 Druge dejavnosti na področju gozdnih prometnic	55
1.4.3 Druge dejavnosti	56
1.4.3.1 Interno izobraževanje zaposlenih na ZGS s področja gozdne tehnike	56
1.4.3.2 Certificiranje gozdov	57
1.4.3.3 Sodelovanje z zunanjimi institucijami	58
1.5 Gozdne živali in lovstvo	59
1.5.1 Izdelava strokovnih podlag za sprejem podzakonskih aktov k Zakonu o divjadi In lovstvu	60
1.5.2 Izdelava letnih lovskogojitvenih načrtov območij	64
1.5.3 Evidentiranje odstrela in izgub divjadi	65
1.5.4 Delo na izboljševanju življenjskega okolja prostoživečih živali	66
1.5.5 Druge dejavnosti	67
1.6 Informatika	73
1.7 Finančne zadeve	76
1.7.1 Splošne finančne zadeve	76
1.7.2 Gospodarjenje s premoženjem	77
1.8 Kadrovsko-pravne zadeve	79
1.8.1 Pravne zadeve	79
1.8.2 Kadrovske zadeve	80
1.9 Odločanje ZGS v upravnih zadevah	82

1.10 Raziskovalna dejavnost	83
2 DRUGE DEJAVNOSTI ZGS	84
2.1 Delo gojitvenih lovišč v ZGS	84
2.2 Delo za Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS	87
2.3 Splošne interne dejavnosti ZGS	88
2.3.1 Izobraževanje delavcev ZGS	88
.....	
2.3.2 Varnost in zdravje pri delu	91
2.3.3 Notranji nadzor dela ZGS	94
2.3.4 Delo organov ZGS in komisij	95

Povzetek

Zaradi ugodnega razvoja dogodkov v letu 2003, ko je Državni zbor RS ob rebalansih proračunov kar dvakrat podprl amandmaje za povečanje finančnih sredstev za delovanje javne gozdarske službe – v juniju za leto 2003 in jeseni za leti 2004 in 2005 – so bili v letu 2004 zagotovljeni finančni pogoji za nemoteno delovanje Zavoda za gozdove Slovenije (nadalje ZGS).

ZGS je v letu 2004 izvajal naloge javne gozdarske službe skladno z Zakonom o gozdovih, Zakonom o gozdnem reprodukcijskem materialu, Zakonom o divjadi in lovstvu ter drugimi zakoni in predpisi, na podlagi pogodbe z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (nadalje MKGP).

Ob rednih nalogah javne gozdarske službe, je ZGS v letu 2004 izvedel zelo veliko dodatnih dejavnosti, od katerih so bile nekatere posledica sprememb zakonodaje ali vstopa Slovenije v EU in zato bolj enkratnega oziroma razvojnega značaja, druge pa preprosto odziv na potrebe države ali razvojnih prizadevanj dejavnosti na področjih, ki so povezana z gozdom in so nosilci teh dejavnosti želeli pritegniti v izvajanje razvojnih nalog tudi gozdarstvo oziroma kadrovske in tehnološke zmožnosti javne gozdarske službe. Ob navedenem je nujno izpostaviti tudi projekte, zlasti mednarodne, v katere se ZGS že množično vključuje, ker je to dobro za ZGS, slovensko gozdarstvo in tudi državo Slovenijo. Skozi te projekte obravnavamo podatke po primerljivih metodologijah, skupne probleme gozdarstva v mednarodnem okolju rešujemo usklajeno, za reševanje nekaterih problemov je sploh nujen širši prostorski okvir obravnave problemov, ob njih pa si s tujimi strokovnjaki izmenjujemo znanje in izkušnje. Slovenija se tudi na ta način uspešno vključuje v mednarodno okolje.

Ob številnih izvedenih nalogah na različnih področjih delovanja ZGS v letu 2004, je potrebno zaradi zahtevnosti in obsežnosti že uvodoma posebej izpostaviti dve nalogi: uveljavitev sistema subvencioniranja opravljenih gojitvenih del lastnikom gozdov iz sredstev EU ter izdelavo predlogov lovsko upravljalskih območij, lovišč in lovišč s posebnim namenom za sprejem na Vladi RS. V obe nalogi je bilo v letu 2004 vloženo veliko naporov strokovnih delavcev ZGS in sta bili tudi po mnenju zunanjih institucij zelo uspešno izpeljani.

V nadaljnjem podajamo povzetek izvedenih najpomembnejših nalog ZGS v letu 2004.

Na področju gozdnogospodarskega načrtovanja je delo pri izdelavi gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot potekalo v glavnem tekoče. Na nekaj območnih enotah v letih 2003 in 2004 beležimo manjše zamude kot posledica lokalnega pomanjkanja kadrov na področju izdelave gozdnogospodarskih načrtov.

Oddelek za gozdnogospodarsko načrtovanje je bil v sodelovanju z drugimi oddelki in območnimi enotami v letu 2004 dejaven tudi na mednarodnih projektih (projekt FAO o lesni biomasi, Interreg III C – Gorski gozd, prijave nekaj novih projektov), z referati iz tematike tega področja pa je ZGS v letu 2004 tudi večkrat uspešno nastopil na mednarodnih strokovnih srečanjih v tujini.

Tudi v letu 2004 smo bili na ZGS aktivni pri pripravi prostorskih aktov in v zvezi s posegi v gozd in gozdni prostor. Skupaj z MKGP smo uspešno oblikovali rešitev pri pripravi Prostorskega reda Slovenije, s katero smo ustvarili podlago za smotrno delo na področju posegov v gozdove zaradi njihove spremembe v kmetijska zemljišča. Grozilo je namreč, da bi za vsak najmanjši tak poseg moral lastnik gozda čakati spremembo prostorskega reda občine.

Na področju gojenja gozdov smo se kljub nujnim in obsežnim nalogam na področju postopkov koriščenja evropskih sredstev za gojitvena dela (nego gozdov) v letu 2004 intenzivno posvečali tudi običajnim oziroma že utečenim nalogam, kot so izdelava gozdnogojitvenih načrtov, izbira drevja za posek, določitev gojitvenih in varstvenih del, zagotavljanje sadik in semena gozdnega drevja. Tako smo za posek izbrali še več drevja kot v letu poprej, največ v vsem času delovanja ZGS, ob pomoči sredstev iz skladov EU pa smo zagotovili izvedbo tudi 15 % več negovalnih del kot v letu 2003. Omeniti velja tudi ureditev hladilnice za hranjenje semena.

Kot je že omenjeno pa smo v letu 2004 veliko časa posvetili uveljavitvi subvencij za izvedena gojitvena dela iz sredstev EU, in sicer za sodelovanje z MKGP pri pripravi dopolnitve predpisa, za pomoč lastnikom gozdov pri pripravi vlog, za prevzem in obračun opravljenih del ter za pomoč pri pregledu prispelih vlog. Po mnenju MKGP in Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja, je v kratkem času, ki je bil na voljo, ZGS navedena opravila izvedel zelo uspešno.

Tudi v letu 2004 smo posvetili veliko pozornosti posodobitvi izdelave gozdogojitvenih načrtov in njihove informacijske povezave z bazami podatkov, ki so podlaga gozdnogospodarskim načrtom. Obsežno delo je praktično zaključeno in v fazi zaključnih testiranj.

Nadaljevali smo z izvajanjem dolgoročnega projekta ekološke sanacije čistih smrekovih gozdov na Pohorju in pospeševanja razvoja borovih gozdov na Krasu v smeri naravnih hrastovih in bukovih gozdov ter sodelovali pri več domačih in mednarodnih projektih.

Na področju varstva gozdov so se hudi problemi preveč namnoženih podlubnikov v letu 2003 nadaljevali tudi v leto 2004. Zlasti v nižinskih smrekovih gozdovih na Kočevskem je bilo potrebno zagotoviti posek izjemno velikih količin napadenega drevja.

Delo na področju gozdne tehnike je potekalo po že utečenih poteh, tako v pogledu organiziranja tečajev za lastnike gozdov s področja pravnega in varnega dela v gozdu kot v pogledu zagotavljanja vzdrževanja gozdnih cest. ZGS je tudi v letu 2004 nadaljeval z aktivno vlogo pri iskanju optimalnih poti uvajanja novih tehnologij dela na sečnji in spravilu v slovenskih gozdovih. Na tem področju je bil ZGS tudi v letu 2004 zelo aktiven v mednarodnem okolju (projekt FAO o možnostih za pridobivanje in uporabe lesne biomase v Sloveniji za energijske namene, sodelovanje z mednarodno organizacijo za delo ILO in IUFRO).

Na področju gozdnih živali in lovstva je bilo leto 2004 posebej zahtevno. Skladno z novim Zakonom o divjadi in lovstvu je ZGS v letu 2004 pripravil predlog lovsko upravljalških območij ter vseh lovišč, vključno z lovišči s posebnim namenom. Po opravljenem obsežnem delu in dokončnem usklajevanju na MKGP je Vlada RS z uredbami oziroma odlokom vsa omenjena območja oziroma lovišča tudi sprejela. ZGS je bil dejaven tudi v zvezi z drugimi nalogami, ki jih je določil novi Zakon, še posebej je tesno sodeloval z Ministrstvom za okolje in prostor (MOP) pri pripravi predpisov za ocenjevanje škod po zavarovanih vrstah, saj so skladno z Zakonom z začetkom leta 2005 v pristojnosti MOP tudi velike zveri, po katerih beležimo v Sloveniji znatne škode. ZGS je sodeloval tudi z MKGP na pripravi drugih podzakonskih aktov k Zakonu.

Poleg navedenega smo na področju gozdnih živali in lovstva, kot že običajno, izdelali letne lovsko-gojitvene načrte za vseh 18 lovskogojitvenih območij, na podlagi katerih so vse lovske organizacije tudi izdelale letne načrte gospodarjenja z divjadjo.

Veliko pozornosti je tudi v letu 2004 zahtevalo delo z velikimi zvermi, predvsem z medvedom in volkom, ki na podeželju povzročata največ škod in konfliktov, uravnavanje njunih populacij z odstrelom pa je zaradi javnosti zelo težavno. Strokovnjaki ZGS strokovno presojujejo in ocenjujejo vse škode po velikih zvereh, udeleženi pa so tudi v intervencijski skupini, ki je dolžna ukrepati ob konfliktnih dogodkih.

V letu 2004 je ZGS uspešno nadaljeval z delom na triletnem projektu LIFE o rjavem medvedu.

Opravljen je bilo vse potrebno, da ZGS na podlagi Zakona o divjadi in lovstvu v začetku leta 2005 sprejme nova lovišča s posebnim namenom. Ne povsem dorečeno je le še vprašanje prenosa premoženja LPN Kompas iz Peskovcev.

Na področju stikov z lastniki gozdov je ZGS v letu 2004 nadaljeval z že utečenim organiziranjem tečajev za lastnike gozdov za vsa pomembnejša gozdna opravila (sečnja in izdelava, spravilo lesa, gojitvena in varstvena dela), vendar pa je bilo v preteklem letu teh dejavnosti izvedenih še posebej veliko – npr.: skoraj polovico več tečajev in delavnic za lastnike gozdov kot v preteklih letih ter tudi največ doslej različnih drugih oblik izobraževanja lastnikov gozdov.

Na področju stikov z javnostjo je ZGS pripravil veliko prispevkov za medije ter različnih prireditev, zlasti za šolsko mladino, obojega nekoliko manj kot v preteklih nekaj letih. Še posebej veliko različnih prireditev je bilo ob koncu maja, v Tednu gozdov, ki je bil tokrat posvečen mestnim gozdovom, osrednja prireditev pa je bila na Ljubljanskem gradu.

V tem sklopu gre omeniti začetek izhajanja internega glasila List, ki pomeni pomemben prispevek k boljšemu informiranju zaposlenih ZGS v zvezi z delom ZGS in gozdarstvom.

Lovišča s posebnim namenom (prej gojitvena lovišča) v sestavi ZGS so v letu 2004 v glavnem izpolnila zastavljene naloge pri izvajanju lova in lovskega turizma, kot običajno pa so izvedla tudi veliko nalog javnega pomena. V preteklem letu so aktivno sodelovala tudi pri usklajevanju meja z drugimi lovišči.

Skladno s 57. členom Zakona o gozdovih in pogodbo med ZGS in SKZG RS je ZGS tudi v letu 2004 pripravil strokovne podlage za oddajanje del v državnih gozdovih, nadziral njihovo izvajanje in prevzemal opravljena dela, izvedel pa je še druga dela, ki jih zajema pogodba.

Poleg rednih oziroma s Programom dela ZGS za leto 2004 predvidenih nalog, smo na ZGS, kot običajno, izvedli tudi številna druga dela, pri katerih so naročniki potrebovali podatke ZGS in znanje njegovih strokovnjakov. Med njimi velja posebej omeniti dve dejavnosti: uspešno pomoč Inšpektoratu za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano pri nadzoru vlog za subvencije v kmetijstvu iz evropskih sredstev, ki so jo sicer opravili številni strokovni delavci po vsej Sloveniji ob svojih rednih delovnih zadolžitvah, ter izdelavo pisnega in kartnega dela Katastra čebelje paše, ločeno za vseh 193 občin – v dogovoru z MKGP in skladno z usmeritvami Čebelarke zveze Slovenije.

Skladno z Zakonom o gozdovih je ZGS sodeloval tudi pri številnih raziskovalnih nalogah, zlasti tistih, ki jih izvajata Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire pri Biotehniški fakulteti v Ljubljani in Gozdarski inštitut Slovenije. Kot je že omenjeno, je ZGS tudi v letu 2004 sodeloval in še sodeluje v več obsežnejših mednarodnih raziskovalnih projektih.

V letu 2004 smo nadaljevali s pripravo strokovnih podlag za pripravo Strategije razvoja ZGS, ki je bila v osnutku tudi izdelana in obravnavana na seji Sveta ZGS.

Po posameznih področjih lahko v glavnem ugotovimo izpolnitev z letnim programom zastavljenih nalog, pri nekaterih nalogah smo program tudi preseгли. Pri tako velikem obsegu nalog in opravil, kot jih v letu dni opravi ZGS, je seveda mogoče zaslediti tudi naloge, katerih izvedba je, v pretežni meri zaradi objektivnih okoliščin, nekoliko zaostala za pričakovanji in nas delo v zvezi z njimi čaka še v letu 2005. Med takšnimi nalogami so bile pomembnejše: priprava predloga za spremembo Pravilnika o varstvu gozdov (delo je zastalo zaradi obilice dela v zvezi z evropskimi subvencijami), priprava internih navodil za sodelovanje ZGS pri posegih v prostor (delo ni moglo biti izvedeno, ker je šele ob koncu leta 2004 izšel Prostorski red Slovenije, ki je določil nekaj ključnih izhodišč za delo ZGS na tem področju), obnova mej ureditvenih enot (delno tudi iz finančnih razlogov), izdelava gozdnogojitvenih načrtov (pretežno zaradi pričakovanja računalniškega programa za njihovo izdelavo) ter dopolnitev internetne strani ZGS.

V Poročilu o delu ZGS za leto 2004 prikazujemo opravljeno delo po vsebinskih področjih javne gozdarske službe. Delo lovišč s posebnim namenom v sestavi ZGS ter delo ZGS za SKZG RS obravnavamo v posebnih poglavjih. Prav tako obravnavamo v posebnih poglavjih interne dejavnosti, kot sta npr. izobraževanje delavcev ZGS in delo na področju varstva pri delu zaposlenih, ki so nujne za uspešno delovanje ZGS, niso pa neposredne zakonske naloge ZGS.

Naj na koncu poudarimo, da v Poročilu o delu ZGS ne prikazujemo podatkov o gozdovih. Nekaj najpomembnejših podatkov o izvedenih delih v gozdovih navajamo v tem poročilu zgolj v ilustracijo obsega opravljenega dela ZGS. O tem, kaj se je v letu 2004 dogajalo s slovenskimi gozdovi in o aktualnih podatkih o njih je pripravljeno posebno poročilo – Poročilo ZGS o gozdovih za leto 2004.

1 Izvajanje javne gozdarske službe

1.1 STIKI Z LASTNIKI GOZDOV IN JAVNOSTJO

Odgovoren: spec. Tone Lesnik, univ. dipl. inž. gozd.

Poglavji 1.1.1 Stiki z lastniki gozdov in 1.1.2 Stiki z javnostjo se deloma prepletata, ker so lastniki gozdov kot največja skupina deležnikov (organizacij, skupin, posameznikov, s katerimi ZGS sodeluje na formalni ali neformalni interesni osnovi) tudi ena od oblik javnosti, ki pa se od drugih javnosti bistveno razlikujejo po svojih lastninskih pravicah in dolžnostih v zvezi z gozdovi.

1.1.1 Stiki z lastniki gozdov

Stiki z lastniki gozdov so v letu 2004 potekali z naslednjimi dejavnostmi:

- skupinske oblike izobraževanja lastnikov gozdov s tečaji, delavnicami, predavanji, ekskurzijami in drugimi skupinskimi oblikami,
- individualno svetovanje lastnikom gozdov,
- izobraževalni prispevki za lastnike gozdov v časopisih, po radiu in televiziji,
- izdaja tiskanih in video gradiv za izobraževanje lastnikov gozdov,
- predstavitve in druge prireditve s tematiko za lastnike gozdov na sejnih (ta oblika dela ZGS je namenjena tudi širši javnosti),
- študijski krožki (ta dejavnost je namenjena razvoju podeželja in tudi širši javnosti),
- javne razgrnitve in obravnave gozdnogospodarskih načrtov in javne obravnave lovsko gojitvenih načrtov (dejavnost je namenjena tudi zainteresiranim posameznikom in organizacijam iz javnosti),
- izbira in podelitev priznanj najbolj skrbnim lastnikom gozdov za leto 2004.

1.1.1.1 SKUPINSKE OBLIKE IZOBRAŽEVANJA LASTNIKOV GOZDOV

Tečaji in delavnice za gozdno tehniko

Skupno je bilo v letu 2004 izvedenih 124 tečajev in delavnic. Pri večini (92 ali 74%) so, kot že v preteklih letih, sodelovali inštruktorji Srednje gozdarske in lesarske šole iz Postojne (SGLŠ). Usposobljeni in pooblaščen inštruktorji SGLŠ so opravili praktični in teoretični pedagoški del izobraževanja, delavci ZGS pa organizacijski del. Preostalih 32 tečajev smo izvedli v lastni izvedbi. Skupno se je teh izobraževanj udeležilo 2.028 lastnikov gozdov.

Število tečajev in delavnic za gozdno tehniko po vrstah in po območnih enotah je prikazano v preglednicah 1a in 1b.

Tekmovanje lastnikov gozdov v veščinah sečnje in izdelave dreves

Na 41. Kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni je bilo 24. avgusta 2004 6. državno prvenstvo lastnikov gozdov v veščinah sečnje in izdelave dreves. Udeležile so se ga ekipe, ki so bile na vseh območnih enotah izbrane na poprejšnjih izbirnih tekmovanjih. Tekmovalo je 54 posameznikov in 14 tričlanskih ekip.

Tekmovanje je pripravil in vodil Oddelek za gozdno tehniko v sodelovanju z OE Murska Sobota. V organizacijo in izvedbo tekmovanja je bilo vključenih več deset sodelavcev iz večine območnih enot in Centralne enote ZGS ter sodelavci iz SGLŠ in Pomurskega sejma.

Preglednica 1a: **Število tečajev iz gozdne tehnike za lastnike gozdov v izvedbi SGLŠ v l. 2004**

Območna enota	Varno delo z mot. žago (3 dni)		Varno delo z mot. žago (2 dni)		Varno delo z mot. žago nadaljevalni (2 dni)		Vzdrževanje mot. žage		Varno delo s traktorjem		Krojenje lesa		Mobilna učilnica (2 dni)		Mobilna učilnica (1 dan)	
	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu
Tolmin	1	16	4	57					2	25	1	26				
Bled					2	35			2	46						
Kranj	3	45			4	61										
Ljubljana			7	119	1	15			4	80	1	19				
Postojna			1	15	1	5			4	63	1	16			3	26
Kočevje									1	15	1	10	1	12		
N. mesto			3	48	1	15	1	9	1	23	1	32				
Brežice			1	17	3	57			1	32						
Celje					1	16			2	53						
Nazarje			3	50					1	36	1	20				
Sl. Gradec			1	15			3	64	2	38					1	25
Maribor			2	35					2	46						
M. Sobota			1	19												
Sežana			4	73			1	19	1	20						
SKUPAJ	4	61	27	448	13	204	5	92	23	477	6	123	1	12	4	51

Legenda: Nd = število tečajev, Nu = število udeležencev

Preglednica 1b: Število tečajev iz gozdne tehnike za lastnike gozdov v izvedbi ZGS v I. 2004

Območna enota	Varno delo z motorno žago		Varno delo s traktorjem		Krojenje lesa		Vzdrževanje mot. žage		Mobilna učilnica		Vzdrževanje gozdnih cest		Izbirne tekme	
	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu
Tolmin													2	18
Bled													2	9
Kranj														
Ljubljana					3	65							1	18
Postojna					1	9							1	6
Kočevje	1	15												
Novo mesto	1	50											1	10
Brežice	1	15			2	61	1	11					1	12
Celje									2	40	1	15	2	18
Nazarje														
Slov. Gradec					4	96							1	12
Maribor	1	9											1	15
M. Sobota							1	39					1	17
Sežana														
SKUPAJ	4	89	-	-	10	231	2	50	2	40	1	15	13	135

Legenda: Nd = število tečajev, Nu = število udeležencev

Delavnice za gojenje in varstvo gozdov

Z delavnicami za gojenje in varstvo gozdov lastnike gozdov izobražujemo, vzpodbujamo in jim pomagamo k dobremu gospodarjenju z gozdom in kakovostnemu opravljanju načrtovanih in subvencioniranih del v zasebnih gozdovih. V letu 2004 smo skupno izvedli 111 delavnic, ki se jih je udeležilo 1.689 udeležencev. Število delavnic po območnih enotah kaže preglednica 2.

Preglednica 2: Število izvedenih delavnic za gojenje in varstvo gozdov v letu 2004

Območna enota	Izvedel ZGS	Izvedli zunanji izvajalci
---------------	-------------	---------------------------

	Nd	Nu	Nd	Nu
Tolmin	4	59		
Bled	4	80		
Kranj	3	44		
Ljubljana	8	184		
Postojna	8	76		
Kočevje	8	66		
Novo mesto	1	5		
Brežice	8	114		
Celje	33	445		
Nazarje	4	93	1	18
Slov. Gradec	9	229	1	16
Maribor	5	52		
M. Sobota	8	101		
Sežana	6	107		
SKUPAJ	109	1.655	2	34

Legenda: Nd=število delavnic, Nu=število udeležencev

Predavanja za lastnike gozdov

V letu 2004 smo opravili 81 predavanj o različnih temah s strokovnih področij, ki jih pokriva ZGS. Predavanj se je udeležilo skupno 3.419 lastnikov gozdov.

Preglednica 3: **Predavanja za lastnike gozdov v letu 2004**

Območna enota	Število predavanj	Število udeležencev
Tolmin	2	44
Bled	3	86
Kranj	6	174
Ljubljana	7	173
Novo mesto	4	68
Brežice	10	284
Celje	20	1.682
Nazarje	10	168
Slov. Gradec	3	148
Maribor	11	229
Sežana	5	183
SKUPAJ	81	3.419

Teme izvedenih predavanj:

Predavanja so zajela 18 različnih strokovnih tem. Največ - 8 predavanj je bilo o gojenju in varstvu gozdov (OE Tolmin, Ljubljana, Brežice, Celje, Slovenj Gradec, Sežana), 5 predavanj je bilo o subvencijah v gozdarstvu (OE Tolmin, Kranj, Novo mesto, Celje, Sežana), 3 predavanja so bila o uporabi lesne biomase (OE Bled, Slovenj Gradec, Maribor), 3 predavanja so bila o gozdnogospodarskih načrtih (OE Kranj, Nazarje), po 2 predavanji sta bili o varnem delu v gozdu (OE Ljubljana, Sežana), o vzdrževanju gozdnih cest (OE Brežice in Celje), in o strojni sečnji (OE Bled, Novo mesto).

Po 1 predavanju je bilo še o naslednjih temah:

- projekt Phare, gozd in gozdne železnice (OE Kranj),
- združevanje lastnikov gozdov, trženje lesa, razvoj podeželja (OE Brežice),
- splošno koristne funkcije gozdov na Pohorju, zasmrečenost in rdeča trohnoba na Pohorju (OE Celje),

- javna predstavitev predloga varovalnih gozdov, poročilo o delu KE na zboru zadružne enote, predstavitev zvočnih količkov lovcem (OE Nazarje).

Ekskurzije za lastnike gozdov

Območne enote so v letu 2004 izvedle 30 ekskurzij za lastnike gozdov, ki se jih je udeležilo 1.549 lastnikov. Ekskurzije so bile posvečene 9 različnim temam, med katerimi so bile: gojenje gozdov (13x), povezovanje lastnikov gozdov (3x), uporaba lesne biomase (2x), gospodarjenje z zasebnimi gozdovi (7x).

Preglednica 4: **Ekskurzije za lastnike gozdov v letu 2004**

Območna enota	Število ekskurzij	Število udeležencev
Tolmin	1	43
Bled	1	48
Kranj	2	100
Ljubljana	3	152
Postojna	1	26
Kočevje	2	85
Novo mesto	9	446
Brežice	5	406
Celje	1	33
Slov. Gradec	4	170
Maribor	1	40
SKUPAJ	30	1549

Teme in kraji ekskurzij po območnih enotah so bile:

OE Tolmin:

- Goriška Brda - gospodarjenje z malodonosnimi gozdovi.

OE Bled:

- Goriška Brda - gospodarjenje z zasebnimi gozdovi, agrarne skupnosti.

OE Kranj:

- Dolenjska - "dolenjski gozdovi" - pragozd, redčenje bukve.
- Zasavje - splavarjanje, oglarstvo, povezovanje lastnikov gozdov, dopolnilne dejavnosti na kmetijah.

OE Ljubljana:

- Koroška; gospodarjenje z višinskimi gozdovi, rudnik.
- Območna enota Nazarje - uporaba lesne biomase, gozdarski muzej.

OE Postojna:

- Krajevna enota Mokronog - Prednosti združevanje lastnikov gozdov v društva.

OE Kočevje:

- Krajevna enota Velike Lašče - gospodarjenje z gozdom.
- Kostanjevica, Krakovski gozd, gojenje gozdov.

OE Novo mesto:

- Gozdnogospodarska enota Brezova reber - redčenje.

- Gozdnogospodarska enota Adlešiči - gospodarjenje z gozdovi.
- Gozdnogospodarska enota Soteska - obisk pragozda.
- Gozdnogospodarska enota Krka - spoznavanje gozdno gojitvenih del.
- Gozdnogospodarska enota Novo mesto-Jug - strojna sečnja.
- Krajevna enota Mokronog - delo društva lastnikov gozdov - gospodarjenje z gozdom.
- Gozdnogospodarska enota Pokljuka - gospodarjenje s gorskimi gozdovi.
- Območna enota Nazarje - uporaba lesne biomase.
- Krajevna enota Škofljica - gojenje gozdov in predelava lesa.

OE Brežice:

- Gornja Radgona – oglarstvo.
- Radeče - Dole – oglarstvo.
- Gozdarstvo na Madžarskem.
- Ekskurzija lastnikov gozdov iz Bele Krajine.
- Bela Krajina - problematika zaraščanja.

OE Celje:

- Gospodarjenje z zasebnimi gozdovi na Krasu.

OE Slovenj Gradec:

- KE Radlje, Orlica, Sgerm - Sgermova smreka, sonaravno gospodarjenje.
- KE Radlje, Orlica, Sgerm - Sgermova smreka, prebiralno gospodarjenje.
- OE Murska Sobota, Gospodarjenje z nižinskimi gozdovi.
- OE Murska Sobota, Gospodarjenje z nižinskimi gozdovi.

OE Maribor:

- KE Ptuj - Gozdovi listavcev in gospodarjenje z njimi.

1.1.1.2 INDIVIDUALNO SVETOVANJE LASTNIKOM GOZDOV

ZGS je v letu 2004 izdal 64.144 odločb lastnikom gozdov v upravnem postopku. Ob tem so strokovni delavci ZGS, večinoma revirni gozdarji, svetovali lastnikom gozdov o izbiri drevja za posek, o izvajanju sečnje in spravila, gozdnem redu, načinu izvajanja gojitvenih in varstvenih del in drugem.

1.1.1.3 DRUGE DEJAVNOSTI, NAMENJENE LASTNIKOM GOZDOV

Izobraževanje lastnikov gozdov po medijih

Nekateri izobraževalni prispevki v medijih za lastnike gozdov so namenjeni tudi širši javnosti. V medijih širšega dosega je bilo objavljeno 63 prispevkov, v lokalnih medijih pa 205 prispevkov. Število prispevkov po vrstah medijev je prikazano v preglednici 5.

Preglednica 5: Število izobraževalnih prispevkov v medijih v letu 2004

Organizacijska enota	Mediji širšega dosega				Lokalni mediji			
	Radio Slovenija	Radio Ognjišče	Kmečki glas	TV Maribor	TV	Radio	Časopis	Revije
Centralna enota	9	6	5	4				
Tolmin	2	5			1	1	1	
Bled		5	1			2	3	

Kranj		2	1			26	5	
Ljubljana	2		1		1	3	12	
Postojna			1			1	5	
Kočevje		5				4	8	
Novo mesto			2		2	4	9	
Brežice		1	3		2	5	1	22
Celje		5			10	6	2	
Nazarje			5		1	3	19	
Slov. Gradec		1				8		
Maribor						3	9	11
M. Sobota		4			1	4	2	
Sežana		5	1		1		5	2
SKUPAJ	13	39	20	4	19	70	81	35

Teme prispevkov v medijih širšega dosega so bile:

Radio Slovenija:

- novosti pri delu ZGS, pomen študijskih krožkov, podlubniki, varno delo v gozdu, okrasna drevesca (Centralna enota),
- gozdne učne poti (Centralna enota, OE Ljubljana),
- primestni in mestni gozdovi (OE Tolmin),
- rak na kostanju (OE Ljubljana).

Radio Ognjišče:

- divjad in lovstvo, državna gozdarska tekmovanja lastnikov gozdov, zaraščanje kmetijskih zemljišč, gozdne ceste (OE Tolmin),
- delo študijskih krožkov v ZGS (Centralna enota, OE Brežice, Kranj, Slovenj Gradec),
- zveri, varstvo gozdov, Natura 2000 (OE Kočevje),
- strojna sečnja (OE Bled),
- mestni gozdovi (OE Celje),
- gozdni požari (OE Sežana),
- gozdovi in gozdni prostor ob Muri (OE Murska Sobota, Centralna enota),

Kmečki glas:

- pravice in dolžnosti lastnikov gozdov (OE Bled),
- strokovna ekskurzija lastnikov gozdov v Zasavje (OE Kranj),
- gozdne ptice (OE Ljubljana),
- čebelarjenje v gozdovih (OE Postojna),
- gojenje gozdov – nega z redčenjem (OE Novo mesto),
- čiščenje odpadkov v dolini Sopot, gospodarjenje z gozdom kartuzije Pleterje, povezovanje lastnikov gozdov (OE Brežice),
- gozdno gojitveno načrtovanje v zasebnih gozdovih (OE Nazarje),
- gospodarjenje z gozdovi agrarne skupnosti (OE Sežana).

TV Maribor, oddaja Ljudje in zemlja:

- najskrbnejši lastnik gozda v OE Slovenj Gradec v letu 2003 (OE Slovenj Gradec in Centralna enota),
- državno tekmovanje lastnikov gozdov (Centralna enota),
- strojna sečnja (Centralna enota),
- oglarjenje (OE Brežice in Centralna enota).

V lokalnih medijih so bili v ospredju prispevki o naslednjih strokovnih gozdarskih temah:

- gojenje in varstvo gozdov, skupno 4 prispevki (OE Kranj, Brežice, Slovenj Gradec),
- varstvo gozdov pred podlubniki, skupno 25 prispevkov (OE Tolmin, Ljubljana, Postojna, Kočevje, Celje, Nazarje, Slovenj Gradec, Maribor),
- subvencije v gozdarstvu, skupno 7 prispevkov (OE Bled, Kranj, Brežice, Celje),
- divjad in lovstvo, skupno 13 prispevkov (OE Tolmin, Kranj, Nazarje, Murska Sobota, Sežana,
- gozdnogospodarsko načrtovanje, skupno 2 prispevka (OE Kranj, Maribor),
- vzdrževanje gozdnih cest, skupno 4 prispevki (OE Ljubljana, Slovenj Gradec, Maribor).

Največ prispevkov je bilo o podlubnikih. Poleg navedenih strokovnih tem so bili objavljeni še prispevki o več kot 80 različnih temah (novoletna drevesca, podelitev priznanj najskrbnejšim lastnikom gozdov, o različnih drevesnih vrstah, o tekmovanjih lastnikov gozdov, o delu ZGS itd.)

Predstavitve na sejmih

Predstavitve ZGS na sejmih so razen lastnikom gozdov namenjene tudi širši javnosti. V letu 2004 smo uresničili:

Prireditve ZGS na 42. Kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni

ZGS že vrsto let sodeluje z razstavami in prireditvami na Kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni, ob koncu avgusta. Veliko število obiskovalcev in zanimive prireditve so priložnost za uspešno predstavitev gozdarstva. Glavni prireditvi v letu 2004 sta bili predstavitev oglarjenja in 6. sekaško državno tekmovanje lastnikov gozdov.

28. avgusta 2004 smo na sejmu slovesno prižgali pravo oglarsko kopo – prižgala jo je direktorica Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja mag. Sonja Bukovec. Otvoritveno prireditev in razstavo oglarstva je v sodelovanju s Pomurskim sejmom organizirala Območna enota ZGS Brežice. Razstavni prostor na sejmu, kjer je bila postavljena oglarska kopa, je bil izpostava Oglarske dežele iz Dol pri Litiji, odkoder so bili tudi oglarji, ki so kuhali oglje in nadzirali kopo.

31. avgusta je bilo na sejmu posvetovanje o oglarstvu. Udeležili so se ga predstavniki različnih gozdarskih in drugih organizacij. Predstavniki oglarjev iz Kozjanskega, Škofjeloškega hribovja, Gozda Martuljka in Dol pri Litiji so ustanovili oglarski klub in izbrali iniciativno skupino za vodenje kluba.

2. in 3. septembra je bila ob kopi slikarska kolonija slikanja z ogljem.

V nedeljo, 29. avgusta, je ves dan potekalo 6. državno sekaško prvenstvo lastnikov gozdov, v katerem se je pomerilo 54 posameznikov in 14 tričlanskih ekip iz vse Slovenije. Tekmovali so v menjavi verige in obračanju letve na motorni žagi, kombiniranem prežagovanju, preciznem prežagovanju, izdelavi zaseka in podžagovanju, kleščanju ter podiranju na balon. Tekmovanje je vzbudilo izjemno pozornost med gledalci, po oceni si ga je ogledalo najmanj 3.000 gledalcev. Dogodek sta posneli in o njem poročali TV Slovenija in TV Maribor.

Sodelovanje ZGS na drugih sejmih

Poleg dejavnosti na Kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni je ZGS v letu 2004 sodeloval še na naslednjih sejmih.

- Na Kmetijskem sejmu v Komendi smo pripravili demonstracijo varnega dela v gozdu.
- Na sejmu Narava in zdravje, 23.-25. 9. 2004 v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču, smo predstavili rekreacijsko funkcijo gozdov v Sloveniji. Predstavljena je bila maketa

gozdnega okolja ter posterji s tematiko gozda in pohodništva po gozdnih učnih in turističnih poteh.

- Na sejmu Lov v Gornji Radgoni, 7.-9. maja 2004, smo predstavili: delo ZGS na mednarodnem projektu Life-Narava Ohranitev velikih zveri v Sloveniji – faza I, rjavi medved ter lovišča s posebnim namenom v sestavi ZGS, delo intervencijske skupine in monitoring velikih zveri v LPN Jelen Snežnik in Medved Kočevje. Razstavo so pripravili Oddelek za gozdne živali in lovstvo, OE Murska Sobota in LPN v ZGS.

Razvoj podeželja - študijski krožki

Študijski krožki so namenjeni delovanju ZGS za razvoj podeželja pa tudi vključevanju in motiviranju lastnikov gozdov za gospodarjenje z gozdovi. Vodijo jih usposobljeni mentorji v koordinaciji z Oddekom za stike z lastniki gozdov in javnostjo. V posamezni študijski krožek je praviloma vključeno 5 do 12 udeležencev. Študijski krožki opravljajo tudi funkcijo odnosov s širšo javnostjo.

V letu 2004 so v ZGS delovali naslednji študijski krožki:

- Študijski krožek Toter – gojenje poljščine toter, pridelava in uporaba olja iz totra. Mentorica študijskega krožka je bila Jerneja Čoderl, vodja KE Radlje. Študijski krožek je deloval v kraju Pernice v občini Muta.
- Študijski krožek Panoramska cesta – razvoj gozdarstva in turizma na kmetijah, povezovanje kmetij in lastnikov gozdov. Mentor študijskega krožka je bil Alojz Lipnik, revirni gozdar na KE Luče. Študijski krožek je deloval v Logarski dolini na območju občine Solčava.
- Študijski krožek Svibno – predstavitev kraja s krajevnimi ljudskimi pesmimi na CD. Mentor študijskega krožka je bil Jože Prah, revirni gozdar na KE Radeče. Študijski krožek je deloval v kraju Svibno v občini Radeče.
- Študijski krožek Od vznika do eura – izobraževanje lastnikov gozdov na področju nege mladega gozda, funkcij gozdov, varnega dela z motorno žago. Mentor študijskega krožka je bil Jože Prah. Študijski krožek je deloval v kraju Svibno v občini Radeče.
- Študijski krožek Sopota – izobraževanje o starih krajevnih običajih, praktični prikaz splavarjenja, izobraževanje o pomenu gozda. Mentor krožka je bil v sodelovanju z zunanjim somentorjem Jože Prah, revirni gozdar na KE Radeče. Študijski krožek je deloval v kraju Sopota v občini Radeče.
- Študijski krožek Kar dam to dobim – izobraževanje za komuniciranje. Mentor študijskega krožka je bil Jože Prah, revirni gozdar na KE Radeče. Študijski krožek je deloval v kraju Radeče v občini Radeče.
- Študijski krožek Sorica – izobraževanje in predstavitev stavbne dediščine v Sorici. Krožek je vodil Boštjan Škrlep, vodja KE Železniki. Krožek je deloval v kraju Sorica v občini Železniki.
- Študijski krožek Izjemna drevesa na Krasu – evidenca in opis samoniklih, avtohtonih dreves z izjemnimi dimenzijami v občinah Sežana, Komen, Divača, v gozdnem in urbanem okolju. Mentor študijskega krožka je bila Branka Gasparič, svetovalka za gozdarsko načrtovanje na OE Sežana.

Poleg navedenih študijskih krožkov je Oddelek za stike z lastniki gozdov in javnostjo v sodelovanju z Gozdarskim inštitutom Slovenije izvedel še delavnico za razvoj študijskih krožkov, na kateri smo opredelili glavne cilje delovanja študijskih krožkov v ZGS, glavne ovire za njihovo delovanje ter poti za uresničitev ciljev.

V letu 2004 se je na Andragoškem centru za mentorje študijskih krožkov usposobilo še 8 zaposlenih v ZGS.

Izbira najskrbnejših lastnikov gozda

Ta aktivnost je namenjena vzpodbujanju lastnikov gozdov za čimbolj aktivno in skrbno gospodarjenje z gozdom. V letu 2004 smo jo izvedli že šestič. Izbor najskrbnejših lastnikov na vseh 14 območnih enotah je bil opravljen po že ustaljenih kriterijih, ki zajemajo:

- negovanost in stanje gozda,
- kakovost opravljenih gojitvenih in varstvenih del,
- kakovost opravljene sečnje in spravila lesa (upoštevanje gozdnega reda, čim manj poškodovanega drevja, čim manj poškodb gozdnih prometnic, sanacija nastalih poškodb),
- obseg opravljenih načrtovanih gojitvenih in varstvenih del,
- upoštevanje mnogonamenske vloge gozda in poudarjenih funkcij gozda in sonaravno gospodarjenje z gozdom,
- samoiniciativna skrb za vzdrževanje gozdnih prometnic,
- upoštevanje strokovnih navodil ZGS, odločb, gojitvenih načrtov in sodelovanje lastnika z ZGS,
- udeležba na izobraževalnih dejavnostih ZGS.

Osrednja prireditev s podelitvijo priznanj je bila 2. decembra 2004 v Juvanju (OE Nazarje). O njej je poročalo več medijev.

1.1.1 Stiki z javnostjo

Na področju stikov z javnostjo (odnosi z javnostmi) je ZGS v letu 2004 deloval z naslednjimi dejavnostmi:

- komuniciranje ZGS z deležniškimi organizacijami,
- razvojno delo za odnose z javnostmi,
- popularizacija gozdov,
- delo s šolsko mladino,
- obveščanje javnosti,
- predstavitve na sejnih (so namenjene tudi lastnikom gozdov),
- Teden gozdov,
- vzdrževanje gozdnih učnih poti,
- vzdrževanje evropskih pešpoti.

Komuniciranje ZGS z déležniškimi organizacijami

Déléžniške organizacije oziroma déležniki so z vidika ZGS organizacije, ki s svojim delovanjem vplivajo na ZGS in obratno tudi ZGS vpliva na njih. Z njimi imamo lahko odnose na formalni osnovi (zakonska določila, pogodbe) ali na neformalni interesni osnovi.

ZGS kot organizacija javne gozdarske službe ima odnose s številnimi déležniškimi organizacijami: ministrstva Vlade RS (MKGP, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za obrambo – Uprava za zaščito in reševanje), lokalne skupnosti, gozdarske organizacije (gozdarske gospodarske družbe, Zveza gozdarskih društev Slovenije, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS), Svet ZGS in sveti območnih enot ZGS (v njih so predstavniki številnih javnih organizacij), Andragoški center Slovenije, šolske ustanove (Zavod za šolstvo, osnovne in srednje šole, vrtci, Biotehniška fakulteta), raziskovalne organizacije (Gozdarski inštitut Slovenije), lovske organizacije (Zveza lovskih društin Slovenije, lovske družine), turistične organizacije (Turistična zveza Slovenije,

turistična društva), planinske organizacije (Planinska zveza Slovenije, planinska društva), nabiralniške organizacije (Zveza gobarskih družin Slovenije, Čebelarska zveza Slovenije, čebelarska društva), drugi uporabniki prostora (vodarstvo, kmetijstvo, energetika itd.), mladinske organizacije, nevladne okoljske organizacije, mednarodne organizacije (IUFRO, FAO).

Vse te organizacije predstavljajo za ZGS različne ciljne javnosti. Odnosi z njimi so v letu 2004 tekli deloma v obliki strokovnega sodelovanja pri določenih nalogah ali projektih, deloma v obliki poslovnega komuniciranja (sestanki, pisno komuniciranje), deloma v obliki popularizacije gozdov, ki jo je izvajal ZGS, deloma pa tudi v obliki obveščanja po medijih ali prek pošte.

V preglednici 6 so navedene nekatere institucije in organizacije, s katerimi smo sodelovali v letu 2004 in področja sodelovanja. Navedenih je blizu 70 različnih institucij in organizacij, s katerimi je na državni ravni sodelovala predvsem Centralna enota ZGS pa tudi nekatere območne enote. Tu niso navedene institucije in organizacije, s katerimi so sodelovale območne enote na svojih območjih, to pa so med drugimi številne lokalne skupnosti in šole ter številne organizacije, tudi iz inozemstva, katerih predstavniki so obiskali območne enote kot udeleženci številnih ekskurzij.

Preglednica 6: **Nekatere institucije in organizacije ter področja sodelovanja ZGS v letu 2004**

Zap. št.	Organizacija	Področje sodelovanja
1.	Državni zbor RS	Zakon o divjadi in lovstvu.
2.	Vlada RS	Zakon o divjadi in lovstvu; podzakonski akti.
3.	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	Izdelava in sprejem gozdnogospodarskih načrtov; Izdelava strokovnih podlag za pripravo Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom; ažuriranje Rabe zemljišč; sprememba Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove; izdelava Pravilnika o gozdnih prometnicah; semenarstvo; pogodbe za vzdrževanje gozdnih cest; podzakonski akti k Zakonu o divjadi in lovstvu in obveznosti; velike zveri; projekt LIFE-rjavi medved.
4.	Ministrstvo za gospodarstvo	Uporaba lesne biomase.
5.	Ministrstvo za okolje in prostor	Natura 2000; priprava zakonodaje na področju vožnje v naravnem okolju; zakonske in podzakonske obveznosti s področja lovstva; velike zveri, projekt LIFE-rjavi medved.
6.	Ministrstvo za notranje zadeve	Nezgode pri delu v gozdu, priprava zakonodaje na področju vožnje v naravnem okolju; intervencijska skupina za rjavega medveda; dovoljenja za orožje.
7.	MORS - Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje	Gozdni požari.
8.	Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja	Sofinanciranje vlaganj v gozdove iz sredstev EU; podatki o parcelah v osrednjem območju pojavljanja rjavega medveda.
9.	Agencija RS za okolje	Natura 2000; velike zveri; projekt LIFE-rjavi medved.
10.	Zavod RS za varstvo narave	Projekt LIFE-upravljalni načrti; zakonske in podzakonske obveznosti s področja lovstva; velike zveri.

Zap. št.	Organizacija	Področje sodelovanja
11.	Veterinarska uprava RS	Projekt monitoringa svinjske kuge pri divjem prašiču; dovoljenja za poskuse na prostoživečih živalih – projekti; steklina.
12.	Fitosanitarna uprava republike Slovenije	Zdravstveno varstvo rastlin.
13.	Geodetska uprava RS	Nabava ortofoto načrtov in drugih geodetskih vsebin; priprava testnih podatkov za vrednotenje gozdnih zemljišč; izdelava kartne informacijske plasti o cestah, izmenjava informacij.
14.	Statistični urad RS	Posredovanje podatkov o uplenjeni divjadi.
15.	Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano	Stki na področju različnih dejavnosti ZGS.

16.	Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS	Delo po pogodbi; najem površin za vzdrževanje okolja za divjad za gojitvena lovišča; projekt LIFE-rjavi medved.
17.	Direkcija za ceste RS	Pravilnik o gozdnih prometnicah-sistem gradnje gozdnih cest.
18.	Gozdarski inštitut Slovenije	Posredovanje podatkov o gozdovih; Prognozično-diagnostična služba; semenarstvo in drevesničarstvo; lesna biomasa; gozdne prometnice; posvetovanje o žičniškem spravilu lesa; mednarodni program Mobility pri stikih z lastniki gozdov.
19.	Univerza v Ljubljani, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire	Participacija v gozdarskem načrtovanju (delavnica); strojna sečnja; izobraževalni proces za študente.
20.	Univerza v Ljubljani, BF – Oddelki za zootehniko in biologijo	Projekt telemetrije ter genetskega proučevanja jelenjadi in velikih zveri; projekt LIFE-rjavi medved; projekt INTERREG.
21.	Univerza v Ljubljani, Veterinarska fakulteta	Intervencijska skupina za medveda; projekt INTERREG.
22.	Univerza Udine (R Italija)	Projekt LIFE Co-op.
23.	Univerza Insubria (R Italija)	Projekt LIFE Co-op.
24.	Šumarski fakultet Zagreb	Zdravstveno varstvo rastlin.
25.	Svet Evrope	Bernska konvencija – velike zveri
26.	EU	Habitatna direktiva-velike zveri, strokovna skupina za požare.
27.	FAO	Projekt Preskrba in raba bioenergije v smislu pospeševanja trajnostnega gospodarjenja z gozdom, tudi druga sodelovanja
28.	CITES konvencija	Velike zveri.
29.	FERUS (R Francija)	Velike zveri – rjavi medved.
30.	Kmetijsko svetovalna služba	Priprava tekmovanja za lastnike gozdov v Davči, varnost in zdravje pri delu.
31.	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije	Certificiranje lesa po sistemu PEFC.
32.	Gospodarska zbornica Slovenije	Uvajanje novih tehnologij za pridobivanje lesa, uporaba javnih cest za gozdno proizvodnjo.
33.	Triglavski narodni park	Lovstvo.
34.	Prirodoslovni muzej Slovenije	Lovstvo.
35.	Prekmurski sejem d.d.	Sejem Lov; Kmetijsko živilski sejem.
36.	Lovska zveza Slovenije, območne zveze lovskih družin, lovske družine	Projekt LIFE-rjavi medved; projekt INTERREG; Komisija za veliko divjad in zveri.
37.	Snežnik Kočevska Reka d.d.	Prenos gojitvenih lovišč v ZGS.
38.	Kompas International d.d.	Prenos gojitvenih lovišč v ZGS.
39.	Oikos d.o.o.	Projekt LIFE-rjavi medved.
40.	Pristop d. o. o.	Projekt LIFE-rjavi medved.
41.	Parco Naturale Adamello Brenta (R Italija)	Projekta LIFE-rjavi medved in LIFE Co-op.
42.	WWF Avstrija	Projekta LIFE-rjavi medved in LIFE Co-op.
43.	IBA (International Bear Association)	Velike zveri – rjavi medved.
44.	LCIE (Large Carnivore Initiative for Europe)	Velike zveri.
45.	SCALP (Status and Conservation of Alpine Lynx Population)	Velike zveri – ris.
46.	CIPRA	Priprava podatkov za izbrane občine v načrtovanem zavarovanem območju Kamniško-Savinjskih Alp.

Zap. št.	Organizacija	Področje sodelovanja
47.	Federal Ministry of Agriculture, Forestry, Environment and Water Management, (BMLFUW), AUSTRIA	Priprava predloga območja gorskega gozda (del INTERREG IIIC projekta Gorski gozd).
48.	Danish center for Forest, Landscape and Planning, DANSKA	Ekonomska evaluacija gospodarjenja z zasebnimi gozdovi na območju bivše SFRJ (raziskava).
49.	Kmetijsko gozdarska zbornica Avstrije	Požarna ogroženost gozdov.
50.	Direzione regionale delle foreste Friuli Venezia Giulia	Predpisi o gozdno reprodukcijskem materialu.
51.	Hrvatske šume	Varstvo gozdov pred podlubniki.
52.	Bosanska šumarija	Varstvo gozdov pred podlubniki.
53.	Šumarski inštitut Jastrebarsko	Varstvo gozdov pred podlubniki.
54.	Andragoški center Slovenije	Študijski krožki.

55.	Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna	Izobraževanje lastnikov gozdov; priprava tekmovanj za lastnike gozdov in šolske ekipe na mladinskem evropskem prvenstvu.
56.	Gozdarske gospodarske družbe	Uvajanje novih tehnologij za pridobivanje lesa.
57.	Agencija za učinkovito rabo energije	Projekt Preskrba in raba bioenergije v smislu pospeševanja trajnostnega gospodarjenja z gozdom.
58.	Lokalne skupnosti	Prostorski dokumenti in posegi v prostor; vzdrževanje gozdnih cest, izobraževanje lastnikov gozdov, gradnje gozdnih prometnic, izmenjava informacij.
59.	Upravna enota Ljubljana, Oddelek za javni red	Nabava dovoljenj za orožje.
60.	Zveza gozdarskih društev Slovenije	Priprava grafičnega dela ponatisa brošure Gozd in gozdarstvo Slovenije ter sodelovanje pri nemškem in francoskem prevodu; evropske pešpoti,
61.	Čebelarska zveza Slovenije	Kataster čebelje paše; Čebelarski pašni red.
62.	Turistična zveza Slovenije	Evropske pešpoti, turizem v gozdnem prostoru, gozdne učne poti.
63.	Planinska zveza Slovenije	Evropske pešpoti, turizem v gozdnem prostoru, gozdne učne poti.
64.	Gasilska zveza Slovenije	Gozdni požari.
65.	Kmetijsko gozdarska zbornica avstrijske Štajerske	Izobraževanje lastnikov gozdov.
66.	Turistično razvojno društvo Kampelc	Gozdna učna pot.

Javne razgrnitve in obravnave načrtov za gospodarjenje z gozdovi

ZGS je v letu 2004 izvedel 25 javnih razgrnitev in javnih obravnav gozdnogospodarskih načrtov. Izvedel je tudi 19 javnih obravnav lovskogojitvenih načrtov območij, na katere so bili povabljeni lastniki gozdov, predstavniki lokalnih skupnosti, upravnih enot, kmetijskih zadrug, Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, nevladnih organizacij s področja varstva narave in okolja, lovskih društin in drugih organizacij.

Ob tem je ZGS organiziral tudi na območju vseh 14 območnih enot tudi predstavitve strokovnih podlag za zavarovanje varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom.

Popularizacija gozdov

Prireditve in druge dejavnosti

Popularizacijo gozdov, ki je za ZGS z zakonom določena naloga, definiramo kot širjenje poljudnega znanja ter informacij o gozdovih in osveščanje javnosti o pomenu gozdov. Izvajamo jo z organiziranjem prireditev in drugih dejavnosti za razne ciljne javnosti ter s popularizacijskimi prispevki v medijih.

V letu 2004 je bilo izvedenih 219 različnih dejavnosti za popularizacijo gozdov, ki se jih je skupaj udeležilo prek 18.500 udeležencev. Oblike in število dejavnosti kaže preglednica 7a.

Preglednica 7a: Oblike in število popularizacijskih dejavnosti v letu 2004

Območna enota	Okrogle mize in posveti		Razstave		Vodenje po GUP		Ekskurzije iz Slovenije		Ekskurzije iz tujine		Predstavitve		Predavanja		Drugo	
	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu

Tolmin	1	50	1	900			2	80	1	40	4	173			4	1096
Bled			1	500											2	1140
Kranj											4	0	51	0	0	0
Ljubljana					1	21	3	44			16	280	1	1	5	184
Postojna					4	35			13	240			3	3	2	64
Kočevje															0	0
Novo mesto	1	20							2	32	5	154			4	121
Brežice	3	240	2	50			1	30	3	58	7	260	6	6	15	1750
Celje	3	256	9	6811			3	130	1	3			1	1	8	172
Nazarje	2	90					2	100	5	140					6	1550
Slov. Gradec	1	10					6	58					8	8	3	180
Maribor			1	0			1	40	4	13					18	22
M. Sobota															1	15
Sežana	1	60	1	300	4	81	3	107	7	74	2	26			1	4
SKUPAJ	12	726	15	8561	9	137	21	589	36	600	38	944	19	19	670	6298

Legenda: Nd = dejavnosti, Nu = število udeležencev

Dejavnosti, navedene v stolpcu Drugo v preglednici 7a so bile:

OE Tolmin:

- Srečanje popotnikov po evropskih pešpoteh.
- Mednarodno srečanje gozdarjev ob Teden gozdov in vstopu Slovenije v EU.
- Srečanje gorskih kmetov na Bači.
- Sekaško tekmovanje in raba biomase.

OE Bled:

- Otvoritev naravoslovne učne poti Pusti grad.
- Kuhanje oglja.

OE Ljubljana:

- Družinski naravoslovni pohod na Mokerc.
- Družinski naravoslovni pohod na Kurešček.
- Otvoritev gozdne učne poti Škofljica.
- Delavnica Program varstva okolja za MOL, varstvo narave v MOL.

OE Postojna:

- Delovna akcija Sadnja listavcev, obnova gozdov.

OE Novo mesto:

- Vodenje po tematski poti Mestni gozdovi Novega mesta.
- Ekološki tabor na temo gozdarstva.
- Strokovna razprava o gozdovih GGE Brezova reber.
- Vodenje po Kočevskem Rogu - spoznavanje gozdov.

OE Brežice:

- Prireditve ob tednu gozdov - razglasitev gozdov s posebnim namenom.
- Čiščenje slikovite doline Sopote.
- Etnološka dediščina Splavarjenje na Savi.
- Predstavitve dela Študijskega krožka Svibno.
- Sodelovanje v komisiji za oceno del na prireditvi Turizmu pomaga lastna glava, Pišce.
- Predstavitve Natura 2000 za občine Krško, Škocjan, Šentjernej.
- Vodenje tradicionalnega pohoda po Resslerjevi poti po Krakovskemu gozdu.

- Vodenje pohoda Društva osteoporotikov Posavja po Krakovskem gozdu.

OE Celje:

- Vodenje po tematski poti skozi gozdove Marije Reke in Tabora.
- Vodenje inšpektorjev in lovcev po Konjiški gori in gozdu Prežigal - lovška problematika.
- Akcija, prireditev, vodenje po tematski poti, sanacija gozda in parka term Zreče.
- Akcija, prireditev - obnova zelenega pasu Zreč – zaključna sadnja.
- Predstavitve Natura 2000 po občinah.

OE Nazarje:

- Smučarsko tekmovanje za lastnike gozdov.
- Izbirno gozdarsko tekmovanje v Lučah.
- Zasnova drevoreda ob sprehajalni poti Nazarje – Mozirje.
- Zasnova in pomoč pri zasaditvi parka Vrbje na Ljubnem.
- Govor na koncertu v gozdu.
- Otvoritev sprehajalne poti Mozirje – Blate.

OE Slovenj Gradec:

- Delavnice gozd in čebele - gozdno medenje.
- Tekmovanje v sekaških veščinah in prikaz sekaških del v preteklosti.

OE Maribor:

- Predstavitve lovstva, Zakona o divjadi in lovstvu.

OE Murska Sobota:

- Panonija – srečanje gozdarjev treh dežel.

OE Sežana:

- Vodenje po gozdovih slovenske Istre.

Prispevki v medijih

Skupno smo v letu 2004 s področja popularizacije objavili v medijih 194 prispevkov o skupno 120 različnih temah.

Preglednica 7b: **V medijih objavljeni prispevki na področju popularizacije v letu 2004**

Organizacijska enota	Televizija	Radio	Tisk
Centralna enota	3	5	20
Tolmin	2	6	4
Bled	0	1	2
Kranj	0	0	0
Ljubljana	2	2	6
Postojna	8	9	17
Kočevje	0	10	1
N.Mesto	5	4	12
Brežice	6	9	11
Celje	10	8	0
Nazarje	0	0	12
Sl.Gradec	1	4	8
Maribor	17	7	8
M.Sobota	0	0	0

Sežana	2	0	0
Skupaj	56	65	101

Teme, ki so jih predstavljali prispevki, so bile naslednje:

- Lovstvo in divjad so predstavile OE Tolmin, Postojna, Kočevje, Brežice, Slovenj Gradec, Maribor in Oddelek za gozdne živali in lovstvo na CE ZGS.
- Napad podlubnikov so predstavile OE Tolmin, Kočevje, Brežice in Oddelek za gojenje in varstvo gozdove na CE ZGS.
- Posege v gozdni prostor je predstavila OE Ljubljana.
- Gozdne učne poti so predstavile OE Postojna, Brežice, Celje, Slovenj Gradec in Oddelek za stike z lastniki gozdov in javnostjo na CE ZGS.
- Mestne gozdove so predstavile OE Ljubljana, Celje in Maribor.
- OE Tolmin, Bled, Ljubljana, Postojna, Kočevje, Novo mesto, Brežice, Celje, Nazarje, Maribor, Sežana ter oddelki za gojenje in varstvo gozdov, za gozdno tehniko, za gozdne živali in lovstvo ter za stike z lastniki gozdov in javnostjo na CE ZGS so pripravili še 115 prispevkov iz različnih drugih tem.

Teden gozdov 2004

V letu 2004 je bil Teden gozdov v dneh od 24.-30. 5. 2004. Tema je bila »mestni gozdovi«, slogan pa Gozd in moje mesto. Pripravili smo dejavnosti po območnih enotah in osrednjo prireditev, tokrat v Ljubljani.

Dejavnosti območnih enot so zajemale terensko zoniranje mestnih gozdov, tam kjer jih še niso opredelili, predloge lokalni skupnosti za razglasitev gozdov s posebnim namenom, predstavitve mestnih gozdov širši javnosti, vodenja po gozdnih učnih poteh v mestnih gozdovih, vzdrževalna dela na gozdnih učnih poteh, in drugo. Območne enote so izvedle skupno okrog 120 dejavnosti, ki se jih je udeležilo nad 6.000 udeležencev.

Osrednjo prireditev smo organizirali v Ljubljani. Sestavljala sta jo dva dogodka: posvet o mestnih gozdovih Mestne občine Ljubljana in prireditev na Ljubljanskem gradu.

Posvet o mestnih gozdovih Mestne občine Ljubljana je bil 24. maja 2004 v dvorani Gozdarskega inštituta Slovenije. Organizirala ga je OE Ljubljana v sodelovanju z Mestno turistično zvezo Ljubljane. Na posvetu so referate predstavili številni ugledni strokovnjaki, udeležilo pa se ga je približno 60 ljudi.

Glavna osrednja prireditev ob Tednu gozdov pa je bila 25. maja 2004 na Ljubljanskem gradu, kjer smo slovesno podelili priznanja lokalnim skupnostim, ki si najbolj prizadevajo za ureditev mestnih gozdov. V ta namen so po območnih enotah ZGS po določenih kriterijih ocenili, kako so lokalne skupnosti prizadevne pri opredelitvi in ureditvi mestnih gozdov ter izbrali po eno, ki je po teh kriterijih najboljša v območju. Upoštevali so predvsem ali imajo sprejet odlok o razglasitvi mestnih gozdov s posebnim namenom, ali imajo pripravljen osnutek za odlok o razglasitvi mestnih gozdov za gozd s posebnim namenom in v tem smislu določene gozdove v prostorskem planu občine, ali namenjajo finančna sredstva za ureditev teh gozdov (tudi za odkup zasebnih parcel ali plačilo odškodnin zasebnim lastnikom, če je gospodarjenje na njihovi gozdni posesti omejeno), ali imajo poseben načrt oziroma vizijo za ravnanje z mestnimi gozdovi, ali so njihovi gozdovi opremljeni s potmi za hojo, tek, kolesarjenje, trim stezami, gozdnimi učnimi potmi, ali so izdali popularizacijske publikacije o teh gozdovih. Občine Nova Gorica, Radovljica, Kranj, Domžale, Postojna, Kočevje, Novo mesto, Sevnica, Celje, Velenje in Sežana so prejele priznanja kot zgled dobre prakse pri ravnanju z mestnimi gozdovi. Prireditev z okrog 100 udeleženci sta organizirala ZGS in Turistična zveza Slovenije.

Popularizacija rabe lesa

Kot začetni korak k popularizaciji rabe lesa v Sloveniji je ZGS organiziral predavanje prof. dr. dr. Nikolaja Torellija, z naslovom Raba lesa v kontekstu večnamenskega trajnostnega gospodarjenja z gozdom. Gozd brez lesa? Predavanja se je udeležilo prek 60 udeležencev iz različnih gozdarskih, lesarskih in naravovarstvenih ustanov in organizacij.

Dan Zemlje

Pri aktivnostih za Dan Zemlje, 20. aprila 2004, smo sodelovali s Turistično zvezo Slovenije. ZGS je pripravil in po potrebi dajal informacije o smetiščih ter divjih odlagališčih v gozdovih, ki jih ob tej priložnosti čistijo prostovoljne organizacije in lovška društva.

Delo s šolsko mladino

Šolska mladina je dolgoročno gledano najpomembnejša ciljna skupina za popularizacijo gozdov, saj so med sedanjimi učenci in dijaki bodoči lastniki gozdov in predstavniki javnosti, za oboje pa si želimo, da bi gozd in gozdarstvo cenili in imeli odgovoren odnos do gozdov. Tema »gozd« je zastopana v učnih načrtih za osnovne šole, ki postopoma prehajajo v devetletni program. Osnovne šole so zato zainteresirane za sodelovanje strokovnjakov – gozdarjev. ZGS sodeluje s šolami z različnimi dejavnostmi. Naše sodelovanje usmerjamo v podporo učnim načrtom, zato skupine, s katerimi se ukvarjamo, ločimo po velikosti glede na število udeležencev. Več didaktičnega prizadevanja lahko namenimo manjšim skupinam.

Število opravljenih dejavnosti po vrstah dejavnosti je prikazano v preglednicah 8a in 8b. Skupno je bilo izvedenih 736 dejavnosti, ki se jih je udeležilo 22.086 udeležencev. Med izvedenimi dejavnostmi prevladuje vodenje po gozdnih učnih poteh, in to tako po številu dejavnosti (55 %) kot po številu udeležencev (49 %).

Dejavnosti, ki so v preglednicah 8a in 8b navedene v stolpcu Drugo, so bile naslednje:

- lutkovna predstava na temo ekologija (OE Tolmin),
- otvoritev razstave o primestnih gozdovih, čiščenje gozdne učne poti (OE Bled),
- vodenje po gozdu na temo gozd in divjad (OE Kranj),
- terenske vaje za študente (OE Ljubljana, Kočevje),
- vodenje po mestnem gozdu (OE Novo mesto),
- Eko šola (OE Brežice)
- z otroci iz vrtca po smrečico v gozd (OE Nazarje),
- demonstracija vzdrževanja protipožarnih presek na Krasu (OE Sežana).

Preglednica 8a: Pregled dejavnosti v letu 2004 za šolsko mladino (manjše skupine)

Območna enota	Vodenje po g. učni poti		Naravoslovni dan		Predavanja		Literarni natečaj		Ekskurzije		Drugo	
	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu
Tolmin	25	602	11	201	7	135					1	25
Bled												
Kranj	16	410	1	49	6	131	2	40				
Ljubljana	38	888	11	295	6	179					3	47
Postojna	13	270	8	212	1	14						
Kočevje			1	4	1	15			1	14		
Novo mesto	5	125	8	184								
Brežice	14	236	9	183	1	20					1	18
Celje	7	140	14	289					11	231		
Nazarje	59	1095	4	100					5	160	2	140
Slovenj Gradec	6	109	14	174	5	70						
Maribor	14	254			6	130						
Murska Sobota	4	78	1	15								
Sežana	9	120	7	91	4	65					1	18

SKUPAJ	210	4327	89	1.797	37	759	2	40	17	405	8	248
---------------	------------	-------------	-----------	--------------	-----------	------------	----------	-----------	-----------	------------	----------	------------

Preglednica 8b: **Pregled dejavnosti v letu 2004 za šolsko mladino (večje skupine)**

Območna enota	Vodenje po g. učni poti		Naravoslovni dan		Predavanja		Likovni natečaj		Kviz		Ekskurzije		Drugo	
	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu
Tolmin	1	86	3	170	2	430								
Bled	6	240	6	230	2	50	1	400					2	125
Kranj	1	25	3	77	2	80							1	40
Ljubljana	7	327	7	249							1	10		
Postojna											1	23		
Kočevje	11	285	17	492	6	250					2	47	11	317
Novo mesto	8	293	17	707	2	60					2	80	4	75
Brežice	13	607	6	264	5	128	2	20			1	240	11	220
Celje	65	2255	16	468	3	150					2	45	1	30
Nazarje														
Slovenj Gradec	19	583			27	951			1	48	2	60	3	72
Maribor	53	1568	1	250									1	950
Murska Sobota														
Sežana	8	166	7	267										
SKUPAJ	192	6.435	83	3.174	49	2.099	3	420	1	48	11	505	34	1.829

Legenda: Nd = število dejavnosti, Nu = število udeležencev

Obveščanje javnosti

Zakon o medijih v 45. členu določa, da morajo poleg drugih javnih oseb, »javni zavodi, ki opravljajo javno službo, dajati resnične, popolne in pravočasne informacije o vprašanih s svojega delovnega področja za objavo prek medijev.« Zakon tudi določa, da morajo javni zavodi poleg drugih javnih oseb urediti način dajanja informacij za javnost in določiti odgovorno osebo, ki zagotavlja javnost dela. ZGS ima način dajanja informacij za javnost ter odgovorne osebe (po delovnih mestih) določene z internim pravilnikom o obveščanju, ki ga je sprejel Svet ZGS 15. 10. 1999. Za izvajanje Zakona o dostopu do informacij javnega značaja ima ZGS pooblaščen osebe, v pripravi pa je tudi katalog informacij javnega značaja.

Glavni dejavnosti obveščanja javnosti sta novinarska konferenca in sporočilo za javnost, uporabljamo pa tudi oglaševanje. Število dejavnosti za obveščanje javnosti v letu 2004 je po vrstah dejavnosti prikazano v preglednici 9. Izvedli smo 68 dejavnosti obveščanja po medijih.

Preglednica 9: **Obveščanje javnosti v medijih v letu 2004**

Organizacijska enota	Novinarska konferenca	Sporočilo za javnost	Oglasi
Centralna enota		4	2
Tolmin	1	5	1
Bled	1	3	0
Kranj	0	0	0
Ljubljana	1	3	0
Postojna	0	2	0
Kočevje	1	3	0
Novo mesto	1	0	0
Brežice	1	3	1
Celje	0	7	3
Nazarje	0	0	1
Slov. Gradec	0	3	2

Maribor	0	0	0
M. Sobota	0	0	17
Sežana	0	2	0
SKUPAJ	6	35	27

Glavne teme in dogodki obveščanja javnosti po medijih so bili v letu 2004:

- dogajanja v mestnih gozdovih, 6 izvedenih dejavnosti obveščanja (OE Ljubljana, Celje),
- napad podlubnikov, 5 dejavnosti obveščanja (OE Tolmin, Ljubljana, Kočevje, Celje),
- javne obravnave gozdnogospodarskih načrtov, skupno 4 izvedene dejavnosti obveščanja (OE Tolmin, Bled, Slovenj Gradec),
- gozdne učne poti, skupno 4 izvedene dejavnosti obveščanja (OE Postojna, Slovenj Gradec, Centralna enota - Oddelek za stike z lastniki gozdov in javnostjo),
- Teden gozdov, skupno 4 izvedene dejavnosti obveščanja (OE Kočevje, Slovenj Gradec, Murska Sobota, Centralna enota - Oddelek za stike z lastniki gozdov in javnostjo),
- sejem Gornja Radgona, skupno 3 izvedene dejavnosti obveščanja (OE Brežice, Centralna enota - Oddelek za stike z lastniki gozdov in javnostjo),
- Natura 2000, skupno 2 dejavnosti obveščanja (OE Brežice),
- ujme, 1 dejavnost obveščanja (OE Novo mesto),
- 10-letnica ZGS, 3 dejavnosti obveščanja (OE Slovenj Gradec, Centralna enota - Oddelek za stike z lastniki gozdov in javnostjo),
- drugo, 25 izvedenih dejavnosti obveščanja.

Interno glasilo List

V letu 2004 je ZGS začel izdajati interno glasilo List. S tem smo naredili korak v razvoju k boljši informiranosti zaposlenih. Glasilo je bilo dobro sprejeto pri bralcih. Izšle so 3 številke, v juniju, oktobru in decembru.

Spremljanje objav v medijih (kliping) 2004

V letu 2004 je spremljalo objave v medijih za ZGS podjetje Studio trg d. o. o. iz Celja. Gesla za spremljanje objav so bila gozd, gozdarstvo, Zavod za gozdove Slovenije in nesreče pri delu v gozdu. Trimesečne analize spremljanja objav v medijih so pokazale naslednje:

Trimesečje januar – marec 2004:

Geslo	Število objav
Gozd	89
gozdarstvo	70
Nesreče pri delu v gozdovih	32
Zavod za gozdove Slovenije	2
Skupaj	137

Analiza naklonjenosti objav o ZGS: 31,2 % pozitivno, 34,4% nevtralnno, 34,4% negativno.

Najpogosteje objavljene teme: lovski zakon, lubadar, gozdne poti.

Primarne objave o ZGS: 56,25%

Trimesečje april - junij 2004:

Geslo	Število objav
Gozd	369
gozdarstvo	150
Nesreče pri delu v gozdovih	199
Zavod za gozdove Slovenije	2
Skupaj	528

Analiza naklonjenosti objav o ZGS: 59,1% pozitivno, 27,1% nevtralnno, 13,6% negativno.

Najpogosteje objavljene teme: denacionalizacija gozdov, teden gozdov, Natura 2000.

Primarne objave o ZGS: 70,35%

Trimesečje julij – september 2004:

Geslo	Število objav
gozd	527
gozdarstvo	152
nesreče pri delu v gozdovih	199
Zavod za gozdove Slovenije	10
Skupaj	888

Analiza naklonjenosti objav o ZGS: 52% pozitivno, 40% nevtralnno, 8% negativno

Najpogosteje objavljene teme: denacionalizacija gozdov, medved, lubadar, biomasa, varovalni gozdovi, Natura 2000, gozdne ceste.

Primarne objave o ZGS: 61%

Trimesečje oktober – december 2004:

Geslo	Število objav
gozd	511
gozdarstvo	125
nesreče pri delu v gozdovih	235
Zavod za gozdove Slovenije	36
Skupaj	907

Analiza naklonjenosti objav o ZGS: 35% pozitivno, 47% nevtralnno, 18% negativno.

Najpogosteje objavljene teme: denacionalizacija gozdov, lesna biomasa, gozdne učne poti, podelitev priznanj najbolj skrbnim lastnikom gozdov, lubadar.

Primarne objave o ZGS: 51%

Gradiva za javnost

V letu 2004 smo izdali naslednja gradiva za lastnike gozdov in druge javnosti:

- plakat Gozd v mojem mestu (Oddelek za stike z lastniki gozdove in javnostjo);
- zgibanka Gozd v mojem mestu, OE Nazarje;
- brošura Pot stavbne dediščine (Študijski krožek Sorica, OE Kranj);
- brošura Varnost in zdravje pri delu v gozdu (prevod z dovoljenjem International Labour Office Geneva, Oddelek za gozdno tehniko);
- zgibanka Gozdnogospodarsko območje Kočevje (OE Kočevje);
- zgibanka Grajska učna pot v Obrhu pri Dragatušu (OE Novo mesto);
- videokaseta: predstavitev ZGS in dojskih oglarjev (OE Brežice);
- CD plošča: predstavitev ljudskih pesmi Svibnega (Študijski krožek Svibno, OE Brežice);
- zgibanka Oglarjenje (OE Brežice);
- zgibanka Mogočna drevesa Žalca (OE Celje);
- brošura: predstavitev OE Celje (OE Celje);
- zgibanka: predstavitev KE Radlje (OE Slovenj Gradec);
- brošura Vodnik po Rozkini gozdni učni poti (OE Maribor);
- zgibanka Kraško gozdnogospodarsko območje (OE Sežana);
- brošura Izjemna drevesa na Krasu (Študijski krožek OE Sežana).

Vzdrževanje gozdnih učnih poti

Vzdrževalna dela so bila v letu 2004 opravljena na skupno 43 gozdnih učnih poteh, od tega je bilo na 24 poteh opravljeno redno vzdrževanje, na 5 poteh investicijsko vzdrževanje (večja vlaganja), izdani so bili 4 vodniki, ZGS pa je strokovno sodeloval pri osnovanju 8 novih gozdnih učnih poti.

Preglednica 10: V letu 2004 opravljena vzdrževalna dela na gozdnih učnih poteh

Območna enota	Gozdna učna pot	Redno vzdrževanje	Investicijsko vzdrževanje	Izdaja vodnika	Svetovanje upravljavcem poti	Nova pot
Tolmin	Kuk				X	
	Panovec	X				

	Ob Hublju	X	X			
	Kozlov rob		X	X		
Bled	Predtrški gozd	X				
	Poključka pot			X		
	Pusti grad			X		
Kranj	Visoko	X				
	Dovžanova soteska	X				
Ljubljana	Godič pri Kamniku	X				
	Škofljica				X	X
Postojna	Rakov Škocjan		X			
	Štivanski log				X	
Kočevje	Turjak – Rašica		X			
Novo mesto	Planina – Mirna gora	X				
	Straža – Frata					X
	Ragov log					X
Brežice	Svibno	X				
	Oglarska pot Dole	X				
	Pišece					
	Azaleja					X
	Senovo	X				
	Loka	X				
Celje	Celjska koča (v izdelavi)				X	
	Galke	X				
	Zmajčkova	X				
	Pekel	X				
	Hrastje	X				
	Tabor				X	X
Nazarje	Konovo - Debrca Velenje	X				
	Samostanski hrib Nazarje	X				
	Tičjak Gornji Grad	X				
Območna enota	Gozdna učna pot	Redno vzdrževanje	Investicijsko vzdrževanje	Izdaja vodnika	Svetovanje upravljavcem poti	Nova pot
Slov. Gradec	Dravograd - Grad	X				
	Navrški vrh	X				
	Stari grad - Grad	X				
	Pistrov grad	X				
	Rahtelov vrh				X	X
	Lopan				X	X
Maribor	Rozkina			X		
	Mestni vrh	X				
	Ruta				X	
M. Sobota	Fazanerija				X	X
Sežana	Tabor	X	X			
Skupaj	43	24	5	4	8	8

Vzdrževanje evropskih pešpoti

V letu 2004 je Komisija za evropske pešpote v Sloveniji, v kateri sodeluje tudi ZGS, delovala na obnovi markacij. Te so bile obnovljene na etapah, ki so navedene v preglednici 11. Organizirala je tudi srečanje popotnikov po evropskih pešpotah Slovenije. Prireditev je izvedla OE Tolmin. Srečanja se je udeležilo približno 30 udeležencev. Komisija je pripravila tudi prevod popotne knjižice E6 v angleščino kot dodatek za popotnike iz tujih držav.

Preglednica 11: Vzdrževanje evropskih pešpoti v letu 2004

Območna enota	E6 / E7	Etapa	km
Kranj	E7	Petrovo brdo - Blegoš	15
Novo mesto	E7	Smuk - Vahta	11
Brežice	E7	Pečice - Krško	8
Celje	E6	Čreta - Jeseničnik	7

SKUPAJ			41
--------	--	--	----

Prireditve ob 10-letnici ZGS

17. septembra 2004 je bila v Kočevju slovesna prireditve ob 10-letnici ZGS. Prireditve se je udeležilo približno 800 udeležencev, iz ZGS in gostov. Med gosti iz tujine so bili predstavniki Italije in Hrvaške.

Prireditve je obsegala slovesnost z nagovori in podelitvijo priznanj zaslužnim osebnostim, spremljajoči kulturni program, družabne igre in strokovne ekskurzije.

Udeležba ZGS na mednarodnih gozdarskih športnih prireditvah

Na 36. Evropskem prvenstvu gozdarjev v nordijskih smučarskih disciplinah (EFNS) od 17.- 24. 1. 2004 v Pralognanu v Savojskih Alpah v Franciji je sodelovalo 15 udeležencev iz ZGS. Sodelovali so na tekmovalnem delu prireditve, udeležili pa so se tudi gozdarskih ekskurzij, predavanj in predstavitev, ki so bile v programu prireditve.

1.2 GOZDNOGOSPODARSKO NAČRTOVANJE

Odgovoren: Dragan Matijašić, univ. dipl. inž. gozd.

1.2.1 Izdelava gozdnogospodarskih načrtov GGE

ZGS je v preteklem letu nadaljeval z doseženo oziroma potrebno dinamiko izdelave gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot (GGE), približno 25 izdelanih načrtov na leto. V letu 2004 je bilo na spletnih straneh MKGP objavljenih 25 Sklepov o javnih razgrnitvah in javnih obravnava gozdnogospodarskih načrtov GGE, v Uradnem listu RS pa je bilo objavljenih 32 Pravilnikov o sprejemu desetletnih načrtov GGE, 2 Pravilnika o spremembah desetletnih načrtov GGE ter 1 Pravilnik o sprejemu letnega gozdnogospodarskega načrta. Na OE Postojna so zaradi prilagajanja območnemu načrtu začeli zakonsko predviden postopek spremembe gozdnogospodarskega načrta za štiri GGE.

Ob koncu leta 2004 smo beležili 216 od 243 GGE s sprejetimi gozdnogospodarskimi načrti (z odločbo, odredbo oziroma pravilnikom).

Preglednica 12: Stanje na področju izdelave in sprejemanja gozdnogospodarskih načrtov GGE ob koncu leta 2004 ter primerjava s stanjem ob koncu prejšnjih let

Stanje gozdnogospodarskega načrta GGE	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1. Načrt je izdelan ter sprejet oz. potrjen	131	147	180	186	209	216
2. Načrt je izdelan, osnutek določen na Svetu OE ali že na MKGP v postopku sprejemanja (tudi dopolnjevanja)	62	92	56	52	33	25
3. Načrt je v izdelavi – začetek veljavnosti v tekočem letu	22	8	14	7	2	2
4. Načrt je v izdelavi – v zamudi več kot leto dni	35	3	-	-	-	-

Preglednica 13. Pregled stanja pri izdelavi in sprejemanju gozdnogospodarskih načrtov GGE ob koncu leta 2004

Območna enota	V izdelavi - načrt s 1. letom veljavnosti pred 2003	V izdelavi - načrt s 1. letom veljavnosti 2003	Določen osnutek na Svetu ZGS – v pripravi za MKGP	Osnutek na MKGP, čaka na javno razgrnitev	Opravijena javna razgrnitev	Predlog se dopolnjuje na ZGS	Dopolnjen predlog oddan na MKGP v sprejem	Izdan pravilnik, odredba, odločba	Skupaj
Tolmin						1	1	18	20
Bled							1	10	11
Kranj								13	13
Ljubljana			3	1	2			30*	36
Postojna		1	2		1	1		25*	30
Kočevje					1			22	23
Novo mesto							2	18	20
Brežice						1		12	13
Celje			1		1			15	17
Nazarje					1			6	7
Slov. Gradec						1		9	10
Maribor						2	1	21	24
M. Sobota		1						8	9
Sežana							1	9	10
SKUPAJ	0	2	6	1	6	6	6	216	243

Opomba: * Vključeni so letni načrti (6 na OE Ljubljana in 2 na OE Postojna).

Manjše zamude pri sprejemanju nekaterih načrtov izvirajo predvsem iz pomanjkanja kadrov oziroma ustreznih kadrov na nekaterih območnih enotah (Postojna, Murska Sobota). Iz preglednice 12 je razvidno, da se, kljub zgoraj omenjenim težavam, pokritost z ažurnimi

veljavnimi načrti gospodarskih enot v zadnjih letih bistveno izboljšuje (od 131 načrtov v letu 1999 do 216 načrtov v letu 2004).

Preglednica 14: V letu 2004 izdelani in sprejeti gozdnogospodarski načrti GGE

Območna enota	10-letni gozdnogospodarski načrti GGE (pripisano je prvo leto veljavnosti načrta)			
	Določen osnutek		Sprejet načrt	
	Načrt GGE	1. leto	Načrt GGE	1. leto
Tolmin	Predmeja	2004	Kanomlja	2003
	Bovec	2004	Trnovo	2003
			Gorica (sprememba)	1997
Bled	Bohinj	2004	Notranji Bohinj	2003
Kranj	Železniki	2004	Besnica	2003
			Selca	2003
			Železniki	2004
Ljubljana	Litija-Šmartno	2003	Grosuplje	2002
	Mokrec	2002	Čemšenik-Kolovrat	2001
			Glince-Črnuče	letni
			Polhov Gradec (sprememba)	1996
			Vače	2003
			Polje	2002
Postojna	Nanos-Hrušica	2003	Bloke	2003
	Hrašče (sprememba načrta)	1998	Pivka jama-Grmada	2002
	Požarje (sprememba načrta)	1998		
	Menišija (sprememba načrta)	2001		
	Slivnica (sprememba načrta)	1998		
Kočevje	Kolpska dolina-Banja Loka	2004	Kolpa	2003
	Dobropolje	2003	Poljanska dolina	2003
	Poljanska dolina	2003	Smuka-Stari Log	2003
			Dobropolje	2003
Novo mesto	Poljane	2004	Mehovo	2002
	Soteska	2004	Adlešiči	2003
	Adlešiči	2003	Trebnje II	2003
Brežice	Krško	2004	Senovo	2001
			Pišece	2002
			Sevnica	2003
Celje	Vransko	2003	Šmarje	2003
			Rečica	2002
Nazarje	Gornji Grad	2004	Nazarje	2003
Slovenj Gradec	Radlje - desni breg	2004	Radlje - levi breg	2003
Maribor	Osankarica	2004	Lobnica	2003
	Šentilj v Slovenskih Goricah	2004	Selnica	2003
	Rodni Vrh	2004		
Murska Sobota			Dolinsko	2002
			Zahodno Goričko	2001
			Goričko obrobje	2003
Sežana	Brkini I	2004	Brkini II	2003

Opravljen dela na meritvah sestojev in na obnovi mej ureditvenih enot

Meritve gozdnih sestojev so bile izvedene v predvidenem obsegu – program je realiziran s 103 %, upoštevajoč površine s stalnimi vzorčnimi ploskvami oziroma 99 %, upoštevajoč število stalnih vzorčnih ploskev. Dela na obnovi mej ureditvenih enot pa so zaostala za načrtovanim – njihova realizacija je skupaj 77 %, upoštevajoč površino gozdove z obnovljenimi mejami in 71 %, upoštevajoč dolžine obnovljenih mej. V nekaterih območnih enotah pa je realizacija še

znatno nižja. Razlog je delno v nekoliko preveč optimističnem planiranju teh del na nekaterih območnih enotah, delno pa tudi v pomanjkanju finančnih sredstev. Dejstvo je, da višina predvidenega stroška za delovni dan v območjih z večjo kupno močjo (Ljubljana, Kranj, Celje, delno tudi Bled) večkrat ne zadošča za plačilo celotnega obsega teh relativno zahtevnih terenskih del, zato načrtovana opravila ostajajo neopravljena. Neuresničitev programa obnavljanja mej ureditvenih enot več let zaporedoma je seveda nesprejemljivo, saj lahko ogrozi lociranje vseh del v gozdovih za potrebe načrtovanja in evidentiranja. Delo na obnavljanju mej ureditvenih enot pa je obsežno, saj po ocenah njihova skupna dolžina presega 150.000 km.

Preglednica 15: V letu 2004 izvedena dela na meritvah sestojev in obnovi mej ureditvenih enot

Območna enota	Meritve sestojev					Obnavljanje ureditvenih mej				
	Program 2004 ha	Izvedeno I. 2004 ha	Delež realiz. %	Realiz. 2004 število	Delež realiz. %	Program 2004 ha	Izvedeno I. 2004 ha	Delež realiz. %	Realiz. 2004 km	Delež realiz. %
Tolmin	7.900	7.900	100	801	100	7.100	6.500	92	360	100
Bled	2.260	2.260	100	647	100	6.700	4.250	63	126	63
Kranj	7.697	7.816	102	643	100	12.170	6.770	56	512	60
Ljubljana	11.500	11.600	101	898	98	12.000	6.579	55	320	46
Postojna	8.980	9.195	102	1.460	90	6.343	6.343	100	316	46
Kočevje	8.005	8.005	100	1.329	101	7.200	6.300	88	657	97
N. mesto	7.442	9.072	122	888	104	4.400	4.760	108	335	112
Brežice	8.200	8.200	100	548	81	2.000	1.783	89	110	55
Celje	7.923	8.888	112	738	117	13.561	7.513	55	215	35
Nazarje	3.543	3.130	88	314	87	2.984	2.250	75	225	75
Sl. Gradec	5.830	5.830	100	511	102	5.895	5.895	100	348	81
Maribor	9.373	9.373	100	846	101	13.354	10.742	80	857	82
M. Sobota	4.800	5.100	106	435	112	4.000	4.200	105	175	103
Sežana	5.266	5.266	100	349	103	5.266	5.266	100	280	100
SKUPAJ	98.719	101.635	103	10.407	99	102.973	79.151	77	4.836	71

Dela na vnosu prostorskih podatkov v računalniški medij

ZGS že od začetka svojega delovanja intenzivno vnaša v računalniški medij najrazličnejše prostorske podatke, povezane z gozdovi. Pravilnik o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih tudi formalno predpisuje vsebino in način zbiranja podatkov ter njihov vnos, hranjenje in vzdrževanje. Na področju gozdnogospodarskega načrtovanja posvečamo posebno pozornost izdelavi in vzdrževanju treh prostorskih vsebin (grafičnih zapisov): gozdni sestoji, oddelki oz. odseki ter funkcije gozdov oz. funkcijske enote. Tudi v letu 2004 so na odsekih za gozdnogospodarsko načrtovanje po območnih enotah ZGS ob izdelavi gozdnogospodarskih načrtov GGE nadaljevali z zajemom gozdnih sestojev na osnovi digitalnih ortofoto načrtov, tako da imamo sedaj grafično sliko gozdnih sestojev izdelano že za ca. 75 % površine slovenskih gozdov. V letu 2004 so odseki za gozdnogospodarsko načrtovanje izvedli tudi digitalizacijo mej lovišč skladno z Zakonom o divjadi in lovu ter nadaljevali z digitalnim zajemom gozdnih cest.

1.2.2 Druge dejavnosti

Presoja posegov v gozd in gozdni prostor ter izdajanje soglasij zanje

Skladno z 21. členom Zakona o gozdovih izdaja ZGS soglasja k dovoljenjem za posege v gozd in gozdni prostor ter tudi za objekte zunaj gozda, če je iz poročila o vplivih na okolje razvidno, da bi objekt ali posledice objekta negativno vplivali na gozdni ekosistem in funkcije gozdov. Pregled v letu 2004 izdanih soglasij je prikazan v preglednici 16.

ZGS je skladno z Zakonom o urejanju prostora ter Zakonom o graditvi objektov sodeloval z določitvijo smernic in pogojev pri izdelavi številnih občinskih prostorskih planov oziroma njihovih sprememb ter pri izdelavi lokacijskih načrtov.

V letu 2004 je ZGS prejel 556 vlog za soglasja za posege v gozd in gozdni prostor, kar je nekoliko manj kot v preteklih letih (leta 2003: 561, leta 2002: 844, leta 2001: 770, leta 2000: 896, leta 1999: 914, leta 1998: 787, leta 1997: 845, leta 1996: 893, leta 1995: 763 oz. povprečno letno 808). Del vzroka za nižje število prejetih vlog je gotovo v novi prostorski zakonodaji, saj je bilo – zaradi nekaterih še manjkajočih podzakonskih aktov – veliko manjših posegov izvedenih kar na podlagi lokacijske informacije, pri kateri ZGS neupravičeno ni bil vključen. Skupna površina vseh posegov v gozdove je bila 210,63 ha, kar je nekaj več kot v letu poprej (leta 2003: 182,20, leta 2002: 278,70, leta 2001: 240,67, leta 2000: 189,51 ha in v obdobju 1995-1999 povprečno letno 282,68 ha). V 270 primerih je ZGS izdal soglasje, v 48 primerih, za posege na površini 8,47 ha, pa soglasja ni dal. V strukturi vzrokov posegov v prostor je z 41,1 % celotne površine na prvem mestu infrastruktura (leta 2003: 20,7 %), na drugem kmetijstvo z 10,5 % (leta 2003: 27,9 %) in na tretjem urbanizacija z 9,7 % (leta 2003: 15,6 %).

Preglednica 16: **Opravljenno delo ZGS v letu 2004 v zvezi s posegi v gozd in gozdni prostor**

Način posega	Namen posegov												Skupaj	
	Urbanizacija		Infrastruktura		Kmetijstvo		Rudarstvo		Energetika		Drugo			
	št.	ha	št.	ha	št.	ha	št.	ha	št.	ha	št.	ha	št.	ha
Poprejšnje soglasje	64	17,44	76	9,28	13	17,39	9	5,85	8	0,05	68	2,32	238	52,33
Soglasje k dovoljenju	108	8,30	107	75,59	3	0,72	7	13,70	14	4,37	31	49,79	270	152,47
Nezakonit poseg	14	1,23	7	-	27	3,55	4	0,42	9	0,40	25	0,23	86	5,83
Skupaj	156	26,97	143	84,87	36	21,66	15	19,97	16	4,82	97	52,34	463	210,63
Odklonilna soglasja	25	4,11	4	-	14	4,31	-	-	1	-	4	0,05	48	8,47
Strokovna mnenja	162	44,27	77	59,27	196	231,24	9	10,15	11	40,20	247	246,90	702	632,03
Projektne pogoje	183	14,76	141	133,16	9	115,65	15	5,25	30	25,85	26	4,05	404	298,72

Nezakonitih posegov v gozd in gozdni prostor smo v letu 2004 zabeležili 86 (leta 2003: 104, leta 2002: 111, leta 2001: 179, leta 2000: 59, leta 1999: 70), s skupno površino 5,83 ha (leta 2003: 52,60 ha, leta 2002: 27,7 ha, leta 2001: 35,05 ha, leta 2000: 13,12 ha), kar je najmanjša površina v zadnjih štirih letih. Domnevamo, da je relativno majhna površina nezakonitih posegov predvsem posledica postopne pravne ureditve posegov v prostor z novo zakonodajo. Več kot polovica celotne površine nezakonitih posegov je posledica še vedno neurejenega postopka izdajanja dovoljenj za krčitev gozdov v kmetijske namene na površinah, ki v prostorskih planih niso opredeljene kot kmetijsko zemljišče. Nezakonitih posegov v gozd in gozdni prostor je bilo tako v letu 2004 3 % od površine vseh evidentiranih posegov (leta 2003: 29 %, leta 2002: 10 % in leta 2001: 14 %).

Delo s strankami na področju posegov v gozd in gozdni prostor v različnih oblikah in postopkih skokovito narašča že nekaj let zapored. Tako je ZGS v letu 2004 izdal celo 702 strokovnih mnenj glede posegov v gozd in gozdni prostor (leta 2003: 666, leta 2002: 613, leta 2001: 574, leta 2000: 510). Število izdanih projektne pogojev, ki jih strokovni delavci ZGS izdelujejo skladno z zahtevami nove zakonodaje, se je v letu 2004 skoraj podvojilo in sicer z 227 izdanih projektne pogojev v letu 2003 na 404 v letu 2004 (na površini 298,72 ha).

Delo na zavarovanju varovalnih gozdov in gozdnih rezervatov

V letu 2004 je MKGP obnovilo aktivnosti na pripravi predpisa o zavarovanju varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom ter v ta namen oblikovalo posebno delovno skupino. Delo poteka skladno z določbami Zakona o gozdovih. Strokovne podlage za zavarovanje varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom je pripravil ZGS. Zaradi veliko zasebnih gozdov med

gozdovi, ki bi jih zajelo zavarovanje, smo se skupaj z MKGP odločili strokovne podlage predstaviti širši javnosti na vseh območnih enotah ZGS. Namen predstavitev je bil dvojen: seznaniti širšo javnost s pripravo novega predpisa ter s tem informirati lastnike predlaganih gozdov o predvidenih spremembah glede pravic in dolžnosti pri gospodarjenju z gozdovi ter hkrati pridobiti čim več povratnih informacij in mnenj o vsebini predpisa. Javne predstavitve so potekale v septembru 2004. Predstavitev se je skupaj udeležilo 382 posameznikov in predstavnikov različnih združenj. Najbolj obiskane predstavitve so bile v Preddvoru (OE Kranj, 40 udeležencev), Mariboru (36 udeležencev) in Radečah (OE Brežice, 28 udeležencev). Med udeleženci so na predstavitvah prevladovali zasebni lastniki gozdov (54 %) ter predstavniki agrarnih skupnosti in občin (po 13 %). Javne predstavitve gozdarskih strokovnih podlag so se izkazale kot koristen pripomoček že v fazi priprave pravnega predpisa o zavarovanju gozdov.

Delo na projektu NATURA 2000

Skladno s Pridružitvenim sporazumom z Evropsko Unijo je Slovenija v letu 2004 izločila območja, ki so posebej pomembna za varovanje evropsko pomembnih in redkih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov. Delo na projektu NATURA 2000 je ZGS tudi v letu 2004 izvajal skladno s potrebami in navodili MOP oziroma Agencije RS za okolje.

Posamezne območne enote ZGS so predvsem sodelovale z Zavodom RS za varstvo narave pri javnih predstavitvah območij NATURA 2000 ter izdelavi predstavitev gradiv zanje.

Izdelava Katastra čebelje paše in Čebelarskega pašnega reda

Skladno s strokovnimi usmeritvami Čebelarske zveze Slovenije je ZGS v letu 2004 izdelal računalniški program za izdelavo tematskih kart Katastra čebelje paše ter za vseh 193 občin v celoti izdelal pisni in kartni del Katastra čebelje paše. Na podlagi Katastra čebelje paše izdeluje ZGS v sodelovanju s Čebelarsko zvezo Slovenije tudi Čebelarski pašni red. V ta namen so strokovni delavci ZGS sodelovali z lokalnimi čebelarji pri določitvi primernih stojišč mobilnih čebeljakov, izdelava kart Čebelarskega pašnega reda pa bo zaključena v letu 2005.

Delo na projektu INTERREG IIIC Gorski gozd

Ob koncu 1. polletja 2004 so se začele aktivnosti na projektu Interreg IIIC – Gorski gozd. Cilj projekta, ki je bil formalno sprejet 22. marca 2004, je prikazati in analizirati stanje in način gospodarjenja z gozdovi na območju, za katerega velja Protokol Gorski gozd Alpske konvencije. Po otvoritvenem srečanju v St. Michaelu (Avstrija) v juniju 2004 je posebna delovna skupina v ZGS, sestavljena iz vodij odsekov za gozdnogospodarsko načrtovanje OE Tolmin, Bled, Kranj, Ljubljana, Nazarje, Slovenj Gradec in Maribor začela z izvedbo prvih strokovnih nalog v tem projektu: primerjava stanja in inventur gozdov med posameznimi državami, oblikovanje predloga ukrepov za izboljšavo stanja, ugotovitev stanja in perspektiv pri uporabi lesne biomase iz gorskih gozdov, primerjava stanja ter definicij splošnokoristnih funkcij, primerjava pravnega reda med državami partnericami ipd. V projekt se je kot opazovalec vključilo tudi Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo Bolgarije, ki bo izkušnje projekta uporabilo pri izdelavi in implementaciji »Karpatske konvencije«, ki je v pripravi.

Izdelava gozdarskih terenskih kart

V letu 2004 se je nadaljeval projekt posodobitve gozdarskih terenskih kart večjega merila (1:5.000 in 1:10.000). V letu 2004 smo zaključili z nabavo rastrskih digitalnih slojev (relief, infrastruktura in vode) za območje celotne države. Znanje, pridobljeno na številnih delavnicah ter izkušnje kot tudi izdelane in pridobljene baze grafičnih slojev omogočajo uspešno izdelavo oziroma posodobitev gozdarskih terenskih kart.

Druge dejavnosti

Na področju gozdnogospodarskega načrtovanja smo v letu 2004 izvedli še naslednje pomembnejše dejavnosti:

- sodelovanje pri pripravi gradiva za pridobitev projekta INTERREG IIIB AlpineSpace – Znanje o gozdarstvu v alpskem prostoru, na delavnici v Innsbrucku (Avstrija) – D. Matijašič, aprila 2004. Sodelovanje v projektu je bilo sprejeto 29. oktobra 2004 v Rosenheimu (Nemčija);
- sodelovanje pri projektu Preskrba in raba bioenergije v smislu pospeševanja trajnostnega gospodarjenja z gozdom, ki ga ZGS izvaja ob finančni in strokovni pomoči mednarodne organizacije FAO;
- izvedba raziskave o nedovoljenih sečnjah v Sloveniji ter aktivno sodelovanje na dveh strokovnih srečanjih o nedovoljenih sečnjah v Genevi (Ž. Veselič);
- organizacija in izvedba delavnice »Participacija v gozdarstvu«, skupaj z Oddelkom za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire pri Biotehniški fakulteti, v Celju, novembra 2004;
- sodelovanje na dvodnevni študijski dnevi »Debelo drevje v gozdu«;
- sodelovanje z Ministrstvom za finance pri izdelavi metodologije za masovno vrednotenje gozdov;
- sodelovanje pri projektu INTENZIVNI MONITORING Gozdarskega inštituta Slovenije (zbiranje podatkov na enajstih vzorčnih ploskvah in ekološki monitoring);
- priprava podatkov za potrebe Uredbe o neposrednih plačilih za ukrepe Slovenskega kmetijsko okoljskega programa (SKOP), aprila 2004;
- sodelovanje pri pripravi strokovnih podlag za razglasitev varovalnih gozdov in gozdnih rezervatov, izvedba 21 javnih predstavitev strokovnih podlag po celotni Sloveniji (september 2004) ter izvedba anketiranja lastnikov gozdov predlaganih gozdnih rezervatov (oktober 2004) o zanje sprejemljivih oblikah nadomestil oziroma njihovi pripravljenosti za prodajo gozdov;
- sodelovanje s SAZU (dr. J. Marinček, dr. A. Čarni) pri pripravi projekta detajlnega fitocenološkega kartiranja gozdov v merilu 1:50.000;
- sodelovanje pri seminarju o uvedbi certificiranja gozdov po sistemu FSC v organizaciji Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS, v decembru 2004;
- sodelovanje s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije pri določitvi kriterijev in kazalnikov trajnostnega gospodarjenja z gozdovi za potrebe certificiranja gozdov po shemi PEFC,
- sodelovanje na predstavitvi novih tehnologij za računalniško podprto zbiranje podatkov o gozdovih – v organizaciji Oddelka za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire pri Biotehniški fakulteti ter Inštituta za raziskave gozdnih ekosistemov iz R Češke republike.

1.3 GOJENJE IN VARSTVO GOZDOV

Odgovoren: spec. Zoran Grecs, univ. dipl. ing. gozd.

1.3.1 Gojenje gozdov

Vremenske razmere v letu 2004 so bile ugodne za gozd. Leto je bilo relativno vlažno, z manj vremenskimi ekstremi kot prejšnja leta. Dolgotrajna suša v predhodnem letu pa je vendar kazala posledice tudi še v letu 2004. Gradacija podlubnikov se je nadaljevala. V zatiranje podlubnikov je bilo vloženo ogromno dela, tako s strani delavcev ZGS kot lastnikov gozdov in gozdarskih podjetij v državnih gozdovih. Omejevanje in zatiranje podlubnikov po vsej Sloveniji

je bila tako tudi v letu 2004 ena najpomembnejših aktivnosti na področju gojenja in varstva gozdov. Poškodbe gozdov po naravnih ujmah (vetru, snegu, deževju) so bile malopovršinske in v večjem delu Slovenije niso v večjem obsegu poškodovale gozdov, razen neurja z vetrom na Dolenjskem in toče na Kočevskem. Za prizadete gozdove so bili izdelani sanacijski načrti. V mokrem in povprečno toplem letu večjih izbruhov požarov ni bilo.

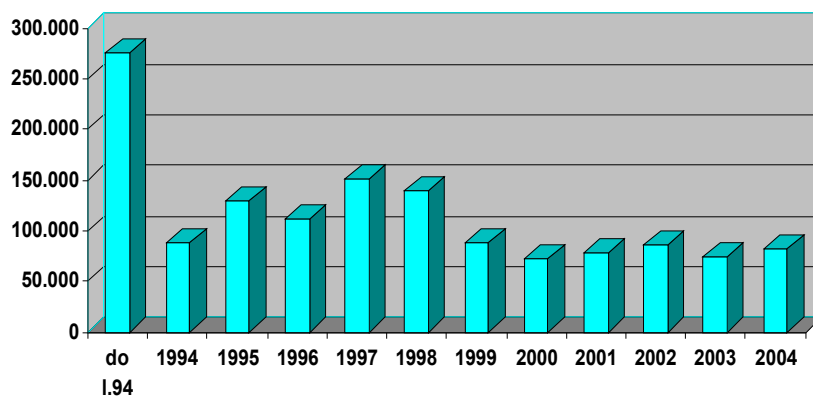
V letu 2004 smo se intenzivno pripravljali na možnost koriščenja sredstev za vlaganja v gozdove iz evropskih skladov. Pretežni del aktivnosti kadra na oddelku in krajevnih enotah je bilo v drugi polovici leta usmerjenih v realizacijo plana negovalnih del v zasebnih gozdovih, sofinanciranih iz sredstev EU.

1.3.1.1 IZDELAVA GOZDNOGOJITVENIH NAČRTOV

Na področju izdelave gozdnogojitvenih načrtov smo v letu 2004 nadaljevali z razvojnimi deli. Oddelek je sodeloval pri izdelavi računalniškega programa za grafično podporo gojitvenemu načrtovanju. Ob koncu leta je bil program v fazi testiranja.

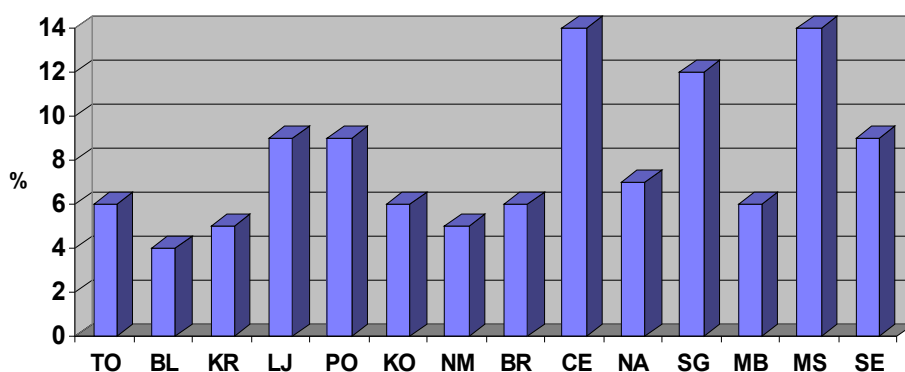
V letu 2004 so bili na novo izdelani in posodobljeni gozdnogojitveni načrti za 81.216 ha gozdov z načrtovanim možnim posekom oziroma za 7,1 % od celotne površine gozdov v Sloveniji. Izvajanje gozdnogojitvenih načrtov po območnih enotah v letu 2004 prikazuje preglednica 17, dinamiko izdelave gozdnogojitvenih načrtov v obdobju 1994-2004 in površino gozdov z gozdnogojitvenimi načrti, izdelanimi do leta 1994 pa prikazuje grafikon 1. Ker je večina načrtov novejšega datuma, se ti ob spremembah predvsem dopolnjujejo. Zaznavno je blago povečevanje letnega obsega gozdnogojitvenega načrtovanja, ki ga povezujemo z dejstvom, da je gozdnogojitveni načrt podlaga za izdajo odločb v upravnem postopku in mora biti vsekakor ažuren pri načrtovanih ukrepih.

Grafikon 1: Dinamika izdelave gozdnogojitvenih načrtov po površini - v hektarjih

Z intenzivnostjo izdelave gozdnogojitvenih načrtov v letu 2004 ne moremo biti zadovoljni, saj je letni program na tem področju realiziran le s 75 %. Delno je razlog v tem, da na območnih enotah pričakujejo računalniške programe za sodobno izdelavo gozdnogojitvenih načrtov, zato so bili v letu 2004 obnovljeni le nujno potrebni gozdnogojitveni načrti. Dobro je, da so intenzivneje izdelovali gozdnogojitvene načrte v nekaterih območjih, kjer so bili doslej zaostanki največji (OE Celje, Murska Sobota in Sežana). Intenzivnost izdelave gozdnogojitvenih načrtov po območjih prikazujeta grafikon 2 in preglednica 17.

Grafikon 2: V letu 2004 izdelani gozdnogojitveni načrti v odnosu do gozdne površine območja

Preglednica 17: V letu 2004 izdelani gozdnogojitveni načrti po površini, deležu od celotne površine gospodarskih gozdov v območjih in po deležu od letnega programa

GGO	Pretežno državni gozdovi		Pretežno zasebni gozdovi		Skupaj vsi gozdovi Delež od Programa 2004		
	ha	%*	ha	%*	ha	%**	%
Tolmin	2.173	8	4.466	6	6.639	6	58
Bled	566	4	979	4	1.545	4	34
Kranj	900	11	2.534	5	3.434	5	59
Ljubljana	1.821	10	9.709	8	11.530	9	101
Postojna	1.794	6	4.575	10	6.369	9	95
Kočevje	3.828	7	1.715	5	5.543	6	84
Novo mesto	1.193	5	3.344	5	4.537	5	54
Brežice	933	10	2.874	5	3.807	6	62
Celje	2.036	18	7.502	13	9.538	14	79
Nazarje	1.413	17	1.302	4	2.715	7	52
Sl. Gradec	1.890	13	5.023	12	6.913	12	108
Maribor	1.547	7	4.280	6	5.827	6	64
M. Sobota	1.523	17	3.867	13	5.390	14	82
Sežana	114	1	7.315	12	7.429	9	90
SKUPAJ	21.731	8	59.485	8	81.216	8	75

Opomba: * Delež od celotne površine lastniške skupine gospodarskih gozdov
 ** Delež od celotne površine gospodarskih gozdov

1.3.1.2 IZBIRA DREVJA ZA POSEK

Upoštevajoč v letu 2004 izvedeno izbiro drevja za posek v gozdovih v upravljanju SKZG za leto 2005, v letu 2004 posekano drevje zaradi sanitarno-varstvenih razlogov v teh gozdovih, ter v gozdovih vseh drugih lastništev vse posekano drevje (z izjemo drevja, ki je bilo posekano brez odobritve), so strokovni delavci ZGS v sodelovanju z lastniki gozdov v letu 2004 izbrali za posek skupno za 3.133.091 m³ gozdnega drevja, kar je za pol odstotka več kot v letu 2003. V letu 2004 smo v vseh gozdovih za posek označili za 4 % več drevja kot po programu dela. V državnih gozdovih smo program presegle za 22 %, k čemur so prispevali predvsem ukrepi varstva in zatiranja podlubnikov, v ostalih gozdovih pa smo za 6 % zaostali za programom.

Preglednica 18: Izbrano drevje za posek v primerjavi s planirano količino izbranega drevja za posek (v bruto m³) po območnih enotah v letu 2004

OBMOČNA ENOTA	Državni gozdovi		Drugi gozdovi		SKUPAJ	
	Program m ³	Izvedba m ³	Program m ³	Izvedba m ³	Izvedba m ³	* izved./pr. %
Tolmin	73.000	96.863	105.000	104.204	201.067	113
Bled	56.000	51.390	70.000	60.022	111.412	88
Kranj	42.000	34.621	185.000	177.085	211.706	93
Ljubljana	45.000	37.558	260.000	212.361	249.919	82
Postojna	125.000	157.799	105.000	110.975	268.774	117
Kočevje	250.000	286.714	130.000	113.690	400.404	105
Novo mesto	140.000	204.401	190.000	227.044	431.445	131

Brežice	41.000	54.137	140.000	117.939	172.076	95
Celje	56.000	67.743	130.000	126.884	194.627	105
Nazarje	36.000	35.137	120.000	97.377	132.514	85
Sl. Gradec	62.000	118.331	150.000	143.711	262.042	124
Maribor	113.000	132.083	190.000	181.114	313.197	103
M. Sobota	51.000	54.746	60.000	63.488	118.234	107
Sežana	10.000	10.451	55.000	55.223	65.674	101
SKUPAJ	1.100.000	1.341.974	1.900.000	1.791.117	3.133.091	104

Opomba: * izved./ pr. - izvedena označitev drevja za možni posek / okvirno načrtovana izbira drevja za posek.

Primerjava z možnim posekom po gozdnogospodarskih načrtih pokaže, tako kot že za vsa zadnja leta, zaostajanje količine izbranega drevja za količino, ki bi jo bilo v slovenskih gozdovih dopustno letno posekati. Razlika gre izključno na račun zasebnih gozdov, glavni razlog pa je vse bolj neugodno razmerje med ceno lesa in stroški njegovega pridobivanja. Lastniki gozdov se v takšnih razmerah praviloma odločijo, da drevja, katerega posek jim ne bi prinesel zadovoljivega dohodka, ne posekajo. Opuščajo zlasti posek tanjšega drevja in sploh sečnje v sestojih, kjer prevladuje tanjše drevje. Dolgoročnih koristi redčenja takih sestojev vsi lastniki gozdov pač niso pripravljeni upoštevati. Na ZGS smo vodili številne aktivnosti za uvajanje strojne sečnje, ki je rentabilna tudi pri redčenju drogovnjakov. Seveda pa morajo tem prizadevanjem slediti aktivnosti v povezovanju lastnikov in ohranjanju ter odpiranju tržišča za droben les, kot je raba lesne mase za ogrevanje (sekanci, bioenergija).

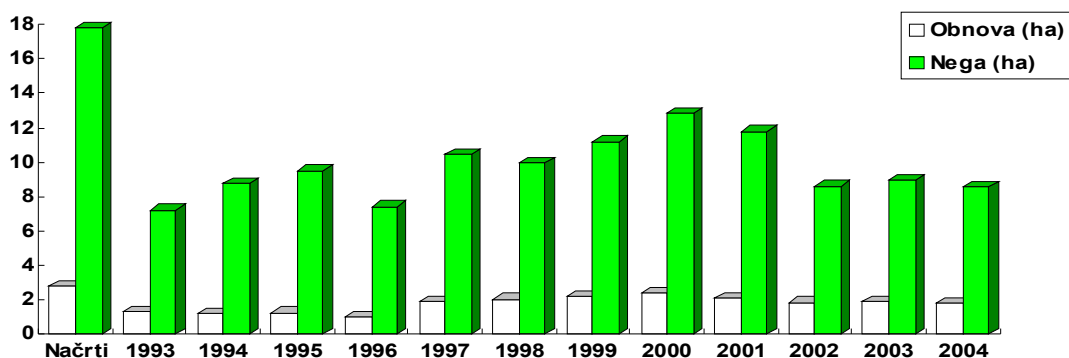
1.3.1.3 GOZDNOGOJITVENA DELA V GOZDOVIH

Obseg gozdnogojitvenih del, ki so bila v letu 2004 izvedena v slovenskih gozdovih, je podrobneje prikazan v Poročilu ZGS o gozdovih za leto 2004. Na tem mestu ta dela omenjamo le v ilustracijo obsega dela ZGS v zvezi z njimi, saj ZGS izdaja odločbe, s katerimi določa lastnikom gozdov vsebino del in njihov obseg, spremlja njihovo izvedbo ter jih po izvedbi prevzame.

Izvedba gojitvenih in varstvenih del je v tesni zvezi z razpoložljivimi proračunskimi sredstvi. Največ težav imamo z zagotovitvijo izvedbe nege mladega gozda v zasebnih gozdovih, kjer gre med vsemi vrstami del za najboljše ukrepe, ki jih izvajajo lastniki v gozdu. Praviloma pa je interes za izvajanje negovalnih del med lastniki gozdov majhen, čeprav so po Zakonu o gozdovih oni v celoti odgovorni za izvedbo potrebnih gojitvenih in varstvenih del. Vendar med lastniki gozdov ne gre samo za majhen interes izvajanja del, ampak tudi za povsem objektivne okoliščine, zaradi katerih ne izvedejo del (nezmožnost izvajanja del, nerešene lastniške zadeve, nevarnost dela, idr.). Z namenom povečati realizacijo negovalnih del v zasebnih gozdovih, smo analizirali izvajanje negovalnih del po posameznih organizacijskih enotah (revirji, krajevne enote, območne enote), s katerimi smo opozorili na razlike v obsegu načrtovanih negovalnih del v gozdnogospodarskih načrtih, v letnih programih ter tudi v realizaciji negovalnih del. Na tej osnovi so na območnih in krajevnih enotah ugotovili vzroke večjih odklonov in jih skušali odpraviti. S tovrstnimi analizami bomo nadaljevali, pozitivni učinki pa so bili vidni že v letu 2004. V letu 2004 smo prvič imeli možnost koriščenja sredstev za vlaganja v gozdove iz evropskih skladov. Tekle so intenzivne priprave na koriščenje teh sredstev, od prenove Pravilnika za vlaganja v gozdove, proučitve vseh postopkov, izvedbe razpisa, priprave natančnih navodil in izobraževanja zaposlenih na ZGS do izvedbe in kontrole. Vsa razpoložljiva sredstva EU v višini 113,7 milijona tolarjev so bila namenjena negi mladega gozda. Pretežni del aktivnosti kadra na oddelku in krajevnih enotah je bil v drugi polovici leta usmerjenih v realizacijo plana negovalnih del v zasebnih gozdovih, sofinanciranih iz sredstev EU. Zaposleni so z izjemnim prizadevanjem aktivno sodelovali in v nekaj mesecih uspešno izpeljali vse postopke vlaganj v gozdove iz sredstev EU. Revirni gozdarji so se predhodno dogovorili z lastniki za izvedbo del in v vseh fazah pomembno prispevali k realizaciji plana. Lastnikom gozdov so postorili vse potrebno, da je lahko kandidiral in pridobil sredstva. Razen nekoliko večje odgovornosti, lastniki gozdov niso občutili večje zahtevnosti postopka za pridobitev evropskih sredstev v primerjavi z nacionalnimi. Le dobre tri mesece je preteklo od razpisa Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja do oddaje vlog lastnikov gozdov z izdelanimi projekti, izdaje odločb s strani Agencije, izvedbe in prevzema del ter izračuna in zahtevka za izplačilo, do vseh kontrol in preverjanj.

Skupno so bila v gozdovih vseh lastništev v letu 2004 opravljena negovalna dela na površini 8.582 ha. V zasebnih gozdovih je bilo negovalnih del izvedenih za 15 % več kot leta 2003, kar je plod izjemnega anagažiranja zaposlenih na ZGS pri vključevanju lastnikov gozdov v evropski sistem vlaganj v gozdove. Izjemno nizka pa je bila realizacija načrtovane nege mladovja v državnih gozdovih, kar za 19 % nižja od realizacije v letu 2003. Vzrok je v tem, da so v državnih gozdovih v preteklem letu skozi vse leto potekala intenzivna varstvena dela za zatiranje podlubnikov in izvajalska podjetja fizično niso zmogla realizirati načrtovanih negovalnih del. Dela na negi gozdov so v državnih gozdovih intenzivno potekala ob koncu leta 2004 in se nadaljujejo v letu 2005. Izvedba negovalnih del je dosegla 52 % od načrtovanih del po gozdnogospodarskih načrtih GGE in 66 % od obsega letnega programa negovalnih del. Obseg izvedene nege in obnove v obdobju 1994-2004 prikazuje preglednica 19.

Grafikon 3: Obseg izvedene nege in obnove v obdobju 1993 – 2004 - v tisoč ha

Dela na obnovi gozda, skupaj s pripravo sestojja za naravno nasemenitev in s sanacijo v ujmah poškodovanih gozdov, so bila v letu 2004 izvedena na površini 1.792 ha in so dosegla 61 % del, načrtovanih v gozdnogospodarskih načrtih. Obnova gozda s sadnjo in setvijo je bila izvedena na 642 ha, kar je za 22 % več kot leta 2003 in za 15 % več od obsega po gozdnogospodarskih načrtih. Obseg izvedene obnove gozda v letih 1994-2004 kaže preglednica 19.

Preglednica 19: Obseg izvedene nege in obnove v obdobju 1994-2004

UKREP	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Nega (ha)	8.738	9.503	7.410	10.425	9.920	11.189	12.867	11.079	8.587	8.950	8.582
Obnova (ha)	1.183	1.239	1.001	1.869	2.026	2.212	2.352	2.036	1.830	1.789	1.792

1.3.1.4 DRUGA DELA NA PODROČJU GOJENJA IN VARSTVA GOZDOV

Dela na zagotavljanju vlaganj v gozdove

Na podlagi Pogodbe o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove med MKGP in ZGS smo izdelali razdelilnik sredstev po območnih enotah za posamezne proračunske postavke, na podlagi katerega so bili na krajevnih enotah izdelani letni plani gojitvenih in varstvenih del, z navedbo nujnosti del. Tekom celega leta 2004 smo spremljali, usmerjali in uravnavali dinamiko vlaganj v gozdove iz proračuna RS. Ob predaji zahtevkov na MKGP smo lastnike gozdov obveščali o višini sredstev spodbud za opravljena dela, ki jih lahko v 45 dneh pričakujejo na svojem računu.

Izobraževanje delavcev ZGS in lastnikov gozdov

Za usmerjanje razvoja gozdov in kakovostno izvedbo gojitvenih in varstvenih del je ključnega pomena izobraževanje tako delavcev ZGS kot lastnikov gozdov oziroma izvajalcev del.

V letu 2004 smo na področju izobraževanja in usposabljanja delavcev ZGS največ aktivnosti usmerili v postopke v zvezi z vlaganji v gozdove iz sredstev evropskih skladov. Z namenom predstaviti sofinanciranje po Evropskem programskem dokumentu in za pomoč končnim upravičencem, smo v sodelovanju z MKGP izvedli seminarje na vseh območnih enotah ZGS.

Za lastnike gozdov smo na področju gojenja in varstva gozdov izvedli 111 delavnic s 1.700 udeleženci, s poudarkom na negi mladega gozda. Delavnic so se večinoma udeležili lastniki gozdov, ki so v letu 2004 izvajali gozdnogojitvena dela. Obseg izobraževanja lastnikov gozdov na področju gojenja in varstva gozdov je podrobneje prikazan v poglavju 1.1.1 Stiki z lastniki gozdov. Interes lastnikov, da se udeležijo izobraževalnih delavnic s področja gojenja in varstva gozdov, je majhen. Številni, ki aktivneje gospodarijo z gozdom, so se že udeležili tovrstnega izobraževanja, pri drugih pa večjega zanimanja ni. Najuspešnejša oblika izobraževanja in informiranja lastnikov gozdov je svetovanje neposredno pri izvajanju del in pri izbiri drevja za posek.

Sanacija nenaravnih čistih sestojev smreke

Dela na obnovi nenaravnih enovrstnih sestojev smreke, ki smo jih z dolgoročnimi projekti zastavili v letu 1999, smo nadaljevali tudi v letu 2004. Obnovo smo izvedli na površini 19,31 ha in z nego usmerjali razvoj sestojev v sestoj z naravnejšo drevesno sestavo na površini 13,95 ha gozda.

Popis poškodovanosti gozdov

V letu 2004 sta Gozdarski inštitut Slovenije in ZGS izvedla ponovitev popisa poškodovanosti gozdov na širši bioindikacijski mreži 16 x 16 km. V obdobju od 1. julija do 15. avgusta sta pri tem delu sodelovala dva strokovna delavca ZGS in popisala dobro polovico traktov, 24 od skupno 43-ih.

Zagotavljanje gozdnega reprodukcijskega materiala

Na podlagi sklenjenih pogodb med ZGS in drevesnicami je ZGS tudi v letu 2004 zagotavljal dobavo načrtovanega števila sadik po drevesnih vrstah, količinah in v okviru možnosti tudi po provenienčnem poreklu.

Na področju oskrbe z gozdnim reprodukcijskim materialom smo uvajali postopke skladno z Zakonom o gozdnem reprodukcijskem materialu in podzakonskimi predpisi.

Na Oddelku za gojenje in varstvo gozdov smo tudi v letu 2004 pripravili Program oblikovanja rezerv semenskega materiala. Za semensko hranilnico je bilo zbrano 230 kg semena iglavcev (smreke, jelke, macesna, rdečega in črnega bora). Ob koncu leta 2004 je ZGS uredil v prostorih Gozdarskega inštituta Slovenije hladilnico za hranjenje semena, z dvema hladilnima komorama, ena tudi za globoko zamrzovanje, ki bo začela obratovati v začetku leta 2005.

Za setev na prostem, za sanacijo pogorišča Sela na Krasu in v ujmah poškodovanih gozdov, smo iz sredstev proračuna RS zagotovili 432 kg semena petih drevesnih vrst.

Za obnovo gozda s sadnjo smo v letu 2004 zagotovili dobavo 930.105 sadik 30 drevesnih vrst, za obnovo gozda s setvijo pa je bilo posejano blizu 21 ton semena devetih drevesnih vrst.

ZGS je na podlagi 6. člena Pravilnika o pogojih za odobritev gozdnih semenskih objektov ter o seznamu semenskih objektov, v postopku registracije semenskih objektov za predlagane objekte pripravil opise 45 objektov. Skladno s pooblastilom po 58. členu Zakona o gozdnem reprodukcijskem materialu, je ZGS izvajal nadzor pridobivanja gozdnega reprodukcijskega

materiala in izdal 26 potrdil o izvoru reprodukcijskega materiala.

V letu 2004 je bil izpeljan vpis ZGS v register dobaviteljev reprodukcijskega materiala. Poleg tega pa je bil izveden tudi postopek vpisa ZGS v register imetnikov določenih rastlin, rastlinskih proizvodov in nadzorovanih predmetov za namene zdravstvenega varstva rastlin.

Ob koncu leta 2004 smo začeli s postopkom za javno naročilo za dobavo sadik, financiranih iz sredstev proračuna RS, za leti 2005 in 2006. Ker ni znano, na kakšen način se bo gozdni reprodukcijski material sofinanciral v prihodnje, ni možno izvesti javnega naročila za daljše obdobje od leta ali dveh, kar pa ni ustrezno, saj vzgoja sadik v povprečju traja tri leta.

Projektne naloge

ZGS je v letu 2002, skupaj z Gozdarskim inštitutom Slovenije, uspel pridobiti projekt v okviru 5. okvirnega programa EU na področju raziskovalnih in tehnološko razvojnih aktivnosti. Naslov projekta, s katerim sodelujemo v omenjenem okviru je: Vnos listavcev kot del sonaravnega gospodarjenja z gozdovi. Uradni skrajšani naziv projekta je SUSTMAN. S projektom spremljamo prenovo smrekovih nasadov, ki so zunaj svojih potencialno naravnih rastišč pogosto nestabilni zaradi napadov škodljivcev, bolezni, vetrolomov, onesnaževanja in suše. Omenjeni projekt zajema prav to, kar smo zastavili že v projektu sanacije po biotskih dejavnikih poškodovanih gozdov. V projektu sodeluje pet evropskih držav z enakim ciljem raziskav in možnostjo primerjave rezultatov ob koncu raziskovanja. V letu 2004 smo s sodelavci pri projektu izvedli dve delavnici, povezani z obnovo smrekovih monokultur in projektom Sustman. Vmesno poročilo o delu na projektu je bilo predstavljeno na sestanku projektne skupine, v novembru 2004 v Ulmu v Nemčiji.

V letu 2004 smo dopolnili in usklajevali računalniški program za spremljavo evidenc gozdnega reprodukcijskega materiala s predpisi v zvezi s tem materialom.

Sodelovanje pri pripravi predpisov

Oddelek za gojenje in varstvo gozdov je v letu 2004 aktivno sodeloval pri pripravi predloga sprememb in dopolnitev Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove in Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih.

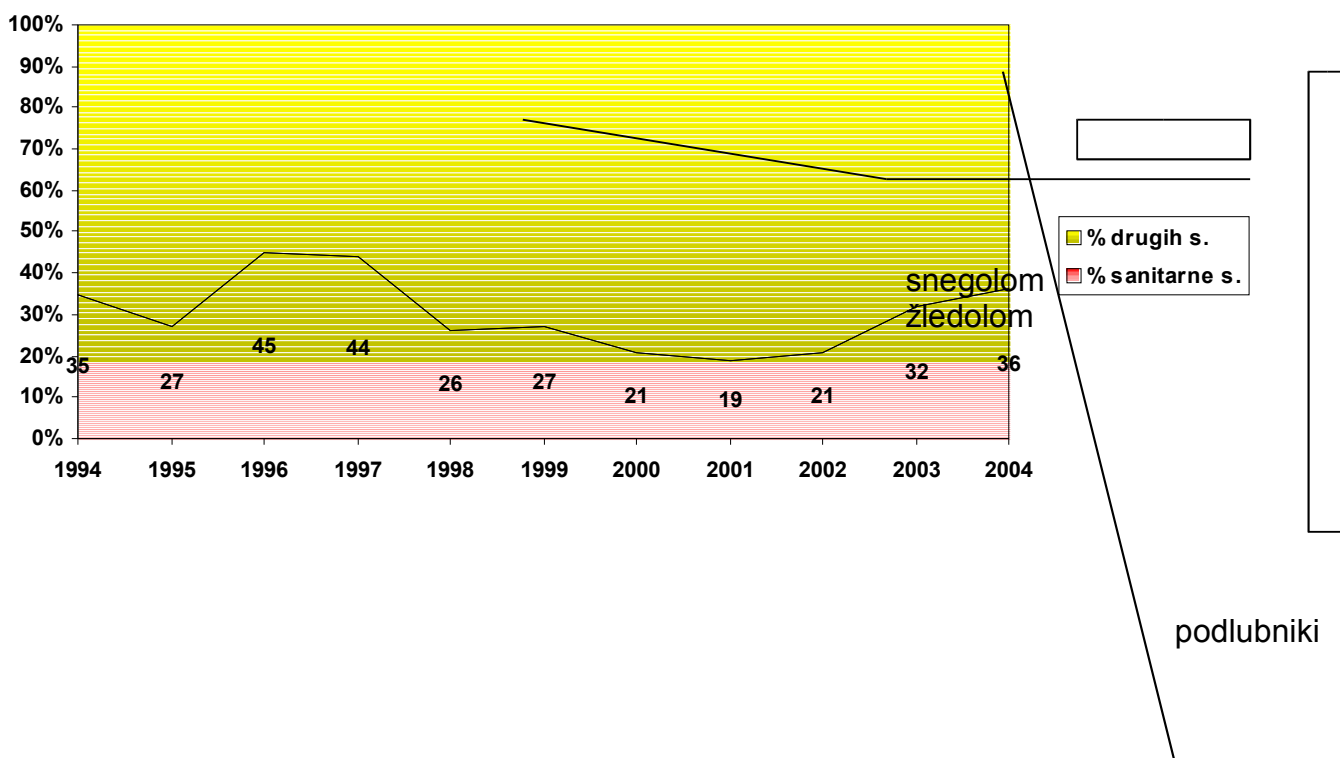
1.3.2 Varstvo gozdov

Odgovoren: Jošt JAKŠA, univ. dipl.inž. gozd.

1.3.2.1 SANITARNO-VARSTVENI POSEK

Izbira dreves za sanitarno-varstveni posek je časovno zahtevnejša kot izbira dreves za posek v okviru rednih sečenj, saj je za označitev dreves za ta posek potrebno sestoje najprej skrbno pregledati, koncentracija dreves za posek na enoto površine pa je običajno majhna, z izjemo večjih žarišč podlubnikov. Sledi pa še posebej skrbno spremljanje izvedbe poseka in spravila. Posek in spravilo morata biti izvršena v predpisanem roku. V letih od 1998 v slovenskih gozdovih na srečo nismo imeli večjih vremenskih ujm. Izjema je bil velik požar pri Brestavici na Krasu. V obdobju brez večjih naravnih ujm se je količina sanitarnega poseka ustalila na ca. 20 % celotnega poseka. V letu 2003 in 2004 pa je vzrok za veliko povečanje sanitarnega poseka v gradaciji smrekovih podlubnikov.

Grafikon 4: Gibanje deleža sanitarno-varstvenega poseka v skupaj posekani lesni masi v obdobju 1994-2004

V letu 2004 je bilo sanitarno-varstvenega poseka za ca. 1.055.500 m³ lesa (13 % listavcev in 87 % iglavcev), oziroma 36 % celotnega poseka. Gibanje deleža sanitarno-varstvenih sečenj v obdobju po letu 1994 je prikazano v grafikonu 4.

Največji delež sanitarno-varstvenih sečenj v letu 2004 smo zabeležili v GGO Kočevje (56 % celotnega poseka), v GGO Ljubljana (47 % celotnega poseka), v GGO Novo mesto (42 % celotnega poseka) in GGO Celje (36 % celotnega poseka). Najmanj sečenj zaradi sanitarno-varstvenih razlogov je bilo v GGO Tolmin (10 % celotnega poseka), sledita pa GGO Nazarje (19 % celotnega poseka) in GGO Murska Sobota (24 % celotnega poseka).

1.3.2.2 DELO NA VARSTVU PRED PODLUBNIKI IN DRUGIMI INSEKTI

Med posekom zaradi insektov prevladuje posek iglavcev zaradi podlubnikov. Med drevjem, posekanim zaradi insektov, je bilo v letu 2004 kar 98,8 % iglavcev in 1,2 % listavcev. Med iglavci je bila najpogostejša drevesna vrsta, posekana zaradi insektov, smreka – 94,43 %, jelka – 5,25 % in rdeči bor – 0,14 %. Med listavci so bili zaradi insektov najpogosteje posekani hrasti (dob 81,56%, graden 5,93 %) ter bukev s 5,31 %.

Količina poseka zaradi podlubnikov je bila v letu 2004 izjemno velika. Posek zaradi podlubnikov je v letu 2004 znašal 573.557 m³ (483.585 dreves) – leta 2003: 406.621 m³ (344.309 dreves), leta 2002: 169.382 m³ (147.258 dreves), leta 2001: 132.700 m³ (135.200 dreves), leta 2000: 118.800 m³ (117.000 dreves), leta 1999: 102.500 m³ (106.000 dreves) in leta 1998: 167.000 m³ (151.000 dreves). Največji delež sanitarno varstvenih sečenj zaradi insektov je bil v GGO Kočevje (42 % celotnega poseka), v GGO Ljubljana (33 % celotnega poseka) in v GGO Celje (26 % celotnega poseka).

Preglednica 20: Pregled opravljenih del za zatiranje podlubnikov v letu 2004 po vrstah del in oblikah lastništev ter primerjava z letom 2003

Vrsta dela	Enota mere	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Občinski gozdovi	SKUPAJ	Indeks na leto 2003 %
Posek in izdelava nastav	kos	773	772	14	1559	101
Lupljenje lovnih debel	kos	553	337	0	890	157
Požig ostankov lovnih nastav	kos	522	473	14	1009	177
Škropljenje lovnih nastav	kos	296	90	14	400	449
Zlaganje lovnega kupa	kos	141	224	0	365	480
Namestitev cerade in zložitev	kos	361	239	0	600	276
Požig lubja	kos	199	217	0	416	350
Postavitev lovnih pasti	kos	4.684	2.427	33	7.144	116
Zaščita stoječih dreves	kos	1	0	0	1	/
Čiščenje – vzdrževanje pasti	kos	16.396	8.494	116	25.006	404
Prehodi med lovnimi pastmi	kos	12.086	3.048	64	15.198	246
Lupljenje lubadark	kos	15.310	3.247	34	18.591	176
Požig ostankov lubadark	kos	24.320	46.403	34	70.757	348
Škropljenje lubadark	kos	725	2.419	0	3.144	46
Vzpostavitev gozdnega reda	ura	0	335	0	335	118
Druga zaščitna dela	ura	0	1.852	0	1.852	95
SKUPAJ	ura	45.058	40.730	262	86.050	103

V okviru aktivnosti in prizadevanj za zatiranje in preprečevanje širjenja podlubnikov je poleg del, ki so naštetja v preglednici 20, ZGS organiziral seminarje za lastnike gozdov in javnost, pripravil radijske oddaje v okviru nacionalnega radija, Radia Ognjišče in lokalnih radijskih postaj ter pripravil obvestila za javnost (STA), novinarsko konferenco v Kočevju, informativne članke v časnikih Delo, Dnevnik; Večer, strokovne nasvete in članke v Kmečkem glasu ter prispevke v lokalnih časopisih.

Za izobraževanje strokovnih delavcev ZGS je Služba za varstvo gozdov na ZGS organizirala za strokovne delavce območnih enot seminar o varstvu pred podlubniki, na katerem so s prispevki sodelovali poleg delavcev ZGS tudi predstavniki gozdarske fakultete iz Zagreba ter predstavniki podjetja BASF iz Nemčije. Na podlagi zaključkov posveta so bila izdelana navodila za delo delavcev ZGS pri preventivnih in zatiralnih delih na področju varstva pred podlubniki.

Preglednica 20 zajema preventivna in zatiralna dela varstva pred podlubniki. Pravočasno odkrite in posekane lubadarke, ki so bile tudi pravočasno odpeljane iz gozda, niso vključene v ukrepe, naštetje v preglednici. V letu 2004 je bilo položenih nekaj več kontrolno-lovnih nastav kot v preteklem letu. Ob nastavah je bilo postavljenih še ca. 7.144 pasti s feromonskimi vabami za šesterozobega smrekovega lubadarja, osmerozobega smrekovega lubadarja ter nekaj tudi za progastega lestvičarja. Za preventivna in zatiralna dela je bilo v letu 2004 porabljeno v slovenskih gozdovih 65,9 litrov različnih dovoljenih insekticidov, kar je približno toliko kot v preteklih letih. Povečal pa se je obseg klasičnih metod zatiranja podlubnikov, to je predvsem lupljenja in kurjenja ostankov.

1.3.2.3 POŽARNO VARSTVO

V letu 2004 je bilo v Sloveniji bistveno manjše število gozdnih požarov kot v letu 2003. Manjša je bila tudi skupna opožarjena površina. Površina opožarjenega visokega gozda je v letu 2004 znašala 34,27 ha oz. 25 % vse opožarjene površine (leta 2003: 196,69 ha, leta 2002: 57,06 ha, leta 2001: 127,99 ha, leta 2000: 52,48 ha, leta 1999: 141,40 ha, leta 1998: 246,51 ha in leta

1997: 209,05 ha), površina opožarjenega panjastega gozda je bila 5,00 ha oz. 4 %, površina opožarjenih grmišč pa je v letu 2004 znašala 37,60 ha oz. 27 %. Ostalih opožarjenih površin je bilo v letu 2004 za 61,30 ha oz. 44 %. Povprečna površina gozdnega požara v letu 2004 je bila 2,71 ha, (leta 2003: 9,38 ha, leta 2002: 2,68 ha, leta 2001: 5,31 ha, leta 2000: 2,71, leta 1997: 8,36 ha, leta 1998: 8,30 ha in leta 1999: 8,17 ha).

Bistveno zmanjšanje opožarjenih površin je posledica ugodne razporeditve padavin v letu 2004. Le te so bile predvsem v obdobju, ko je običajno požarna ogroženost gozdov zelo velika.

V letu 2004 je bilo na novo zgrajenih 35,49 požarnih presek (7.679 delavnih ur), vzdrževanih jih je bilo 124,02 km, za kar je bilo porabljenih 7.501 delovnih ur. V letu 2004 je bilo zgrajenih 740 m požarnih zidov (148 delavnih ur). Zgrajenih in obnovljenih ter vzdrževanih je bilo 2.000 m požarnih stez, kar je bilo opravljeno v 80 delovnih urah. Postavljeno je bilo 16 opozorilnih tabel, vzdrževanih pa 56. Obe opravili sta bili opravljeni v 107 delavnih urah. Opravljenih je bilo tudi 80 ur na opazovalni službi.

1.3.2.4 VARSTVO PRED RASTLINOJEDO PARKLJASTO DIVJADJO

Problem z okoljem neusklajenih populacij rastlinojede parkljaste divjadi je v Sloveniji že dolgo navzoč. Dokler se usklajenost številčnosti populacij in prehranskih zmožnosti ne izboljša, moramo pri obnovi gozdov za zaščito naravnega mladja in sadik gozdnega drevja pred rastlinojedi uporabljati draga mehanska in kemična zaščitna sredstva. Pri tem se zavedamo, da z mehanskimi ali kemičnimi sredstvi dolgoročno problema ne odpravljamo, z njimi le blažimo posledice.

Preglednica 21: Pregled v letu 2004 opravljenih del varstva gozdov pred rastlinojedo parkljasto divjadjo

UKREP	Enota mere	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Občinski gozdovi	SKUPAJ
Premazi vršičkov	ha	381	155	2	538
Izdelava količkov	kos	37.325	14.150	0	51.475
Zaščita s količenjem	kos	24.531	9.030	0	33.561
Zaščita s tulci	kos	70.730	36.774	0	107.504
Zaščita pred lupljenjem	kos	3.261	2.380	0	5.641
Zaščita z ograjo – novogradnje	m	8.410	9.770	0	18.180
Zaščita z ograjo – vzdrževanje	m	5.040	22.760	0	27.800
Ograja proti živini	m	0	50	0	50
Obeleževanje	kos	22.631	14.415	0	37.046
Vzdrževanje tulcev	kos	11.031	18.610	0	29.641
obžetev tulcev	kos	6.252	5.200	0	11.452
Odstranjevanje tulcev	kos	900	1.820	0	2.720
SKUPAJ	ur	25.857	17.991	24	43.872

1.3.2.5 DRUGA DELA NA PODROČJU VARSTVA GOZDOV

ZGS je v letu 2004 nadaljeval z nadzorom ognjevke. Strokovni delavci so pregledovali gozdni rob na okuženih območjih in okolico drevesnic ter sadovnjakov.

V maju 2004 smo sodelovali na enodnevni delavnici o karantenskih boleznih, s poudarkom na hruševem ožigu, ki je že v Sloveniji in ogroža tudi gozdne drevesne vrste iz rodu rožnic ter na karantenskih boleznih, ki jih lahko v Sloveniji pričakujemo v bližnji prihodnosti. Delavnice so se udeležili predstavniki MKGP, Fitosanitarne uprave RS, Kmetijskega inštituta Slovenije, Gozdarskega inštituta Slovenije, Inšpektorata RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano, Biotehniške fakultete in ZGS.

V februarju 2004 so se trije predstavniki Oddelka za gojenje in varstvo gozdov udeležili posveta gozdarske sekcije na Hrvaških dnevih varstva rastlin v Opatiji. Hrvaškim kolegom je bil predstavljen Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu (Z. Grecs) ter prispevka o razvoju

populacij podlubnikov v Sloveniji v letu 2003 in populaciji jelovih podlubnikov v letih 2002 in 2003 (J. Jakša). M. Perušek iz OE Kočevje je predstavil stanje podlubnikov v OE Kočevje.

V okviru sodelovanja z gozdarsko službo zvezne avstrijske dežele Koroška so nam v letu 2004 avstrijski kolegi predstavili sofinanciranje gozdnogojitvenih in varstvenih del na Koroškem.

Vodja službe za varstvo gozdov je bil s strani Generalnega direktorata EU za okolje imenovan v skupino izvedencev za gozdne požare. Skupina ima nalogo pripraviti strokovne podlage za novo nastajajoče predpise EU, ki bodo na področju varstva pred požari pričeli veljati po letu 2006. S tem namenom je bil na dveh sestankih skupine, v Bruslju in Saragozi.

V letu 2004 je ZGS po vključitvi Slovenije v EU pričel tudi z izvajanjem nalog, ki so bile opredeljene v programu »Forest Focus«, v delu, ki se nanaša na področje varstva gozdov pred požari.

V maju 2004 so se trije delavci ZGS udeležili mednarodnega posveta Avstrijskega gozdarskega društva v Osojah. Vodja Službe za varstvo gozdov je imel predavanje o organiziranosti varstva pred gozdnimi požari v Sloveniji. Prispevek je bil delno objavljen v avstrijskem strokovnem gozdarskem glasilu Allgemeine forst Zeitung.

Zaradi obsežnega dela v zvezi s koriščenjem evropskih sredstev za vlaganja v gozdove, smo izdelavo predloga za spremembo Pravilnika o varstvu gozdov preložili v leto 2005.

1.3.3 Financiranje in sofinanciranje gojitvenih in varstvenih del

Tudi v letu 2004 je financiranje in sofinanciranje gojitvenih in varstvenih del v gozdovih potekalo skladno s pogodbo med MKGP in ZGS. Sredstva so bila koriščena skladno s Pravilnikom o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS, št. 71/04).

Preglednica 22: **Razpoložljiva proračunska sredstva za vlaganja v gojenje in varstvo gozdov po Pogodbi o zagotavljanju izvedbe del med MKGP in ZGS in poraba teh sredstev v letu 2004**

Št.prorač. postavke	Ime proračunske postavke	Pogodba 2004 SIT	Poraba 2004 SIT	Realizacija %
1411	Obnova v zasebnih gozdovih	84.342.000	84.254.275	99,9
1441	Nega zasebnih gozdov	96.200.000	95.474.235	99,2
2248	Obnova gozdov na pogoriščih in v ujmah pošk. g.	30.007.000	29.595.510	98,6
2259	Izvršba odločb ZGS	1.500.000	75.700	5,0
6326	Preventivno varstvo gozdov	101.223.000	101.102.602	99,9
6327	Ostalo varstvo v zasebnih gozdovih	32.900.000	32.791.126	99,7
6328	Vzdrževanje življ. okolja prostoživečih živali v ZG	22.400.000	21.300.977	95,1
6329	Požarno varstvo gozdov na Krasu	24.000.000	23.997.660	100,0
6330	Semenarska in drevesničarska dejavnost	8.000.000	7.991.567	99,9
SKUPAJ		400.572.000	396.583.652	99,0

Iz sredstev proračuna RS je bilo za financiranje vlaganj v gozdove v letu 2004 namenjenih 400,57 milijona tolarjev. Za koriščenje navedenih sredstev smo Ministrstvu za finance posredovali 15 zbirnih zahtevkov. Skupno je bilo porabljenih 396,58 milijona tolarjev, od tega za zasebne lastnike 40,0 %, za državne gozdove 8,2 %, za občinske gozdove 0,3 % in za dela po pogodbi ter materiale za obnovo, zaščito in preventivno varstvo 51,5 %.

Preglednica 22 prikazuje v letu 2004 porabljenih sredstev po posameznih postavkah proračuna RS in realizacijo glede na Pogodbo o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove med MKGP in ZGS.

V letu 2004 se je s pristopom Slovenije v EU ponudila možnost koriščenja sredstev iz EU skladov, namenjenih vlaganjem v gozdove. Vlaganja so bila v okviru Enotnega programskega dokumenta (EPD, ukrep IV) obravnavana kot »investicije v gozdove za izboljšanje gospodarske in ekološke vrednosti gozdov v letu 2004«. Za vzpostavitev sistema po določenih EPD je bil v sodelovanju ZGS, MKGP in Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (nadalje Agencija) dopolnjen in popravljen Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove, v

okviru Oddelka za gojenje in varstvo gozdov pa so bili pripravljene vsi potrebni obrazci za izvajanje sofinanciranja iz sredstev EU, popravljen in dopolnjen je bil računalniški program za spremljanje vlaganj v gozdove, izdelana pa so bila tudi navodila za pripravo projektov, ki so jih upravičenci vlagali na Agencijo. Z namenom predstaviti sofinanciranje del na podlagi EPD in usposobiti delavce ZGS za pomoč končnim upravičencem, je bilo v sodelovanju ZGS in MKGP organiziranih 14 seminarjev, ki so potekali na vseh OE ZGS.

Dva delavca ZGS (J. Jakša in J. Logar) sta bila imenovana s strani Agencije v komisijo za odobritev vlog v okviru IV. ukrepa EPD.

Po sporazumu med Agencijo in ZGS so delavci ZGS, ki niso sodelovali pri izdelavi projektov (pisna izjava o nesodelovanju) opravili nadzor skladnosti projektov z zahtevami razpisa in izvedbe del na kraju samem. Za usposobitev delavcev ZGS je bil organiziran seminar, na katerem so predstavniki MKGP, Agencije in ZGS predstavili pomen nadzora in zahtevani postopek pri njegovem izvajanju. Za izvedbo kontrole je Oddelek za gojenje in varstvo gozdov pripravil navodila.

Agencija je v Uradnem listu, RS št. 80/04 objavila javni razpis za sofinanciranje investicij v gozdove za izboljšanje gospodarske in ekološke vrednosti gozdov v letu 2004.

Višina nepovratnih sredstev na javnem razpisu je bila 113.699.000 tolarjev. Na Agencijo je pravočasno prispelo 1.723 vlog v skupni vrednosti 113.175.789 tolarjev. Agencija je izdala 1.706 odločb v skupni vrednosti 110.391.543 tolarjev ter 7 negativnih odločb in 10 sklepov o završbi. Zasebni lastniki gozdov, njihova združenja in zakupniki gozdov so na podlagi izdanih odločb na Agencijo poslali 1.566 popolnih zahtevkov, 4 zahtevki so bili prepozno poslani oziroma so bili nepopolni, 136 zahtevkov pa niso poslali. Od teh je 4 zahtevke kontrola na Agenciji zavrnila, 4 pa ni mogla izplačati zaradi napačnega transakcijskega računa ali davčne številke. Agencija je izplačala 1.558 zahtevkov v skupni vrednosti 96.214.862 tolarjev.

Preglednica 23: Investicije v gozdove za izboljšanje gospodarske in ekološke vrednosti gozdov v letu 2004

Dejanje	Število dokumentov	Znesek	Realizacija %
Javni razpis		113.699.000	100
Prispele vloge na Agencijo	1723 vlog	113.175.789	99,5
Izdane odločbe Agencije	1706 odločb	110.391.543	97,1
Kontrola popolnosti vlog	1566 popolnih zahtevkov		
Izplačani zahtevki	1558 izplačanih zahtevkov	96.214.862	84,6

Skupno je bilo v letu 2004 za vlaganja v gozdove iz sredstev proračuna RS in sredstev evropskih skladov porabljeno 492,79 milijona tolarjev.

1.4 GOZDNA TEHNIKA

Odgovoren: spec. Jurij Beguš, univ.dipl.inž.gozd.

1.4.1 Tehnologija dela

Delo na področju gozdne tehnologije zajema predvsem naslednje dejavnosti:

- spremljava stanja sečišč po končani sečnji - kontrola sečišč (oz. izvedbe odločb),
- izobraževanje lastnikov gozdov s področja tehnologije dela,
- izdelava tehnoloških delov gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov,
- izvajanje nalog za znane naročnike (določanje vhodov za normative),
- izobraževanje zaposlenih v ZGS s področja tehnologije,
- uvajanje novih tehnologij.

1.4.1.1 KONTROLA SEČIŠČ (OZ. IZVEDBE ODLOČB)

Kontrolo sečišč oziroma izvedb odločb izvajamo skladno s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov, z namenom odpravljati pomanjkljivosti pri urejenosti sečišč. Pri tem beležimo skladnost urejenosti sečišč z zahtevami pravilnika. Na določenem številu sečišč smo opravili tudi "popolne prevzeme".

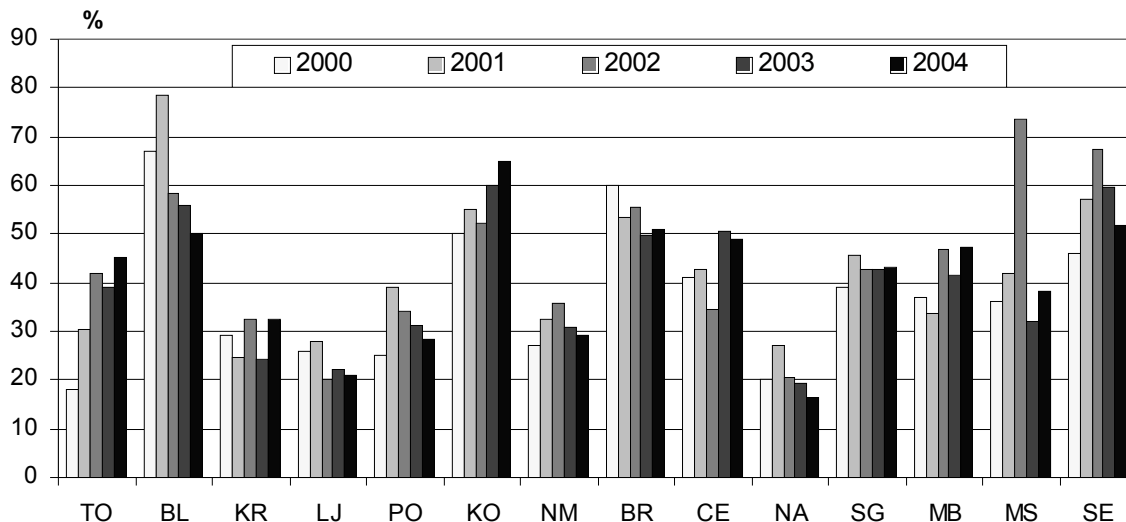
Preglednica 24: V letu 2004 izvedeni pregledi sečišč (oz. kontrole izvedbe odločb), primerjava števila pregledov s številom izdanih odločb ter popolni prevzemi po območnih enotah

Območna enota	Število izdanih odločb			Štev. pregledov (brez popolnih prevzemov)	Delež pregledov od števila odločb -%	Število popolnih prevzemov	
	A	C	(A+C)			Zasebni g.	Državni g.
Tolmin	2.621	279	2.900	1.312	45	18	13
Bled	1.402	1.018	2.420	1.218	50	48	15
Kranj	2.550	2.011	4.561	1.476	32	16	14
Ljubljana	3.601	3.038	6.639	1.396	21	0	36
Postojna	1.964	459	2.423	688	28	0	22
Kočevje	1.314	2.240	3.554	2.301	65	0	8
Novo mesto	2.169	2.341	4.510	1.309	29	3	12
Brežice	1.730	1.503	3.233	1.646	51	3	20
Celje	2.494	2.822	5.316	2.592	49	21	14
Nazarje	1.233	565	1.798	299	17	1	9
Slov. Gradec	1.835	1.083	2.918	1.254	43	8	27
Maribor	3.473	1.719	5.192	2.444	47	2	24
M. Sobota	3.738	689	4.427	1.695	38	0	17
Sežana	1.127	269	1.396	724	52	0	4
SKUPAJ	31.251	20.036	51.287	20.354	40	120	235
Leto 2003	33.746	18.421	52.167	19.776	38	145	237
% 04/03	93	109	98	103	105	83	93

Skupno smo v letu 2004 opravili 20.354 pregledov sečišč, kar je za 3 % več kot v letu poprej. V državnih gozdovih je bilo številčno opravljeno nekaj manj popolnih prevzemov kot v letu 2003 (za 7% manj). Popolni prevzemi so bili izvedeni tudi v zasebnih gozdovih, predvsem tam, kjer so bile opravljene večje sečnje brez odločbe in so bili popolni prevzemi opravljani po nalogu gozdarskega inšpektorja, v primeru medsosedskih sporov in gozdnih kraj, v gozdovih Nadškofije in občinskih gozdovih, v gozdovih agrarnih skupnosti in v gozdovih, ki jih je SKZG RS oddal zasebnikom kot mala oddaja.

V letu 2004 je ZGS izdal 51.287 odločb A in C. Pisno zabeleženi pregledi so bili torej opravljeni na 40 % objektov, za katere je ZGS izdal odločbe za posek drevja. Največji delež pregledanih delovišč so zabeležili na OE Kočevje, najmanjšega pa na OE Nazarje. Kako se je delež pregledov odločb v primerjavi z številom izdanih odločb gibal v zadnjih petih letih, je razvidno iz grafikona 5.

Grafikon 5: Delež izvršenih pregledov od števila izdanih odločb za posek v letih 2000-2004

1.4.1.2 USPOSABLJANJE LASTNIKOV GOZDOV

Celovit pregled v letu 2004 izvedenega usposabljanja lastnikov gozdov je prikazan v poglavju 1.1.1 Stiki z lastniki gozdov. Na tem mestu želimo prikazati nekoliko podrobneje vsebino dela, ki smo ga opravili na usposabljanju lastnikov gozdov s področja gozdne tehnike in nekatere primerjave s preteklimi leti.

Vsebinsko je bilo delo usmerjeno na naslednja področja:

- varno delo v gozdu,
- novosti na področju tehnologije dela v gozdu,
- najustreznejša izbira delovnih sredstev pri delu v gozdu,
- alternativni viri energije – lesna biomasa,
- zoonoze,
- zmanjševanje stroškov pri delu v gozdovih.

Izobraževanje lastnikov gozdov smo izvajali v naslednjih oblikah:

- tečaji,
- demonstracije,
- predavanja,
- prispevki v medijih,
- predstavitve na internetu,
- ekskurzije,
- sejmi,
- tekmovanja,
- publikacijska dejavnost.

Osrednja izobraževalna vsebina ostaja varno delo v gozdu, na kar nas še posebej veže podatek o številu smrtnih nezgod pri delu v gozdu v letu 2004. Najpomembnejša oziroma

najintenzivnejša oblika izobraževanja ostajajo tečaji, kjer udeleženci sami vadijo tehniko varnega dela. Veliko poudarka smo dali raznim aktivnostim na sejnih, ki jih obiše veliko ljudi.

Tečaji

Tečaje smo izvajali v lastni izvedbi in v sodelovanju s Srednjo gozdarsko in lesarsko šolo (SGLŠ) iz Postojne kot izvajalcem nekaterih tečajev. Za njihovo izvedbo smo izdelali letne terminske razporede, ki smo jih objavili v medijih in na Internetu. K izvedbi tečajev smo pritegnili proizvajalce in ponudnike gozdarske opreme in tudi na ta način omogočili informiranje lastnikov gozdov o novih dosežkih pri razvoju mehanizacije in opreme za delo v gozdu.

Preglednica 25: Vsebina tečajev za varno delo v gozdu

Vrsta tečaja	Vsebina	Oblika	Trajanje
Varno delo z motorno žago	Teoretični in praktični prikaz varnega dela z motorno žago. Udeleženci poskušajo sami pod nadzorom inštruktorjev opravljati sečnjo.	Tečaj na terenu	16 ur
Varno delo z motorno žago – nadaljevalni	Teoretični in praktični prikaz varnega dela z motorno žago z vsebinami, ki nadgrajujejo osnovni dvodnevni tečaj. Udeleženci poskušajo sami pod nadzorom inštruktorjev opravljati sečnjo.	Tečaj na terenu	16 ur
Varno delo z motorno žago – tridnevni	Teoretični in praktični prikaz varnega dela z motorno žago je združen še z enodnevnim tečajem vzdrževanja motorne žage. Udeleženci sami pod nadzorom inštruktorjev opravljajo sečnjo.	Tečaj na terenu	24 ur
Vzdrževanje motorne žage	Praktični prikaz najpomembnejših opravil pri vzdrževanju motorne žage, kar je izjemnega pomena za varno delo.	Prikaz in samostojno delo udeležencev	8 ur
Varno delo s traktorjem	Terenski prikaz tako varnega dela kot najnujnejše varstvene opreme traktorjev, poudarek je na adaptiranih kmetijskih traktorjih.	Terenski prikaz	8 ur
Krojenje lesa	Seznanjanje udeležencev z napakami lesa ter najpomembnejšimi merili pri krojenju.	Terenski prikaz	8 ur
Tečaj z mobilno učilnico	Eno ali dvodnevni tečaji, ki povzemajo vsebine prejšnjih tečajev, z manj teorije, izobraževanje pa se izvaja veliko bolj intenzivno, saj je udeležencev manj.	Praktično delo na terenu	8 – 16 ur

V letu 2004 smo še povečali število tečajev, predvsem tečajev varnega dela z motorno žago. Zanimanje zanje je bilo veliko, predvsem zaradi zahtev zakonodaje na področju zdravja in varnosti pri delu. Števila izvedenih tečajev in udeležencev na tečajih ter primerjava s preteklimi leti so prikazana v preglednici 26. Podatki kažejo na ponovno rast pri obeh kazalcih. Zanimanje za tečaje se zaradi že omenjenih razlogov povečuje. Tudi v letu 2004 smo se posvetili organizacijsko in andragoško zahtevnejšim oblikam tečajev (dvo in tridnevni tečaji), s ciljem, da bi bili pri usposabljanju kar najbolj učinkoviti in pri lastnikih gozdov zagotovili visoko raven usposobljenosti. Na marsikateri območni enoti so od sponzorjev pridobili dodatna finančna sredstva, ki so bila predvsem namenjena kritju stroškov kotizacije udeležencev, ponekod pa smo udeležence opremili z nekaterimi zaščitnimi sredstvi (rokavice, čelade). Glavni sponzorji so še vedno lokalne skupnosti.

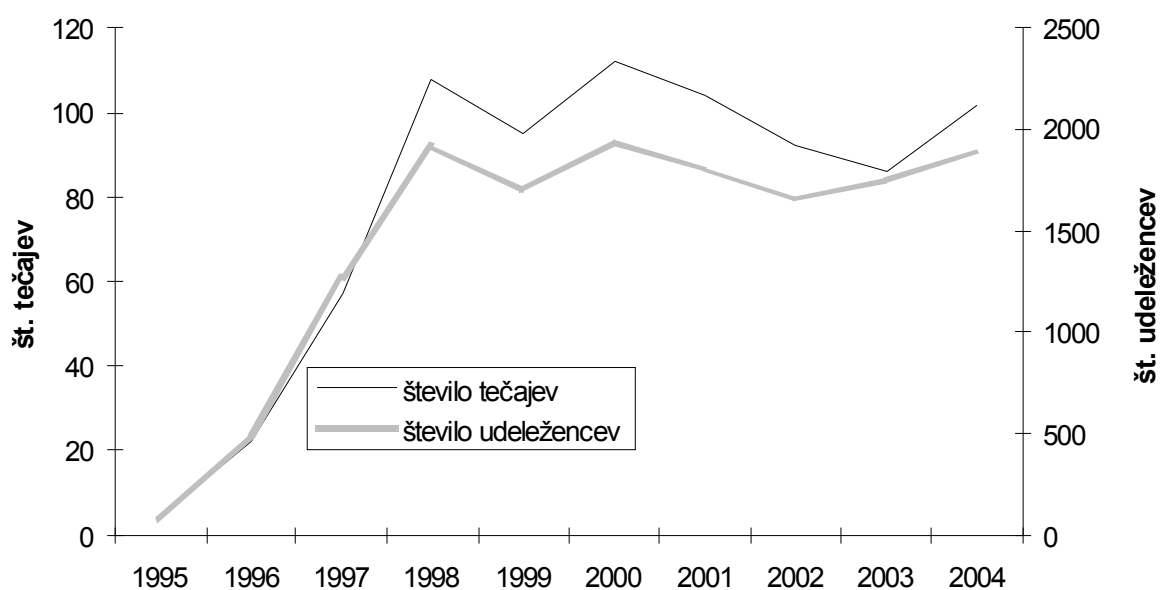
Primerjava izvedenega z načrtovanim kaže, da smo se usmerili v več dnevne tečaje, včasih tudi na račun ostalih, predvsem krojenja lesa in vzdrževanja motorne žage. Primerjava med izvedenimi in načrtovanimi tečaji (po številu), je prikazana v grafikonu 7. H grafikonu 7 naj pojasnimo, da smo vse tečaje, katerih izvedbo smo načrtovali v sodelovanju s SLGŠ, tudi izvedli, medtem ko se je nekoliko zataknilo pri tečajih v lastni izvedbi.

Preglednica 26: Izvedeni tečaji za lastnike gozdov s področja tehnologije v obdobju 1995-2004

Leto	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Število tečajev										
Varno delo z motorno žago	3	7	17	53	46	37	40	29	35	48

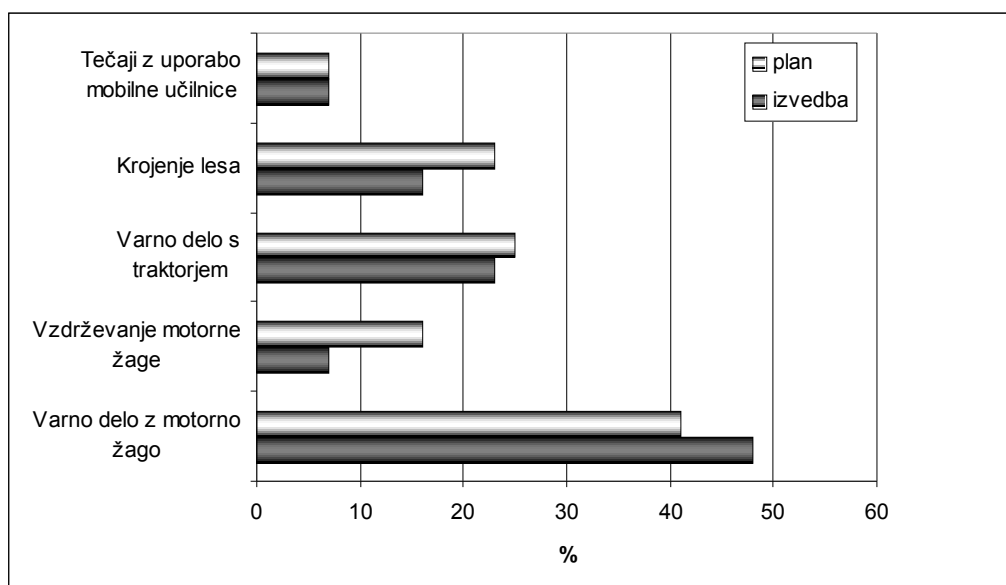
Vzdrževanje motorne žage	1	4	6	20	14	24	20	22	16	7
Varno delo s traktorjem		2	5	17	26	22	26	20	17	23
Krojenje lesa		5	6	18	9	17	18	16	15	16
Delo v ujmah		4	23					3		
Varnost pri delu						5				
Drugo						7				1
Tečaji z uporabo mobilne učilnice								2	3	7
SKUPAJ	4	22	57	108	95	112	104	92	86	102
Število udeležencev										
Varno delo z motorno žago	50	116	266	825	758	594	678	511	600	802
Vzdrževanje motorne žage	21	77	121	321	207	336	301	352	316	142
Varno delo s traktorjem		41	125	476	567	449	540	428	460	477
Krojenje lesa		113	104	292	174	321	285	295	299	354
Delo v ujmah		148	653					57		
Varnost pri delu						69				
Drugo						174				15
Tečaji z uporabo mobilne učilnice								14	74	103
SKUPAJ	71	495	1269	1914	1706	1943	1804	1657	1749	1893

Grafikon 6: Število izobraževalnih dejavnosti za lastnike gozdov in število udeležencev v obdobju 1995-2004

Lastnike gozdov smo obveščali o tečajih prek medijev, predvsem lokalnih, z osebnimi stiki in pismeno. Zanimanje za tečaje je po Sloveniji različno, nekje je udeležencev preveč, drugod pa težko dosežemo idealno število udeležencev. Prav tako je pomembno, da organiziramo tečaje v času, ko na kmetijah ni drugih pomembnih opravil in ob koncu tedna, ko imajo zainteresirani čas (sobota, nedelja).

Grafikon 7: Primerjava med načrtovanimi in izvedenimi tečaji za področje gozdne tehnike

Predavanja in ekskurzije

Poleg tečajev smo tudi v letu 2004 za lastnike gozdov pripravili več predavanj in ekskurzij. Teme so bile: žično spravilo lesa, varno delo pri sečnji, tehnologija dela v gozdu, spravilo lesa s sodobnimi pravilnimi sredstvi, krojenje in napake lesa, izkoriščanje gozdne biomase in vzdrževanje motorne žage.

Sekaško tekmovanje lastnikov gozdov

Državno tekmovanje lastnikov gozdov v veččinah sečnje in izdelave dreves z motorno žago smo v letu 2004 spet organizirali v sodelovanju s Pomurskim sejmom na Kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni. To je bilo že šesto državno tekmovanje in že tretjič zapored izvedeno na sejmu v Gornji Radgoni. Predhodno smo v večini območnih enot organizirali izbirna tekmovanja, ki so služila za oblikovanje ekip posameznih območnih enot. Na državnem tekmovanju je sodelovalo 18 ekip oziroma 56 tekmovalcev. Tekmovali so v naslednjih disciplinah: menjava verige in obračanje letve, kombiniran rez, precizen rez, zasek in podžagovanje, kleščenje in podiranje droga na balon (neobvezno).

V zvezi s tekmovanji naj omenimo, da je ZGS aktivno sodeloval tudi pri pripravi državnega sekaškega tekmovanja poklicnih delavcev v Novem mestu, zaposleni na ZGS pa so bili tudi člani reprezentance na svetovnem prvenstvu. Strokovni delavci ZGS so sodelovali tudi s slovensko tekmovalno ekipo na evropskem prvenstvu srednjih šol.

Sejmi

Na sejmih, ki so obravnavali gozdarsko tematiko, smo na razstavnih prostorih predstavili različne vsebine ter izvedli demonstracije varnega dela.

Na kmetijskem sejmu v Komendi smo na razstavnem prostoru izvedli več demonstracij o tem, kako pomembna je varstvena oprema pri delu v gozdu, prikazali pa smo tudi pravilnosti in napake pri izdelavi zaseka. Posamezne predstavitve smo pripravili tudi v okviru lokalnih prireditev po posameznih območjih.

Na Kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni je OE Brežice pripravila predstavitev oglarjenja, vključno s pripravo oglarske kope.

Mediji in tisk

Tudi v letu 2004 smo lastnikom gozdov zelo aktivno svetovali prek medijev. V sodelovanju z različnimi medijskimi hišami, lokalnimi in državnimi, smo intenzivirali informiranje in svetovanje o varnem delu v gozdu ter o tehnoloških novostih. Za TVS smo v okviru kmetijskih oddaj pripravili krajše prispevke.

V letu 2004 nismo uspeli izdati zloženek, ki smo jih načrtovali, izdali jih bomo v letu 2005. Sredstva za zloženeke smo namenili dodatni nabavi knjižic Varno delo pri sečnji in Varno delo s traktorjem, ki jih smo jih pred leti izdali v sodelovanju z Gozdarsko založbo.

Promoviranje in spodbujanje združevanja lastnikov gozdov

Združevanje lastnikov gozdov v združenja je aktivnost, ki je danes v Sloveniji nujna, in to ne le na področju gozdne tehnike, temveč širše. Prav s področja gozdne tehnike pa vidimo nekaj zanimivih aktivnosti, ki vedno bolj zahtevajo za svojo izvedbo združene lastnike, saj jih bomo lahko primerno izvedli le s povezanimi lastniki gozdov. Gre za izvedbo vseh del v gozdovih, še posebej pa za uvedbo strojne sečnje v zasebne gozdove ter gradnjo gozdnih prometnic (cest in vlak). Aktivnosti ZGS smo usmerjali zlasti v to, da smo lastnikom gozdov pokazali prednosti njihove povezanosti. Tako je prav na podlagi prejšnjih aktivnosti v zvezi z gradnjo in vzdrževanjem gozdnih cest nastalo v letu 2004 novo društvo lastnikov gozdov – Društvo lastnikov gozdov ob Kolpi in Lahinji na KE Adlešiči.

1.4.1.3 IZDELAVA TEHNOLOŠKIH DELOV GOZDNOGOSPODARSKIH IN GOZDNOGOJITVENIH NAČRTOV

Pri izdelavi gozdnogospodarskih načrtov enot smo sodelovali pri izdelavi poglavij, ki se nanašajo na gozdno tehniko. Poleg ustaljenih vsebin, med katerimi je tudi izdelava tehnoloških kart, smo dajali večji poudarek možnostim uvajanja novih tehnologij v Sloveniji.

V okviru gojitvenega načrtovanja smo usmerjali izdelavo tehnoloških delov gojitvenih načrtov, za katere smo pripravili tudi osnove za njegovo računalniško podporo.

1.4.1.4 DELO ZA SKZG RS IN DRUGE NAROČNIKE

Obnovili in dopolnili smo Navodila za pripravo del v gozdovih SKZG RS za leto 2004, na podlagi katerih smo vzpostavili redno mesečno posredovanje dogovorjenih podatkov na SKZG RS. Dosedanje delo za SKZG RS smo nadgradili s strokovnim sodelovanjem ob uvajanju strojne sečnje, ki se v državnih gozdovih vse bolj uveljavlja. V letu 2004 smo začeli z usklajevanjem informacijskih sistemov ZGS in SKZG RS z namenom, da zagotovimo učinkovitejšo izmenjavo in obdelavo podatkov. Začeli smo tudi z izdelavo računalniškega programa za izvedbo analiz vhodov za normative, ki jih skupaj s podatki o izbranem drevju za posek mesečno posredujemo na SKZG RS. Omenjeno orodje nam bo omogočalo sprotno spremljanje sečnih in spravnih razmer na deloviščih v pripravi ter različne primerjave. V letu 2004 smo izvajali naslednja redna opravila, ki so opredeljena v pogodbi o sodelovanju med ZGS in SKZG RS:

- priprava letnega programa sečnje po izvajalcih,
- priprava vhodov za izračun normativov in izdelava njihove analize,
- prevzem poseka in spravila,
- prevzem novogradenj in rekonstrukcij gozdnih vlak,
- organizacija in izvedba pomoči pri označevanju drevja za posek,
- zastopanje lastnika pri označevanju drevja za posek,
- nadzor nad dodatnim vzdrževanjem gozdnih cest.

Nekatera od prej omenjenih opravil smo izvedli tudi za druge naročnike, med njimi je večji naročnik Ljubljanska nadškofija.

1.4.1.5 NOVE TEHNOLOGIJE

V letu 2004 smo nadaljevali z aktivnostmi pri uvajanju novih tehnologij, predvsem strojne sečnje v Sloveniji. Aktivnosti smo osredotočili na:

- izobraževanje gozdarskih strokovnjakov in drugih, ki delujejo v prostoru (izvedba delavnic, predavanj in demonstracij na terenu);
- povezovanje vseh deležnikov, ki so kakorkoli povezani s strojno sečnjo;
- pripravo podatkov in kart o tem, kje so v Sloveniji primerne razmere za strojno sečnjo;
- izdelavo začasnih navodil za pripravo del v sestojih, primernih za strojno sečnjo;
- izbiro drevja za posek v sestojih, namenjenih strojni sečnji;
- pripravo strokovnih mnenj in odgovorov, ki se nanašajo na uvajanje novih tehnologij;
- sodelovanje pri spremembi zakonodaje.

Kot nadaljevanje izobraževalno informativnih aktivnosti smo v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije, Oddelkom za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire pri BF, SKZG RS ter GG Postojna pripravili delavnico z naslovom »Strojna sečnja debelega drevja«, ki se je udeležilo preko 100 udeležencev iz vseh področij gozdarstva pa tudi zunaj stroke. Na delavnici je bilo ugotovljeno, da so nove tehnologije v Sloveniji dejstvo, da jih moramo uporabljati v skladu s sonaravnim konceptom gospodarjenja z gozdovi in da moramo več delati na področju informiranja širše javnosti.

Poleg te delavnice je bilo na posameznih OE izvedenih več lokalnih predstavitev in delavnic za zaposlene na ZGS in zunanje udeležence, ki jih zanima omenjena tematika.

Za potrebe usklajenega izvajanja priprave sestojev, namenjenih strojni sečnji, smo izdelali začasna navodila, ki so bila plod širše razprave v ZGS. Navodila so začasna, saj v slovenskih razmerah še ne razpolagamo z dovolj znanja in izkušenj za pripravo bolj dokončnih navodil.

1.4.1.6 UPORABA LESNE BIOMASE

FAO projekt Preskrba in raba bionenergije v smislu spodbujanja trajnostnega gospodarjenja z gozdom

V letu 2004 smo nadaljevali z izvajanjem projekta Preskrba in raba bioenergije v smislu spodbujanja trajnostnega gospodarjenja z gozdom, ki ga izvajamo skupaj z agencijo Organizacije združenih narodov - FAO. Namen projekta je ustvariti pregled potencialov lesne biomase v Sloveniji, ugotoviti možnosti za večjo izkoriščenost le te, možnosti in trenutno stanje na tržišču ter celovito in kakovostno informiranje javnosti o smiselnosti uporabe lesne biomase v energetske namene. Eden od namenov projekta je tudi oblikovati strategijo delovanja ZGS na področju lesne biomase ter pripraviti strokovne smernice za oblikovanje državne politike na področju pridobivanja energije iz lesne biomase. V okviru projekta smo izvedli naslednje:

- ocenili dejanske potenciale lesne biomase v Sloveniji (v gozdovih, na negozdnih zemljiščih in v grobem tudi količino lesnih odpadkov v lesni industriji);
- oblikovali Slovenski informacijski sistem za lesno biomaso;
- proučili stanje tržišča z lesno biomaso;
- ustanovili mrežo svetovalcev za učinkovito rabo lesne biomase;
- na ZGS oblikovali strokovno delovno skupino, ki se ukvarja z lesno biomaso;
- organizirali promocijske aktivnosti za širšo javnost.

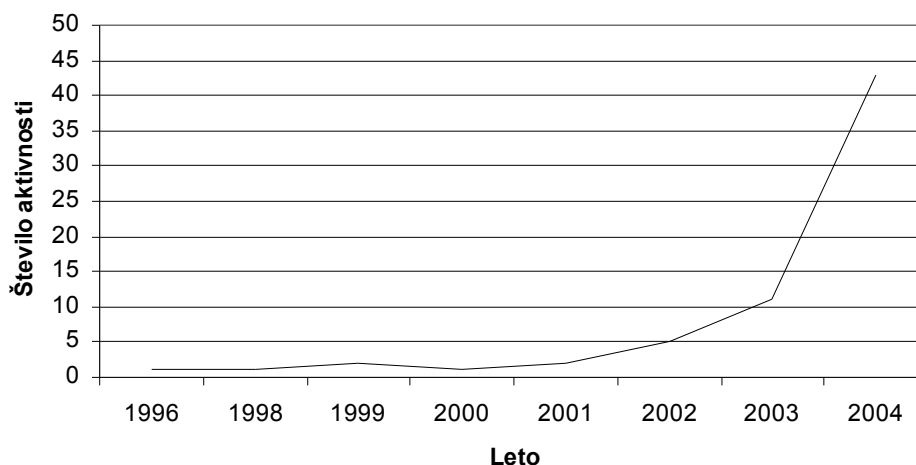
Projekt bo predvidoma zaključen v začetku leta 2005.

Druge aktivnosti s področja lesne biomase na ZGS

V letu 2004 smo izvedli dve izobraževanji svetovalcev za učinkovito rabo energije ter ustanovili svetovalno mrežo, v katero so vključeni strokovnjaki ZGS, Kmetijsko svetovalne službe ter svetovalci energetskih pisarn EnSvet. V novembru 2004 smo izvedli izobraževalni dan Oddelka

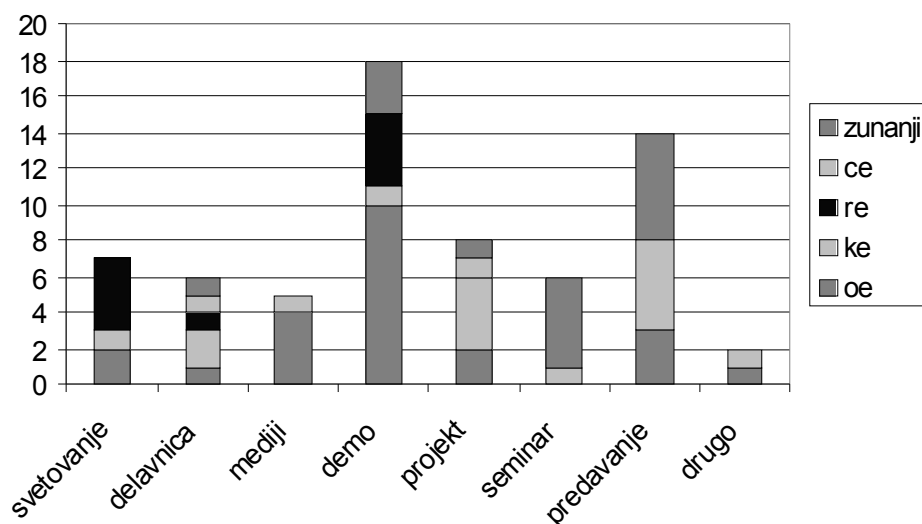
za gozdno tehniko z naslovom Lesna biomasa iz gozda, ki se ga je udeležilo okrog 120 zaposlenih na ZGS. V decembru 2004 smo izvedli dvodnevno mednarodno delavnico z naslovom Pridobivanje lesne biomase iz gozdov. Poleg omenjenih aktivnosti smo zelo povečali dejavnost na področju osveščanja javnosti s področja učinkovite rabe energije, posebno lesne biomase, saj je bilo v letu 2004 izvedenih na omenjeno temo 45 aktivnosti, večino pa jih je organiziral ZGS.

Grafikon 8: Število aktivnosti v zvezi z biomaso, ki jih je izvedel ali se jih udeležil ZGS

V Sodelovanju s Kmetijsko svetovalno službo smo izvedli 6 predstavitev sodobnih tehnik pridobivanja ter izkoriščanja lesne biomase. Predstavitve so potekale v poletnih mesecih in se jih je udeležilo preko 1.000 udeležencev. Na grafu 9 je prikazano število izvedenih dejavnosti v letu 2004 na področju lesne biomase po vrstah dejavnosti in nosilcih organizacije dejavnosti.

Grafikon 9: Število izvedenih dejavnosti v letu 2004 na področju lesne biomase po vrstah dejavnosti in nosilcih organizacije dejavnosti

1.4.2 Gozdne prometnice

Delo na področju gozdnih prometnic zajema predvsem aktivnosti na vzdrževanju in gradnji gozdnih cest, vodenju podatkovnih zbirk, načrtovanju odpiranja gozdnega prostora, podrobneje pa zajema naslednje:

- zagotavljanje vzdrževanja gozdnih cest,
- prevzem opravljenih del pri gradnji gozdnih cest,
- načrtovanje odpiranja gozdov z gozdnimi cestami, vključno s postavitvijo ničelnice,
- ažuriranje podatkov, ki jih zahteva Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest,
- sodelovanje pri prenosu gozdnih cest s pretežno javnim značajem na občine,
- ocene površin gozdnih cest na parcelah, ki jih izdelamo na zahtevo DURS oziroma na zahtevo lastnikov gozdov ter dopolnitev podatkov o parcelah v gozdovih, ki s cestami niso odprti,
- določanje režima prometa na gozdnih cestah, sodelovanje pri nabavi prometne signalizacije in zaporah gozdnih cest,
- informiranje zaposlenih na ZGS in javnosti o sistemih vzdrževanja gozdnih cest,
- uvajanje novih tehnologij in materialov pri vzdrževanju gozdnih cest,
- izdelava in vodenje katastra gozdnih cest,
- sodelovanje pri pripravi zakonov in podzakonskih aktov,
- sodelovanje pri izdelavi gozdnogospodarskih načrtov (tehnoški deli načrtov ter izdelava poglavij o odpiranju gozdov z gozdnimi prometnicami),
- sodelovanje pri različnih projektih, ki se nanašajo na gozdne ceste,
- usklajevanje pri uporabi državnih cest za gozdno proizvodnjo,
- nadzor nad gradnjo in rekonstrukcijo gozdnih vlak,
- trasiranje gozdnih vlak.

1.4.2.1 ZAGOTAVLJANJE VZDRŽEVANJA GOZDNIH CEST

Delo ZGS pri zagotavljanju vzdrževanja gozdnih cest je v letu 2004 potekalo po ustaljenih postopkih in je zajemalo:

- izdelavo programov vzdrževanja gozdnih cest po občinah,
- uskladitev programov z razpoložljivimi sredstvi in pripombami občin,
- sodelovanje pri izvedbi javnih natečajev za izbiro najugodnejšega ponudnika za izvajanje del (priprava razpisne dokumentacije, v večini primerov tudi besedila razpisa, sodelovanje pri izbiri izvajalca),
- izdelava operativnih programov del (oddaja del),
- nadzor nad izvajanjem del,
- prevzem in obračun del.

V izvedbo vzdrževanja gozdnih cest, zlasti v primeru, ko so potrebna ročna vzdrževalna dela, smo vključevali posamezne lastnike gozdov ali skupine lastnikov, ki so bili pripravljeni izvajati ta dela, kar se je na nekaterih območnih enotah izkazalo za zelo učinkovito.

Nadaljevali smo sodelovanje s SKZG RS pri zagotavljanju tistega vzdrževanja gozdnih cest, ki ga Sklad financira posebej. Zanj smo tudi prevzemali novogradnje in rekonstrukcije gozdnih cest in gozdnih vlak.

V skupnem so bila v letu 2004 vzdrževalna dela izvedena na nekaj več kot 5.200 km gozdnih cest oziroma na nekaj manj kot 40 % od skupne dolžine gozdnih cest v Sloveniji. Po območjih znašajo ti deleži od 25 % do prek 60 %.

1.4.2.2 DRUGE DEJAVNOSTI NA PODROČJU GOZDNIH PROMETNIC

Novogradnje gozdnih cest

Delo ZGS na področju novogradenj gozdnih cest delimo na obveznosti, ki izhajajo iz zakonodaje ter na sodelovanje pri izvedbi razpisa za dodelitev sredstev MKGP. Žal so bila v

letu 2004 z rebalansom proračuna odvzeta sredstva za sofinanciranje gradnje gozdnih cest s strani države, zato je druga aktivnost odpadla. Tako je bilo v letu 2004 na novo zgrajenih le 8,14 km gozdnih cest, 21,66 km pa je bilo rekonstruiranih.

Pod zakonske obveznosti razumemo načrtovanje odpiranja gozdnih predelov z gozdnimi cestami, ki vključuje:

- opredelitev novogradenj gozdnih cest v gozdnogospodarskih načrtih,
- izdelava elaboratov ničelnic gozdnih cest,
- določanje pogojev za projektiranje in gradnjo.

Določanje režima prometa na gozdnih cestah, sodelovanje pri nabavi prometne signalizacije in zapore gozdnih cest

Določaje režima prometa na gozdnih cestah je potekalo na podlagi že izdanih navodil. Predvsem smo se usmerili na celostno določanje režima v posameznih gozdnih predelih, ki so turistično močnejše obiskani in ki po dosedanjih izkušnjah tudi zahtevajo tak pristop. Večji zalogaj na področju določanja režimov prometa na gozdnih cestah je pomenil projekt o določanju režima prometa na Pohorju.

Dokončali smo označevanje gozdnih cest z opozorilnimi tablam, določene ceste pa tudi predlagali za zaprtje, nekatere za ves negozdarski promet, nekatere pa samo za vožnjo z motornimi kolesi, motornimi sanmi in terenskimi vozili. Z zainteresiranimi institucijami ter z MOP smo sodelovali pri izvajanju določil Uredbe o prepovedi vožnje v naravnem okolju in pri dopolnitvah zakonodaje (v zvezi z motornimi sanmi).

Informacijski sistem za gozdne ceste

V letu 2004 smo zaključili digitalizacijo informacijske plasti gozdnih cest v merilu 1:5.000, ki jo potrebujemo za dokončno izdelavo enotne plasti gozdnih cest za Slovenijo. Z Geodetsko upravo RS smo nadaljevali s sodelovanjem pri izmenjavi grafičnih informacijskih plasti, ki nam bo omogočalo pridobiti podatke o javnih državnih in občinskih cestah.

Sodelovanje pri pripravi zakonskih in podzakonskih aktov

V letu 2004 smo z MKGP sodelovali pri pripravi Pravilnika o gozdnih prometnicah, ki določa gradnje gozdnih prometnic v povezavi z Zakonom o graditvi objektov in Zakonom o urejanju prostora ter iz njih izvedenih podzakonskih aktov.

Pripravili smo potrebne podatke za spremembo Uredbe o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest ter Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove, predvsem v smislu ukinjanja pojma »gozdne ceste v gozdovih, ki so lahko predmet denacionalizacije«, saj v proračunu za leto 2005 ni več postavke za vzdrževanje teh cest.

Sodelovanje pri oceni škod na gozdnih cestah po ujmah

Kot vsako leto smo tudi v letu 2004 sodelovali pri ocenjevanju škod na gozdnih cestah, ki so jih med letom povzročile naravne ujme. Kjer so ceste zavarovane, smo v primeru škod sodelovali tudi z zavarovalnicami.

Gozdne vlake

Skladno z novo zakonodajo mora lastnik gozda tudi pred izgradnjo »grajene gozdne vlake« pridobiti na občini lokacijsko informacijo, o čemer smo podrobneje informirali lastnike gozdov. Težišče dejavnosti na tem področju je bilo na načrtovanju novogradenj, ki zajema:

- projektiranje vlake (pri tem je mišljena opredelitev gozdne vlake v prostoru),
- opredelitev vlake v gozdno gojitvenih načrtih in

- postavitve oziroma kontrolo postavitve vlake na terenu.

V letu 2004 so strokovni delavci ZGS na novo strasirali 495 km gozdnih vlak. Predpisovali smo izbiro primernih tehnologij izgradnje gozdnih vlak, zlasti na ekološko občutljivih terenih in na območjih s poudarjenimi funkcijami gozdov. Za problematične primere izgradnje vlak smo izdelali presojo vplivov na gozd kot ekosistem in kmetijska zemljišča. Lastnikom gozdov smo svetovali in pomagali pri pridobivanju sredstev za sofinanciranje gradnje gozdnih vlak ter jim nudili tudi vso potrebno strokovno pomoč. Pri tem smo sodelovali tudi z nekaterimi občinami.

1.4.3 Druge dejavnosti

1.4.3.1 INTERNO IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH NA ZGS S PODROČJA GOZDNE TEHNIKE

Namen izobraževanja zaposlenih je poleg seznanjanja z novostmi in ohranjanja ustrezne strokovne ravni kadra na področju gozdne tehnike ter zagotoviti kakovostno svetovanje lastnikom gozdov, ki ga zaposleni na terenu vsakodnevno izvajajo. V programu dela smo podrobneje predstavili načrt tega izobraževanja, njegova realizacija pa je prikazana v preglednici 27:

Preglednica 27: Realizacija izobraževalnih aktivnosti za zaposlene s področja gozdne tehnike v letu 2004

Vrsta aktivnosti	Vsebina	Lokacija	Ciljna skupina	Izvajalec	Izvedba
Terenski prikaz, delavnica	Strojna sečnja	OE Postojna, OE Kočevje, OE Novo mesto	Zaposleni na ZGS, izvajalci del, lastniki gozdov	ZGS, GZS, BF, SKZG RS	Izvedeno na OE Postojna
Terenski dan	Vhodi za normative, bonifikacije	OE Brežice	Vodje odsekov za gozdno tehniko, vodje krajevnih enot, revirni gozdarji	ZGS Oddelek za gozdno tehniko, OE Brežice Odsek za gozdno tehniko	Izvedeno
Terenska delavnica	Vhodi za normative, sortimentacija	OE ZGS	Revirni gozdarji	OE ZGS odseki za gozdno tehniko	Izvedeno na večini OE
Izobraževalni dan odseka	Vzdrževanje gozdnih cest	OE ZGS	Vodje krajevnih enot, revirni gozdarji	OE ZGS odseki za gozdno tehniko	Izvedeno na večini OE
Izobraževalni kolegij oddelka	Informacijski sistem za gozdne ceste	CE ZGS	Vodje odsekov za gozdno tehniko	Oddelek za gozdno tehniko z zunanjimi sodelavci	Ni bilo izvedeno
Predavanje	Nove tehnologije	OE ZGS	Zaposleni na OE, lastniki	Odsek za gozdno tehniko	Izvedeno na nekaterih OE
Vrsta aktivnosti	Vsebina	Lokacija	Ciljna skupina	Izvajalec	Izvedba
Tečaj	Varnost pri delu v gozdu	OE ZGS	Revirni gozdarji, svetovalci za gojenje in načrtovanje	Odsek za gozdno tehniko, SGLŠ Postojna	Izvedeno po načrtovanem programu
Strokovna ekskurzija	Gozdne prometnice, tehnologija, združevanje lastnikov gozdov	Firence, Italija ali Češka	Vodje odsekov za gozdno tehniko	Oddelek za gozdno tehniko, Vodje odsekov za gozdno tehniko	Izvedeno, Paluzo Italija

Udeležba na sejmu KWF	Strokovni gozdarski sejem v Nemčiji	Nemčija	Vodje odsekov za gozdno tehniko	OE ZGS	Izvedeno
Delavnica	Alternativni viri energije	OE ZGS	Zaposleni ZGS	ZGS, GIS, AUREA	Izvedeno
Mednarodni seminar	Alternativni viri energije	CE ZGS	Zaposleni ZGS	ZGS, GIS, AUREA	Izvedeno
Izobraževalni dan oddelka	Alternativni viri energije	CE ZGS	Zaposleni ZGS	ZGS, GIS	Izvedeno
Mednarodni seminar	Žično spravilo	OE Tolmin	Zaposleni ZGS	GIS, ZGS	Izvedeno
Delavnica	Žično spravilo	OE ZGS	OE Tolmin, OE Bled, OE Kranj	GIS, ZGS, SKZG	Prestavljeno na 2005
Ekскурzija	Dražba lesa v zasebnih gozdovih	Avstrija	OE Maribor, CE ZGS	OE MB	Izvedeno
Demonstracija	Uvajanje zgibnikov za spravilo lesa	OE Novo mesto	OE Novo mesto	Odsek za gozdno tehniko	Izvedeno kot izobraževanje o novih tehnologijah
Udeležba na sejmu v Celovcu	Novosti na področju gozdne tehnike	Celovec			Ni bilo v planu

Iz preglednice 27 je razvidno, da smo izvedli večino načrtovanega. Posebej moramo omeniti delavnice o strojni sečnji, kjer smo na državni ravni načrtovali izvedbo treh delavnic, pokazalo pa se je, da bi bilo organiziranje kar treh takšnih delavnic preveč zahtevno ter obremenjujoče tudi za številne udeležence, zato smo del teh aktivnosti prenesli v leto 2005.

1.4.3.2 CERTIFICIRANJE GOZDA

V Sloveniji tečeta na področju certificiranja gozdov vzporedno dva procesa, v katera je aktivno vključen tudi ZGS. SKZG RS se pripravlja za pridobitev certifikatov za vse državne gozdove po sistemu FSC. Po dogovoru s SKZG RS smo v ta proces vključeni kot partner. V ta namen smo se udeležili predstavitve sistema, predhodno pa smo tudi sodelovali pri oblikovanju nacionalne sheme.

Kot je že omenjeno v poglavju 2.2 Gozdnogospodarsko načrtovanje, smo se s sodelovanjem pri določitvi kriterijev in kazalnikov trajnostnega gospodarjenja z gozdovi aktivno vključili tudi v pripravo nacionalne sheme certificiranja gozdov po sistemu PEFC, katerega nosilec je KGZS.

1.4.3.2 SODELOVANJE Z ZUNANJIMI INSTITUCIJAMI

V preglednici 28 je prikazano sodelovanje z različnimi zunanjimi institucijami, ki se je nanašalo tako na področje gozdne tehnike kot na področje gozdnih prometnic.

Preglednica 28: Sodelovanje Oddelka za gozdno tehniko z drugimi institucijami

Institucija	Vsebina
MKGP	Z MKGP smo sodelovali pri pripravi sistema gradenj gozdnih prometnic in v zvezi s tem pri izdelavi Pravilnika o gozdnih prometnicah.

Direkcija za ceste RS	Sodelovanje v zvezi s problematiko uporabe javnih cest za namene gozdne proizvodnje, predvsem glede problema skladiščenja lesa ob javnih cestah ter nakladanja lesa na kamione. Sodelujemo tudi pri izmenjavi podatkov o cestah.
Davčna uprava RS	Za podjetje Krim smo pripravili podatke o parcelah, ki so s cestami zaprte ter o površinah na gozdnih parcelah, ki se zaradi gozdne ceste na njih odštejejo od površine, ki določa višino katastrskega dohodka.
Lokalne skupnosti	Sodelovanje z lokalnimi skupnostmi ni bilo osredotočeno le na vzdrževanje gozdnih cest, ampak tudi na sodelovanje pri izobraževanju lastnikov gozdov, gradnji gozdnih prometnic in izmenjavi informacij.
Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive vire	Nadaljevanje že utečenega sodelovanja pri njihovem izobraževalnem procesu (terenske vaje za gozdne ceste in druga področja gozdne tehnike), skupno organiziranje delavnic (strojna sečnja), ter sodelovanje pri izvedbi raziskav. Prav tako smo z BF sodelovali pri izdelavi nekaterih diplomskih nalog.
Kmetijsko svetovalna služba	Priprava tekmovanja za lastnike gozdov (Davča), sodelovanje na področju varnosti in zdravja pri delu
Gozdarski inštitut Slovenije	Sodelovanje pri posvetovanju na temo »žičniško spravilo« v Idriji; pri aktivnostih na področju uporabe lesne biomase ter aktivnostih na področju gozdnih prometnic.
Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije	Sodelovanje pri pripravi sistema certificiranja lesa po shemi PEFC.
Gospodarska zbornica Slovenije	Sodelovanje pri uvajanju novih tehnologij in reševanju problematike uporabe javnih cest za gozdno proizvodnjo.
Gozdarske gospodarske družbe	Sodelovanje pri uvajanju novih tehnologij.
Geodetska uprava RS	Izvedba skupnega projekta izdelave informacijske plasti o cestah ter izmenjava informacij.
SKZG RS	Priprava podatkov, ki so določeni s pogodbo, sodelovanje na področju gozdnih prometnic.
MOP	Sodelovanje pri pripravi zakonodaje na področju vožnje v naravnem okolju.
MNZ	Sodelovanje pri pripravi zakonodaje na področju vožnje v naravnem okolju; tudi pri pridobivanju podatkov o nezgodah pri delu v gozdu med zasebnimi lastniki gozdov.
AURE (Agencija za učinkovito rabo energije)	Sodelovanje na področju učinkovite rabe energije.
SLGŠ Postojna	Sodelovanje pri pripravi državnega tekmovanja za lastnike gozdov v sekaških veščinah ter pri udeležbi šolske ekipe na mladinskem evropskem prvenstvu.
Ministrstvo za gospodarstvo	Sodelovanje na področju rabe lesne biomase.

Na mednarodnem področju smo še naprej tesno sodelovali z organizacijo ZN za kmetijstvo FAO, in sicer pri naslednjih projektih:

- nadaljevanje sodelovanja na projektu »Graditev kapacitet za izboljšanje participacije lastnikov gozdov in javnosti«, ki smo ga v letu 2000 in 2001 izvedli v Sloveniji, in sicer pri njegovi razširitvi na celotno centralno in vzhodno evropsko regijo;
- delo na projektu o lesni biomasi.

Z organizacijo IUFRO smo sodelovali z delovno skupino 6.06.03 za gozdarsko svetovanje, kjer smo bili aktivno vključeni v aktivnosti vzpostavitve tesnejšega sodelovanja s FAO ter v pripravo letnega srečanja in sestanka skupine. Kot rezultat tega sodelovanja je bila izvedba simpozija v Orvietu in Rimu v Italiji.

Na prošnjo dveh profesorjev iz univerze Georgia ZDA smo zanj organizirali delovni obisk in pripravili srečanja z drugimi gozdarskimi institucijami.

Udeležili smo se rednega sestanka FAO, ILO, ECE, JC na Nizozemskem, na katerem smo pripravili poročilo za področje tehnologije ter aktivno sodelovali pri oblikovanju mreže ekspertov za spodbujanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, katere član je tudi vodja oddelka.

Sodelovali smo s podjetjem Forsttechnik iz Celovca, ki je na naših izobraževanjih predstavilo novosti v gozdni tehniki, poleg tega pa nas je povabilo na demonstracijo novih tehnologij.

Aktivno smo sodelovali na simpozijih in kongresih doma in v tujini z naslednjimi objavljenimi prispevki:

- vabljen predavanje na Dnevih občinskih cest v Portorožu: J. Beguš, »Gozdne ceste in lokalna skupnost«;
- referat na simpoziju IUFRO delovne skupine za gozdarsko svetovanje: A. Breznikar, J. Beguš, »Analysis of different communication channels and its characteristics in forestry extension in Slovenia«;
- Dvodnevna delavnica za vodje krajevnih enot: J. Beguš: Participacija
- Sodelovanje s SKZG RS ob obisku bavarske delegacije: J. Beguš: Predstavitev Zavoda za gozdove Slovenije

1.5 GOZDNE ŽIVALI IN LOVSTVO

Odgovoren: Marko Jonozovič, univ. dipl. inž. gozd.

Leto 2004 so na področju gozdnih živali in lovstva odločilno zaznamovale naslednje teme:

- sprejem in uveljavitev novega Zakona o divjadi in lovstvu ter izdelava podzakonskih aktov,
- nadaljevanje velike pozornosti do strokovno zahtevnega in v odnosu do domače in tuje javnosti nadvse občutljivega upravljanja s populacijami velikih zveri, tudi v kontekstu izvajanja projekta LIFE na rjavem medvedu,
- težave pri upravljanju z nekaterimi vrstami divjadi v posameznih regijah Slovenije.

Pozno jesen in konec leta 2003 ter začetek leta 2004 je zaznamoval dolgo pričakovani sprejem novega Zakona o divjadi in lovstvu. Do sedaj veljavni "Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju z lovišči" je bil eden najstarejših zakonov sploh v RS, še iz leta 1976. Postopek sprejemanja novega zakona je trajal dobre tri mesece, zakon pa je bil prvič sprejet konec decembra 2003. Pri tem je preстал tri obravnave na plenarnem zasedanju DZ, dve obravnavi na odboru DZ za kmetijstvo in gozdarstvo, pa tudi dve seji DS sta bili posvečeni njegovemu sprejemanju, med drugim je bil na eni izglasovan odločilni veto na zakon. DZ je besedilo zakona s potrebno absolutno večino ponovno potrdil konec januarja 2004. Zakon o divjadi in lovstvu je pričel veljati 19. maja 2004. Sprejemanje zakona je zaznamovalo izredno zanimanje strokovne in laične javnosti, spremljali so ga tudi številni medsebojno različni pogledi, kako urediti to dejavnost. Zakon nalaga ZGS številne nove strokovne naloge s področja divjadi in lovstva, določil pa je tudi vključitev vseh lovišč s posebnim namenom (dosedanjih gojitvenih lovišč; v nadaljevanju besedila: LPN) v ZGS, razen LPN Triglav, ki bo še naprej deloval v sklopu Triglavskega narodnega parka. ZGS, zlasti Oddelek za gozdne živali in lovstvo je v letu 2004 v priprave ključnih podzakonskih aktov vložil izjemne napore (po grobih ocenah smo na oddelku posvetili temu delu dobri dve tretjini delovnega časa), ki pa so se povrnili v obliki sprejetih aktov.

Upravljanje s populacijami velikih zveri, ki je sicer v domeni države, predvsem pa resornih ministrstev za divjad in lovstvo ter za varstvo narave, je na eni strani vpeto v težavnost zagotavljanja sožitja s človekom in njegovimi dejavnostmi, zlasti na lokalni ravni, na drugi strani pa v dolžnost zagotavljanja njihovega dolgoročnega obstoja, kjer se večkrat srečuje tudi z zamegljenimi naravovarstvenimi pogledi in nerealnimi pričakovanji javnosti iz Evrope, kjer so te vrste sicer iztrebili že pred stoletji. Tudi leto 2004 je tako minilo v nadaljevanju strokovnih usklajevanj okoli te teme na domačih tleh, ob velikem vplivu mednarodnih institucij na odločanje v Sloveniji, pri čemer so se v tem letu pritiski vseh vrst vendarle nekoliko umirili.

Ključne za delo ZGS z velikimi zvermi postajajo že opravljene naloge na evropskem projektu LIFE Natura na temo rjavega medveda, ki dajejo dosedanjemu delu ZGS na tem področju novo kakovost in krepijo verodostojnost dosedaj storjenega, pridobljenih ter izrednotenih podatkov.

Težave z uravnavanjem populacij rastlinojedih parkljarjev in predvsem divjega prašiča so se v letu 2004 nadaljevale, pri čemer se v nekaterih regijah Slovenije (Goričko, Zasavje, Kočevska, Posavje, Brda) še posebej zaostrujejo. Razmere so še posebej težavne, ker se ob objektivno velikih škodah srečujemo z nepripravljenostjo ali nezmožnostjo plačevanja škod s strani lovskih organizacij ter tudi s špekulativnimi interesi skupin ter posameznikov, izraženih tudi ob sprejemanju nove lovske zakonodaje. Na podlagi temeljite analize dogajanj preteklih let smo "preventivno" reagirali z vsebino letnih lovskogojitvenih načrtov območij že v spomladanskem obdobju, tudi tekom leta pa smo skupaj z MKGP in nekaterimi drugimi subjekti (Kmetijsko gozdarska zbornica, Lovska zveza Slovenije ter Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano) temeljito analizirali stanje, ugotovljali vzroke in predlagali ustrezne rešitve pri številnih težavah v zvezi z odnosi med divjadjo, okoljem in ljudmi.

ZGS se je tudi pri vseh drugih temah na področju "živalskega sveta" aktivno vključeval v dogajanja na ravni države in s pripravo strokovnih podlag prispeval k načrtnemu strokovnemu delu s prostoživečimi živalmi in njihovim življenjskim prostorom.

Obseg in zahtevnost dela na tem področju delovanja ZGS sta se z novimi zakonskimi nalogami ter vključitvijo novih lovišč s posebnim namenom še povečala in bosta tudi v prihodnje zahtevala skrbno načrtovanje kadrov in organizacije dela v ZGS.

1.5.1 Izdelava strokovnih podlag za sprejem podzakonskih aktov k Zakonu o divjadi in lovstvu

Težišče dela na področju gozdnih živali in lovstva v ZGS v letu 2004 je bilo na pripravi podzakonskih aktov k novemu Zakonu o divjadi in lovstvu, ki je bil v Državnem zboru potrjen v januarju 2004. ZGS je takoj po sprejemu zakona, še pred njegovo formalno veljavnostjo (19. maja 2004), pričel z aktivnostmi za izvrševanje z zakonom predpisanih nalog, to je z izdelavo strokovnih podlag za sprejem podzakonskih aktov s strani Vlade RS.

Oddelek za gozdne živali in lovstvo je v letu 2004 v tej zvezi izvedel sledeče prioritete naloge:

- izdelava strokovnih podlag za oblikovanje lovsko upravljavskih območij (LUO),
- izdelava strokovnih podlag za določitev lovišč s posebnim namenom (LPN),
- izdelava strokovnih podlag za določitev lovišč (LD) in
- priprava predloga Uredbe o vrstah divjadi in njihovih lovnih dobah.

Za vsako od teh nalog smo znotraj Oddelka oblikovali delovno skupino, ki je pripravila osnove za izvršitev naloge.

Izdelava strokovnih podlag za oblikovanje lovsko upravljavskih območij (LUO)

ZGS je osnutek LUO (tedaj imenovanih regij) izdelal že leta 2000, od potrditve Zakona o divjadi in lovstvu pa je pričel intenzivno pripravljati čistopis osnutka z utemeljitvami za posamezne LUO. Delo na LUO je bilo eno izmed najpomembnejših del vodje oddelka ter vodij odsekov za gozdne živali in lovstvo v letu 2004. Izdelanih je bilo sedem verzij LUO, preden so bila ta sprejeta z Odlokom o lovsko upravljavskih območjih v RS in njihovih mejah (Ur.l. RS, št. 110/04).

Zaradi težavnega postavljanja ciljev in ukrepov za celoto populacij, glede na obstoječe meje lovsko gojitvenih območij in zaradi medsebojnega usklajevanja med sosednjimi območji za iste populacije divjadi pri dosedanjem območnem načrtovanju, se je pokazala potreba po prilagoditvi mej lovsko gojitvenih območij ali regij s populacijskimi območji, torej po uskladitvi območnih mej z območji razširjenosti tistih živalskih vrst (vrst divjadi), ki imajo zaradi svoje dominantnosti najpomembnejšo ekološko vlogo v prostoru določene regije. Vzporedno pa je bilo potrebno upoštevati gospodarski razvoj Slovenije v zadnjih desetletjih, ki se odraža v

urbanističnih in infrastrukturnih spremembah, zlasti glede izgradnje novega avtocestnega križa. Avtocestni križ in tudi druge nenaravne ovire namreč odločilno vplivajo na razdelitev populacij divjadi in prehajanje živali. Zakon o divjadi in lovstvu je razrešil dileme okoli dosedanjih lovskogojitvenih območij in regij z ustanovitvijo lovsko upravljaljskih območij (LUO, 6. člen). LUO je širša veliko površinska ekološka enota, v kateri živijo populacije ene ali več vrst divjadi v vseh letnih časih in jo določajo ekološki dejavniki in življenjske zahteve divjadi, pa tudi naravne in umetne ovire, ki jih divjad redko ali sploh ne prehaja. Zakon je določil, da se LUO oblikuje na podlagi ekoloških dejavnikov in življenjskih značilnosti populacij divjadi oziroma skupin populacij divjadi, ki živijo na največji površini in imajo največji vpliv na okolje. Po zakonu se pri oblikovanju LUO upošteva površine, na katerih populacija preživlja posamezne letne čase, možnosti širjenja populacije, naravne ali umetne ovire in tudi meje lovišč, kadar ostre meje v prostoru, ki bi vplivale na življenjska območja in gibanje divjadi, ne obstajajo. Za uvrščanje lovišč v LUO smo torej upoštevali tako naravna, kot nenaravna merila. Oblikovali smo 15 lovsko upravljaljskih območij, za vsakega od teh smo predlagali tudi sedež, ki bo za območno združenje upravljalcev lovišč predstavljalo komunikacijsko središče z ostalimi souporabniki prostora. Skoraj vsa lovišča so bila uvrščena v LUO po populacijskih območij divjadi. Pri uvrščanju je bilo pomembno tudi fitoklimatsko merilo in ohranjenost krajine. Le manjši delež lovišč ne ustreza tem trem kriterijem. V LUO je bilo uvrščeno celotno lovišče, ne glede na to ali ga seka avtocesta.

V času oblikovanja in sprejemanja mej LUO je ZGS prejemal s strani sedanjih upravljalcev lovišč, lokalnih skupnosti ter drugih predloge in pripombe na osnutek nastajajočih LUO. V skladu s 6. členom Zakona so pri oblikovanju LUO sodelovale lovske organizacije, lokalne skupnosti in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije. MKGP je v skladu z dogovorom z ZGS vodilo usklajevanje osnutka z lokalnimi skupnostmi, medtem ko je bil osnutek LUO s strani ZGS neposredno predstavljen KGZ. ZGS je vse predloge in pripombe posredoval MKGP, ki jih je glede na strokovno utemeljenost ter druge podlage za oblikovanje LUO upoštevalo oziroma ni upoštevalo pri pripravi besedila za določitev na Vladi RS.

ZGS je poslal osnovno verzijo LUO na MKGP že v maju 2004, v juliju 2004 smo na MKGP posredovali drugi, popravljeni osnutek LUO, pri katerem so bile upoštewane pripombe krovne lovske organizacije in drugih subjektov, v septembru 2004 pa končno različico LUO, ki je bila oblikovana deloma po navodilih MKGP in za katero je bilo v spremnem dopisu pojasnjeno, da ne zadovoljuje vseh strokovnih načel, ki jih je v osnovi zagovarjal ZGS.

Izdelava strokovnih podlag za določitev lovišč s posebnim namenom (LPN)

Zakon o divjadi in lovstvu opredeljuje 11 LPN: Medved, Jelen, Pohorje, Prodi-Razor, Snežnik Kočevska Reka, Kompas Petrovci, Triglav Bled, Kozorog Kamnik, Fazan Beltinci, Žitna gora in Ljubljanski vrh. ZGS je ob zaključku del, v septembru 2004 posredoval na MKGP 59 strani dolgo utemeljitev s priloženimi kartami za vsa LPN. Uredbo o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v Republiki Sloveniji je Vlada RS sprejela v oktobru 2004 (Ur. l. RS, št. 117/04). Z ločeno uredbo (Ur. l. RS, št. 114/2004) je Vlada RS sprejela še dvanajsti LPN in sicer LPN Brdo pri Kranju, ki deluje v sklopu protokolarnega servisa RS.

ZGS je za vsa LPN enotno digitaliziral in nato usklajeval meje s sosednjimi lovišči (lovskih družin) ter pri tem zagovarjal strokovna načela. Skupna površina vseh LPN se je na podlagi usklajitve mej s sosednjimi lovišči in sporazumnimi popravki mej zmanjšala za več kot 8.000 ha. Za določitev LPN smo pripravili enoten obrazec za opis in opredelitev posameznega LPN in pridobili ustrezne podatke. Obrazec je vseboval osnovne podatke o lovišču s posebnim namenom do uveljavitve Zakona o divjadi in lovstvu ter navedbo aktov, s katerimi je bilo lovišče ustanovljeno, podatke o divjadi v lovišču, stanje površin lovišča po digitalizaciji meje, opis meje lovišča in pojasnilo sprememb meje pred izdelano vlogo za ustanovitev LPN, utemeljitev za

ustanovitev lovišča s posebnim namenom, geografske, ekološke in zoološke posebnosti LPN, navedbo območij LPN, ki so zaradi varstva živalskih vrst in drugih naravnih znamenitosti zavarovana ali pa so podani predlogi za zavarovanje, navedbo kadrov v LPN ter navedbo opravljenih znanstveno-raziskovalnih in drugih nalog v LPN v zadnjem petletnem obdobju.

V času oblikovanja in sprejemanja mej LPN je ZGS prejemal predvsem s strani sedanjih upravljavcev lovišč in lokalnih skupnosti številne želje po večjih ali manjših ozemeljskih delih posameznih LPN. V skladu s sedmim členom Zakona o divjadi in lovstvu so pri oblikovanju LPN sodelovale lovske organizacije in naravovarstvene organizacije, s končnim pisnim mnenjem predvsem Lovska zveza Slovenije in Zavod RS za varstvo narave.

Izdelava strokovnih podlag za določitev lovišč (lovskih družin)

ZGS je v maju 2004 pričel s pripravami strokovnih podlag za ustanovitev lovišč. Z enotnim računalniškim programom smo začrtali dosedanje meje lovišč, po enotnih kriterijih za vsa lovišča v Sloveniji smo skladno z zakonskimi kriteriji in s pomočjo podatkovne baze MKGP – "raba zemljišč" ugotavljali velikost lovišč (njihovo skupno in (ne)lovno površino), izvajali aktivnosti na usklajevanju mej sosednjih lovišč, odpravljali dolgoletne medsosedske spore med upravljavci lovišč ter predlagali arbitrarne predloge mej, kjer in kadar dogovor ni bil več možen. Pri izvedbi te naloge je ZGS, skladno z zakonom, sodeloval predvsem z lovskimi in naravovarstvenimi organizacijami. Na podlagi določitve lovnih in nelovnih površin se je izkazalo, da 31 lovišč lovskih družin ni izpolnjevalo zakonskega pogoja o 2.000 ha lovne površine. ZGS jih je s podatki o površinah pisno obvestil in v nadaljevanju aktivno sodeloval pri iskanju ustreznih rešitev. Te smo relativno hitro našli za 14 lovišč (soglasna združitev s sosednjim loviščem, prostovoljen odstop določenega dela manjšemu lovišču s strani sosednjih lovišč), za 17 lovišč pa nam ni uspelo najti za vse sprejemljive rešitve in smo zanje MKGP predlagali arbitrarno rešitev – združitev s sosednjim loviščem ali pridobitev potrebne površine brez soglasja sosednjih lovišč.

Digitalizirane meje (kartno gradivo) lovišč lovskih družin po LGO je ZGS poslal z dopisom posameznim lovskim družinam in jih zaprosil za sodelovanje pri ugotavljanju korektnih medsosedskih meja ali pa smo jih ustno zaprosili za ogled mej lovišč na območnih enotah ZGS. Ob tem je ZGS zaprosil tudi za kontaktne osebe v primeru nadaljnjih usklajevanj "spornih odsekov" mej med sosedi. V skladu s pripombami lovskih družin smo digitalizirane meje lovišč popravili povsod tam, kjer le-te med sosedi niso bile sporne oz. je bil popravek dogovorjen. Takih lovišč je bilo 292. Kjer pa so nastopali mejni spori, je ZGS pozval vse vpletene, da samostojno rešijo nastale spore in predlagajo pisno podpisan dogovor sosednjih lovišč o rešitvi zadeve in poteku meje. Kjer dogovora ni bilo moč skleniti, je ZGS arbitrarno predlagal najbolj smiselno strokovno rešitev, upoštevajoč zakonske kriterije, potek meje na terenu in tudi interese članstva v lovskih organizacijah.

Hkrati smo oblikovali enoten obrazec za opis in opredelitev posameznega lovišča lovske družine in za ustrezne podatke, ki smo jih želeli pridobiti. Obrazec je vseboval splošne podatke o lovišču, utemeljitev za ustanovitev lovišča in opis meje. Vsak izpolnjen obrazec je podpisal pristojni strokovni delavec območne enote ZGS, pristojni iz lovske družine, kjer meje niso bile sporne, in predstavnik naravovarstvene organizacije – območne enote Zavoda RS za varstvo narave. Vsem obrazcem smo priložili tudi karto lovišča v merilu 1 : 25.000.

V skladu z navedenim je ZGS v prvi fazi v oktobru 2004 na MKGP posredoval predloge (izpolnjen obrazec in karta) za ustanovitev tistih lovišč po oblikovanih LUO, katerih meje so nesporno ugotovljene kot usklajene z vsemi mejnimi lovišči, kar so predstavniki lovskih družin potrdili tudi s svojimi podpisi in žigi teh lovišč. Teh lovišč je bilo 292.

V drugi fazi je ZGS tudi v oktobru 2004 na MKGP posredoval predloge za lovišča, katerih meje niso bile usklajene. Tudi za ta lovišča je ZGS pripravil utemeljitev na posebej pripravljenih obrazcih, ki so vsebovali splošne podatke o lovišču, utemeljitev za ustanovitev lovišča in opis meje. Vendar ti obrazci zaradi neuskklajenosti mej niso bili podpisani s strani pristojnih oseb

lovskih družin. Za lažje nadaljnje odločanje je ZGS na MKGP poslal tudi arbitrarne predloge kot možne rešitve za sporne odseke mej lovišč. Arbitrarne rešitve so bile na priloženi karti jasno označene.

V novembru 2004 so pooblaščen predstavniki MKGP komisijsko odločali o spornih mejah med lovišči in o rešitvah za lovišča, ki niso izpolnjevala zakonskega pogoja o 2.000 ha lovne površine. Za strokovnejše in hitrejše odločanje je MKGP zaradi dodatnih pojasnil povabilo k sodelovanju tudi predstavnike ZGS in Lovske zveze Slovenije.

V času oblikovanja in sprejemanja mej lovišč je ZGS prejemal s strani sedanjih upravljavcev lovišč, lokalnih skupnosti ter drugih predloge in pripombe na osnutke nastajajočih mej lovišč. V skladu z osmim členom Zakona so pri oblikovanju lovišč sodelovale lovske in naravovarstvene organizacije. ZGS je vse predloge in pripombe posredoval MKGP, ki jih je glede na strokovno utemeljenost ter strokovne podlage za oblikovanje mej lovišč upoštevalo oziroma ni upoštevalo pri pripravi osnutkov.

Vlada RS je določila lovišča lovskih družin z Odlokom o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 128/04).

Priprava predloga Uredbe o vrstah divjadi in njihovih lovni dobah

Vsi vodje odsekov za divjad in lovstvo v Sloveniji so intenzivno sodelovali tudi pri pripravi in (do) končnem usklajevanju besedila "Uredbe o vrstah divjadi in njihovih lovni dobah", kot enega temeljnih podzakonskih aktov Zakona o divjadi in lovstvu. Posamezni vodje odseka so sodelovali predvsem pri vrstah divjadi, s katero se pri vsakdanjem delu največ srečujejo in imajo glede njih še posebej veliko znanja in izkušenj.

Besedilo "Uredbe o vrstah divjadi in njihovih lovni dobah" je bilo usklajeno tudi z "Uredbo o zavarovanih živalskih vrstah", katere nosilec priprave je bilo Ministrstvo za okolje in prostor in jo je prav tako pripravljalo v letu 2004.

Končno besedilo "Uredbe o vrstah divjadi in njihovih lovni dobah" je bilo usklajeno med MKGP, Ministrstvom za okolje in prostor, Lovsko zvezo Slovenije in predstavniki polharskih društev.

Na podlagi usklajene verzije predloga je Vlada RS določila "Uredbo o določitvi divjadi in lovni dob" (Ur.l. RS št. 101/04).

Delo na drugih nalogah Zakona o divjadi in lovstvu

ZGS je opravljal tudi druge naloge, ki mu jih določa novi Zakon o divjadi in lovstvu, med katerimi je bila zelo pomembna naloga ureditev vsega potrebnega v zvezi s sprejemom novih lovišč s posebnim namenom v ZGS. Zavod je aktivno sodeloval z drugimi subjekti pri pripravi na sprejem šestih novih LPN, še zlasti pa so v letu 2004 potekale aktivnosti v zvezi s sprejemom LPN Snežnik Kočevska Reka. V ta namen se je ZGS udeležil vrste sestankov, ki jih je organiziralo MKGP, mnogi sestanki na to temo pa so bili tudi znotraj ZGS.

ZGS je, skladno z Zakonom o divjadi in lovstvu, v letu 2004 začel tudi z izdelavo strokovnega predloga meril za plačilo koncesij koncesionarjev ter načina njihove razdelitve.

1.5.2 Izdelava letnih lovskogojitvenih načrtov območij

V letu 2004 smo v sodelovanju z lovskimi organizacijami (LD, GL, ZLD/LZ, LGO in LZS) in ostalimi dejavnostmi v prostoru ter skladno z javnim postopkom in s postavljenimi roki brez težav izdelali vseh 18 (19) letnih lovskogojitvenih načrtov LGO (v enem LGO smo že vsa leta izdelovali po dva načrta). Izdelavo načrtov smo skladno z določili Pravilnika o vsebini lovskogojitvenih načrtov LGO in prakso zadnjih let pričeli že v januarju 2004, ko smo sodelovali na vseh pregledih odstrela in izgub v posameznih LGO, lovske organizacije pa so nam vse

dodatne potrebne podatke oddale do 10. februarja 2004. Kategorizacije odvzema smo marsikje popestrili z zaključnimi razstavami izvedenega odstrela in tudi predavanji o upravljanju s posameznimi vrstami divjadi. V februarju, marcu in aprilu 2004 so na območnih enotah ZGS potekali vnosi podatkov v računalniške baze, analiza opravljenih del v okolju in izvedenega odstrela ter pisanje načrtov. Vsi načrti LGO so bili s strani ZGS oddani na MKGP v predvidenem zakonskem roku, v začetku aprila 2004. MKGP je v začetku maja 2004 skupaj z vsemi načrtovalci in vodstvom ZGS sklical sestanek, kjer smo skupaj proučili pripombe MKGP na izdelane načrte. Vse načrte je MKGP v začetku maja 2004 potrdilo z odločbami, ki jih zaradi dokumentiranja tudi navajamo (preglednica 29).

Preglednica 29: Pregled potrjenih letnih lovskogojitvenih načrtov območij v letu 2004

Lovskogojitveno območje	Številke odločb z dne 5. 5. 2004
I. Obalno kraško	322-09-7/2004/2
II. Soško	322-09-3/2004/2
III. Idrijsko	322-09-4/2004/2
IV. Notranjsko	322-09-1/2004/2
V. Krimsko	322-09-12/2004/2
VI. Kočevsko – belokranjsko	322-09-6/2004/2
VII. Novomeško	322-09-5/2004/2
VIII. Posavsko	322-09-15/2004/2
IX. Zasavsko	322-09-11/2004/2
X. Savinjsko - kozjansko (celjski del)	322-09-8/2004/2
X. Savinjsko - Kozjansko (nazarski del)	322-09-14/2004/2
XI. Ptujsko – ormoško	322-09-18/2004/2
XII. Pomursko	322-09-19/2004/2
XIII. Slovensko – goriško	322-09-17/2004/2
XIV. Pohorsko	322-09-16/2004/2
XV. Gorenjsko	322-09-13/2004/2
XVI. Triglavsko	322-09-2/2004/2
XVII. Dolomitsko	322-09-10/2004/2
XVIII. Kamniško – domžalsko	322-09-9/2004/2

Skladno s Pravilnikom o vsebini lovskogojitvenih načrtov LGO se v postopek izdelave in sprejemanja teh načrtov aktivno vključuje tudi zainteresirana javnost. Izkušnja zadnjih let kaže, da se razen lovskih organizacij, predstavniki posameznih državnih institucij, lokalnih skupnosti, društev in ostalih strokovnih in stanovskih organizacij zelo skromno udeležujejo predstavitev osnutkov lovskogojitvenih načrtov LGO, kjer imajo možnost vplivati na načrte, njihove razprave pa so praviloma zelo splošne in ne zadevajo konkretnih vsebin načrtov. Od leta 2002 vendarle beležimo izboljšanje stanja tudi na tem področju, večjo aktivnost pri tem izkazuje predvsem Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije kot največji legitimni predstavnik lastnikov gozdnih in negozdnih zemljišč ter nekateri zainteresirani posamezniki, zlasti s ciljem, da bi se zmanjšale škode od divjadi. Preseneča pa predvsem splošna nezainteresiranost lokalnih skupnosti, ki naj bi zastopale interese občanov pri reševanju njihovih težav v zvezi z divjadjo.

Sodelovanje ZGS z lovskimi organizacijami na terenu je bilo v letu 2004 zgledno, kar se je odrazilo tudi v pravočasno izdelanih in potrjenih letnih lovskogojitvenih načrtih LGO. Dobro sodelovanje z lovskimi organizacijami v nekaterih LGO se neposredno odraža tudi v bistveno boljši izvedbi lovskogojitvenih načrtov ter reševanju skupnih težav v lovstvu. V nekaterih LGO takšno sodelovanje še vedno pogrešamo, rešitve v načrtih se sprejemajo s figo v žepu, zato je v teh LGO problemov še precej in nas pri njih čaka še obsežno delo.

1.5.3 Evidentiranje odstrela in izgub divjadi

V preglednici 30 so na podlagi poznanih dosedanjih podatkov o odstrelu in izgubah za lovsko leto 2004 navedene ocene odstrela in izgub za pet temeljnih vrst divjadi. Podatke smo pridobili s sodelovanjem na ocenjevanjih in kategorizacijah odstrela in izgub divjadi za preteklo lovsko

leto v vseh LGO, ki so potekale v januarju 2005. Dokončno usklajeni in preverjeni podatki o realizaciji z načrti lovskogojitvenih območij določenih ukrepov v populacijah in njihovem življenjskem okolju, bodo znani po uskladitvi evidenc in posredovanju podatkov lovskih organizacij za nove letne načrte LUO (po 10. februarju 2005). Letos ponovno v poročilo dodajamo tudi realizacijo načrta odvzema za velike zveri, za katere je doslej višino odstrela predlagala resornemu ministru v odločanje 13-članska medresorska Komisija za divjad pri MKGP, to ministrstvo pa je do konca leta 2004 tudi izdajalo odločbe za odvzem velikih zveri. S 1. 1. 2005 je za celostno upravljanje z velikimi zvermi, s tem pa tudi izdajanje odločb o odvzemu, postalo pristojno Ministrstvo za okolje in prostor.

Preglednica 30: **Ocena odstrela in ugotovljenih izgub temeljnih vrst divjadi za leto 2004 v Sloveniji**

Vrsta divjadi	Načrt odvzema v letu 2004	OCENA odvzema v letu 2004	OCENA realizacije načrta	Primerjava ocene odvzema v letu 2004 s podatki o odvzemu v letu 2003
	Število	Število	%	%
Srnjad	45.951	42.279	92	98
Jelenjad	5.558	4.747	85	94
Gams	3.103	2.705	87	103
Divji prašič	7.416	6.513	88	104
Muflon	927	693	75	94
Medved	80	80	100	111
Volk	-	4	-	36
Ris	2	-	-	-

Ocena realizacije odstrela temeljnih vrst divjadi, podobno kot v letu 2003, kaže na pogled komaj sprejemljivo realizacijo načrtovanega odvzema parkljaste divjadi tudi v letu 2004, številčna primerjava pa izkazuje stagnacijo v primerjavi z letom 2003, razen pri divjem prašiču in gamsu. Resnici na ljubo pa je bila realizacija načrtovanega, razen pri gamsu in muflonu, v okviru dovoljenih toleranc, navedenih v letnih lovskogojitvenih načrtih za LGO. Načrtovanju in realizaciji posegov v populacije rastlinojede divjadi, še posebej pri srnjadi, jelenjadi in divjem prašiču, smo skupaj z lovskimi organizacijami v preteklih, še zlasti pa v zadnjem letu, posvetili veliko pozornosti, saj po posameznih regijah še vedno opažamo hudo neusklajenost teh populacij divjadi z njihovim življenjskim okoljem (Goričko – divji prašič in jelenjad, Zasavje – divji prašič, Kočevska – jelenjad in divji prašič, Posavje – divji prašič, Brda – divji prašič). Predvsem pri divjem prašiču smo zaradi poznanih težav pri usklajevanju populacije iz preteklih nekaj let na večjem delu slovenskega prostora v letu 2004 ponovno močneje povečali načrtovan odvzem, poudarek pa smo posvetili tudi strukturi načrtovanega odvzema – v škodo lanščakinj in večletnih svinj. Iz rezultatov sodeč pa realizacija vsaj v količinskem smislu povsod ni bila na želeni ravni, še zlasti ne v Prekmurju in Posavju. Nekaj je za to morda tudi objektivnih razlogov (npr. vremenske razmere za lov), nedvomno pa so tudi subjektivni.

Pri posameznih lovskogojitvenih območjih lahko še vedno govorimo o premalo resnem izvajanju načrtov, oziroma si posamezne lovske organizacije oz. skupine v le-teh prizadevajo uresničiti načrt samo do mej, za katere same ocenjujejo, da so pravilne in celo z internimi akti posameznih lovišč omejujejo posameznike pri stremljenju za boljše izvajanje lova. Poleg nerazumljive samovolje posameznikov v nekaterih lovskih organizacijah in odklanjanja sodelovanja z ZGS, so se v letu 2004 kot subjektivni razlogi (ne)realizacije načrtovanega pojavile tudi špekulacije v zvezi z izidom novih predpisov s področja lovstva in potrebnim plačilom koncesnine za lovišča. Situacija je še vedno najbolj pereča na Goričkem, kjer smo ponovno izdelali vse potrebne analize (za LPN Kompas, za Pomursko LGO) in predlagali možne rešitve za potrebe MKGP, ki naj bi situacijo reševal tudi dogovorno s sosednjo državo Madžarsko, kjer so v letu 2004 stekli potrebni pogovori celo na ravni ministrstev, konkretnih rezultatov, ki bi reševali situacijo oškodovancev, pa še ni. Problemi finančne narave oz. (ne) likvidnost lovišč glede izplačila nastalih škod prepad med lovskimi organizacijami in oškodovanci le še poglobljajo.

1.5.4 Delo na izboljševanju življenjskega okolja prosto živečih živali

Delo na izboljševanju življenjskega okolja prosto živečih živali je ena od temeljnih nalog, s katero ZGS sam in prek lastnikov gozdov ter drugih uporabnikov prostora zagotavlja ugodne razmere za razvoj prosto živečih živali ter hkrati tudi blaži pritiske predvsem rastlinojede divjadi na gozdni in poljski ekosistem.

V preglednici 31 so prikazana tista opravljena dela za vzdrževanje življenjskega okolja prosto živečih divjih živali, ki so jih v letu 2004 načrtovali in prevzeli delavci ZGS. Preglednica ne prikazuje del, ki so bila lastnikom gozdov sofinancirana iz naslova negovalnih del, so pa zaradi strokovne celovitosti hkrati z gozdnogojitvenim ciljem izpolnila tudi širše ekološko in biotsko poslanstvo, ter del, ki so jih opravili izvajalci del (predvsem gre za upravljavce lovišč) na lastne stroške (npr. številna dela, ki so bila opravljena na državnih parcelah, kjer (so) financiranje izvajalcem ni možno).

Iz vsebine preglednice je razvidno, da je obseg izvedenih ključnih ukrepov za izboljšanje življenjskega okolja prosto živečih živali v letu 2004 stagniral, čeprav so bila porabljena proračunska sredstva (21.300.977 tolarjev) v primerjavi z letom 2003 za dobrih 10 odstotkov večja. Vložek – količinski, kakovostni in nenazadnje finančni, v letu 2004 ocenjujemo kot zadovoljiv, čeprav bi si želeli večino ukrepov po obsegu še povečati in povečati tudi spodbude na enoto mere, saj bi samo na ta način za izvedbo del motivirali tudi lastnike gozdnih zemljišč.

Preglednica 31: V letu 2004 opravljena dela na izboljševanju življenjskega okolja prosto živečih živali

LASTNIŠTVO	Vzdrževanje grmišč		Vzdrževanje travnih in pašnih površin		Osnovanje pasišč		Vzdrževanje zaraščajočih pasišč		Spravilo sena z odvozom	
	ha	dni	ha	dni	ha	dni	ha	dni	ha	dni
Zasebni g.	7,82	29	939,67	1242	0,35	19	0,00	0	237,96	244
Indeks 2004/2003	0,55	0,56	0,87	0,72	1,00	6,57	-	-	1,13	1,34
Državni g.	15,46	72	357,17	617	0,00	0	15,19	169	4,70	9
Indeks 2004/2003	1,07	1,11	1,09	1,10	-	-	0,72	0,83	1,04	1,00
SKUPAJ	23,28	101	1296,84	1859	0,35	19	15,19	169	242,66	253
Indeks 2004/2003	0,81	0,91	0,92	0,81	1,00	6,57	0,72	0,83	1,12	1,32

LASTNIŠTVO	Izdelava in vzdrževanje vodnih virov in kalov		Vzdrževanje večjega vodnega vira		Sadnja plodonosnega drevja in grmovja		Postavitev in vzdrževanje gnezdnic		Zaščita pred zvermi – ograje	
	kos	dni	kos	dni	kos	dni	kos	dni	m	dni
Zasebni g.	64	56	12	52	1747	35	40	3	2000	26
Indeks 2004/2003	1,10	1,24	1,20	0,83	0,89	1,46	0,75	0,50	-	-
Državni g.	27	34	6	51	720	11	188	20	-	-
Indeks 2004/2003	1,13	1,79	0,75	0,70	1,04	1,10	3,41	3,33	-	-
SKUPAJ	91	90	18	103	2467	46	228	23	2000	26
Indeks 2004/2003	1,11	1,41	1,00	0,76	0,93	1,35	2,11	1,92	-	-

LASTNIŠTVO	Ohranjanje biotopov - zatočišč		Izdelava stez		Vzdrževanje stez		Ostala biomeliorativna dela		DELO Skupaj
	kos	dni	m	dni	m	dni	ha	dni	dni
Zasebni g.	9	1	-	-	580	3	0,00	0	1710
Indeks 2004/2003	-	-	-	-	0,81	1,50	-	-	0,81
Državni g.	7	53	1990	53	42750	189	44,15	114	1392
Indeks 2004/2003	7,00	13,25	0,37	0,68	0,88	0,84	3,18	3,35	1,08
SKUPAJ	16	54	1990	53	43330	192	44,15	114	3102
Indeks 2004/2003	16,00	13,50	0,37	0,68	0,88	0,85	3,18	3,35	0,92

1.5.5 Druge dejavnosti

Določanje za življenje posameznih živalskih vrst posebej pomembnih površin

Kataster za prosto živeče živali posebej pomembnih območij (rastišča, gnezdišča, brlogi, biocelice, mirne cone), ki jih živalske vrste potrebujejo za razmnoževanje, vzgojo mladičev ter zadovoljevanje drugih življenjskih potreb, potrebujemo zaradi celovitega usmerjanja razvoja gozdnega ekosistema in varovanja teh območij. Delo na katastru teh območij ni nikoli končano, saj nova spoznanja o stanju populacij prosto živečih živali in njihovih življenjskih potrebah spodbujajo k dopolnjevanju tega dela in prilagajanju potrebnih ukrepov v njihovem življenjskem okolju. Število na novo evidentiranih posebej pomembnih območij za prosto živeče živali pa se vendarle zmanjšuje, saj je bilo precej teh območij v preteklih letih že popisanih.

V letu 2004 opravljeno delo na tem področju kaže preglednica 32. Razlike v številu na novo določenih območij so med območnimi enotami razumljive, če upoštevamo navzočnost živalskih vrst v območjih, stanje okolja, pa tudi že izvedeno delo na tem področju.

Preglednica 32: Pregled v letu 2004 evidentiranih za življenje posameznih živalskih vrst posebej pomembnih površin

Območna enota	Rastišča		Orlja gnezda	Medvedji Brlogi	Življenjski prostor		Populacijska območja
	velikega petelina	ruševca			redkih in ogroženih vrst	divjadi	
Tolmin							2
Bled						2	3
Kranj							2
Ljubljana	4	9	2	64	48	212	8
Postojna	5		3	5	8	6	
Kočevje	6			13	2	13	1
Novo mesto							
Brežice					2		
Celje	3	2			22	36	2
Nazarje							
Slovenj Gradec	3	5			18	89	1
Maribor	24	6			43	4	8
Murska Sobota							
Sežana							2
SKUPAJ	45	22	5	82	143	362	29

Sodelovanje pri izdelavi gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov

Sodelovanje vodij Odsekov za gozdne živali in lovstvo pri izdelavi gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov je dorečeno in v večini območnih enot zgledno, kar kaže na

uspešnost vertikalnega in horizontalnega sodelovanja med strokovnimi področji znotraj ZGS. Vsekakor moramo ugotoviti, da je na področju usklajenega načrtovanja dela z gozdom in živalskim svetom v primerjavi s stanjem pred reorganizacijo gozdarstva dosežen pozitiven premik in je z delom v zastavljeni smeri potrebno nadaljevati. Pozitivne trende kaže tudi ugotovitev, da vodje Odsekov za gozdne živali in lovstvo redno sodelujejo pri izdaji soglasij za posege v gozd in gozdni prostor, kadar je njihova izdaja povezana z biotopsko funkcijo gozda. Ta naloga postaja vse pomembnejša in vedno bolj zaposluje vodje Odsekov za gozdne živali in lovstvo.

Preglednica 33: Sodelovanje vodij Odsekov za gozdne živali in lovstvo pri izdelavi gozdno-gospodarskih načrtov GGE, gozdnogojitvenih načrtov in pri izdaji soglasij za posege v gozd in gozdni prostor

Območna enota	Načrti GGE	Gozdnogojitveni načrti	Soglasja
	število	število	število
Tolmin	2	78	6
Bled	1	3	5
Kranj	2		2
Ljubljana	4	64	3
Postojna	7	3	4
Kočevje	3		
Novo mesto	2		1
Brežice	2		4
Celje	2	17	2
Nazarje	1	4	
Slovenj Gradec	1	106	3
Maribor	2	18	6
Murska Sobota			3
Sežana	1		1
SKUPAJ	30	293	40

Delo na področju velikih zveri

Za MKGP oziroma pri njem oblikovano Komisijo za divjad smo pripravili predlog odvzema velikih zveri za leto 2004, kjer smo analizirali vse dostopne podatke (dosedanji odvzem, škode, monitoringi, intervencijska skupina, itd) in predlagali ukrepe v populacijah velikih zveri. Tekom leta smo se udeležili dveh sestankov omenjene Komisije, kjer smo obravnavali tudi ostalo problematiko s področja divjadi in lovstva. Na podlagi izdanega "Pravilnika o odvzemu velikih zveri za leto 2004" (izdalo MKGP), smo usklajevali nadaljnji odvzem velikih zveri, izvedli vse meritve izločenih osebkov iz populacije, vodili bazo podatkov o odvzemu in posredovali potrebne tekoče podatke pristojnim državnim organom. Na MKGP smo oddali 8 poročil in pobud za izdajo izrednih odločb za odstrel konfliktnih medvedov, ki jih nismo mogli prerazporediti znotraj izdanega Pravilnika o odvzemu velikih zveri za leto 2004.

Tudi v letu 2004 so strokovni delavci ZGS, ki so s strani MKGP pooblašteni za ocenjevanje škod po zavarovanih vrstah, po že utečenem načinu dela ocenjevali škodo po zavarovanih živalskih vrstah, ki jo je dolžna poravnati država. Pretežni del te škode (več kot 90%), so povzročile velike zveri (medved, volk, ris). Leto je zaznamovalo veliko število škodnih primerov – 635, kar je takoj za letom 2002 največje število v zadnjih 10 letih in kar za 79 % večje, kot v letu 2003. V delo na ocenjevanju škod po zavarovanih vrstah smo zaradi reševanja odprtih vprašanj in zapletov, ki nastanejo na terenu, tako na ZGS kot na MKGP v preteklih letih vložili precejšnje napore, vendar pa smo v letu 2004 pri svojem delu ponovno pogrešali potrebne dokumente – Pravilnik o pogojih varstva pred zvermi in metodologiji izplačila odškodnin, Navodila za ocenjevanje škod ter Cenik za izgubljene/pobite živali in druge vrste premoženja. Osnutke teh dokumentov smo že v letu 2002 posredovali na MKGP in tudi v letu 2004 pričakovali njihovo izdajo, pa se to žal ni zgodilo. V jeseni 2004 pa smo, potem ko je bilo s sprejetimi predpisi potrjeno, da prehaja celovito upravljanje (tudi ocenjevanje škode in izplačilo odškodnin) z zavarovanimi vrstami prosto živečih živali s 1. 1. 2005 pod pristojnost MOP, s pristojnimi delavci tega ministrstva in organov v njegovi sestavi usklajevali omenjena in novo pripravljena gradiva s tega področja.

Intervencijska skupina za primere težav z rjavim medvedom v naravnem in urbanem okolju je bila ustanovljena na podlagi sklepov Vlade RS in odločbe MKGP št. 017 - 62/00 iz aprila 2000. V to skupino je bilo imenovanih 10 članov ZGS in 3 člani veterinarske stroke. Skupina deluje na podlagi pisnega operativnega dogovora s Policijo RS in na podlagi sklepa direktorja ZGS št. 16/00 iz maja 2000. Skupina se ob primerih konfliktov z medvedmi odziva na intervencijsko številko 112 ali 113 – operativno komunikacijskega centra in Policije. Iz arhiva dela intervencijske skupine je moč povzeti, da se je skupina v letu 2004 odzvala na 157 klicev (leta 2003: 117 klicev) prebivalcev Slovenije, ki so prosili za posredovanje ob težavah z rjavimi medvedmi. Intervencijska skupina pri svojem delu v okviru zakonskih in strokovnih pooblastil uporablja kot metode neposrednega reševanja težav z medvedmi odlov živih živali, plašenje s tehničnimi sredstvi in gumijastimi izstrelki ter usmrnitev živali s strelnim orožjem. V letu 2004 je bilo v okviru delovanja intervencijske skupine zabeleženih na širšem območju kočevske in dolenske regije 71 klicev in 14 intervencij na terenu (v letu 2003: 64 klicev) ter na območju notranjske regije 73 klicev in 42 intervencij (v letu 2003: 42 klicev), preostalo število (12) pa je bilo zabeleženih na drugih območjih Slovenije. Skupina na območju notranjske regije je v letu 2004 uspešno odlovila 4 žive medvede ter jih prepeljala na nekaj deset kilometrov oddaljena gozdna območja. Skupina je številnim prizadetim lastnikom zemljišč nudila tudi kemične repelente ter tehnično zaščito za odvrčanje medvedov ter opravila številne pogovore z občani ter jih pomirila že s prihodi na kraj dogodka.

Skupaj z Oddelkom za biologijo pri BF (nosilec doc. dr. Ivan Kos) smo vzpostavili permanentno zbiranje vzorcev za genetske raziskave velikih zveri za vse živali, ki so bile odvzete v letu 2004. V letu 2004 je bil na podlagi skupne prijave CRP projekta proučevanja genetika velikih zveri in jelenjadi (BF – Oddelki za biologijo, za zootehniko, za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire ter ZGS) le-ta odobren na Ministrstvu za znanost in tehnologijo, na dveh vzorčnih območjih (kočevsko-ribniško območje, snežniško območje) pa je bilo izvedeno vzorčenje medvedjih iztrebkov. Pričetek raziskav DNA na rjavem medvedu je bila tudi ena od temeljnih zahtev Komisije EU za naravo na obisku v Sloveniji.

Skupaj z Uradom za kemikalije pri Ministrstvu za zdravstvo smo vzpostavili zbiranje maščobe za izvajanje projekta proučevanja vsebnosti PCB in dioksinov pri rjavem medvedu. V ta namen smo v letu 2004 zbrali več kot petdeset vzorcev podkožne in obledvične maščobe pri medvedih, ki so bili izločeni iz populacije.

Skupaj z Lovsko zvezo Slovenije smo organizirali in izvedli tri štetja rjavega medveda na krmiščih in mrhoviščih v vseh loviščih, ki ležijo v t.i. »medvedjem območju«. Štetja, izvedena v maju, septembru in oktobru 2004 smo prilagodili preteklim zahtevam Komisije EU za naravo ter določili 167 t.i. stalnih števnih mest, ki so osnova za spremljanje trendov v populaciji. Štetje pa smo poleg tega izvedli tudi na ostalih števnih mestih. Rezultati štetja so nam bili eden od kazalcev za izdelavo predloga odvzema rjavega medveda za leto 2005, ki smo ga v decembru 2004 in januarju 2005 pripravili za MOP oz. njegove organe v sestavi. Predloge smo pripravili v sodelovanju z lovskimi organizacijami.

Skupaj z resornima ministrstvoma za divjad in lovstvo ter za varstvo narave, strokovnimi službami (VURS) in ostalimi organizacijami (družba KOTO, Veterinarska fakulteta, VH služba, LZS) smo na več sestankih in korespondencah, tudi z EU, iskali rešitev za legalno zalaganje mrhovišč za rjavega medveda, katerega celovito upravljanje (prostorska razporeditev, monitoring, odstrel in odlov, idr.) je odvisno tudi od pravnega krmljenja. Kljub veliko vložene napore je bil zaključek pristojnih državnih organov na podlagi evropskih direktiv takšen, da medvedov ni več dovoljeno krmiti s hrano živalskega izvora (mrhovino), pač pa le z žiti in sadjem.

V okviru projekta LIFE – rjavi medved smo v začetku letu 2004 nadaljevali z naročanjem opreme za delo intervencijske skupine in izvajanje monitoringa rjavega medveda, večkrat se je sestala tudi intervencijska skupina zaradi poenotenja pravil postopanja v primeru ogrožanja premoženja oziroma varnosti ljudi s strani rjavega medveda. Postavljeno mrežo stalnih števnih mest iz jeseni 2003 smo nekoliko dopolnili, štetje smo izvedli maja, septembra in oktobra. V

pričetku poletja smo popisali »divja« odlagališča v pilotnem območju, ki ga v okviru te akcije predstavlja občina Sodražica, in izdelali načrt sanacije teh odlagališč. V tem času smo v Rakovem Škocjanu izvedli tudi seminar za načrtovalce različnih posegov v medvedovih življenjskih območjih, ki pa je bil na naše razočaranje zelo slabo obiskan, saj se ga je na podlagi več kot 120 poslanih vabil udeležilo le 15 udeležencev. Pričeli smo s pripravo katastra »mirnih con« in sicer krmišč, brlogov in za medveda iz prehranskega vidika pomembnih območij. Sistem odškodnin je pričel dobivati končno obliko v sodelovanju z MOP, ki je 1. 1. 2005 prevzelo upravljanje z vsemi zavarovanimi prostoživečimi živalskimi vrstami. V letu 2004 sta izšli dve dvojni številki »Medvedovih novic«, ki občine, šole, različne institucije in organizacije ter posameznike v življenjskih območjih medveda obveščajo o vsebini in poteku projekta, zanimivostih iz življenja medveda ter koristnih napotkih o načinih sobivanja med ljudmi in medvedi. Pričeli smo z obnovo objekta na Mašunu, v katerem bo urejena informacijska pisarna projekta. Večkrat smo se udeležili tudi delavnic, ki jih je za prijavitelje in izvajalce projektov LIFE izvedlo MOP. Po potrebi oz. na željo MOP smo se s predstavitvijo projekta udeležili srečanj z delegacijami iz tujine.

V jeseni leta 2003 smo skupaj s prijaviteljem (Naravni park Adamello Brenta) in partnerji iz Avstrije (WWF) ter s soglasjem MKGP ter MOP izdelali prijavo za razpis EU – t.i. projekt LIFE Co-op, pod imenom "Principi za formiranje alpske metapopulacije rjavega medveda". Projekt smo po pripombah Komisije EU za naravo novembra 2003 še dopolnili, dokončno potrjen pa je bil v decembru 2003. Z delom na projektu smo pričeli v letu 2004. V letu 2004 smo na treh srečanjih (dve v Italiji, eno v Sloveniji) oblikovali koordinacijsko telo projekta, dorekli načine dela pri vseh zapisanih akcijah projekta, naredili podroben urnik dela in se osredotočili na glavno vsebino najpomembnejše akcije projekta – preveritev pogojev za možno tvorjenje alpske metapopulacije rjavega medveda, za namen katere smo ustvarili model simulacije tvorjenja skupne medvedje populacije. Za tvorjenje modela smo pridobili vse potrebne vhodne podatke (geokodirane zapise pojavljanja medveda v predalpskem in alpskem območju Slovenije, maska gozdov, slika poseljenosti Slovenije, maska cestnega omrežja, idr.) ter se na izobraževalni delavnici na Univerzi Insubria učili oblikovanja in soustvarjanja skupnega modela za alpski prostor.

Pretekla leta je zaznamovalo nadaljevanje mednarodnega odziva na upravljanje z rjavim medvedom v Sloveniji, ki se je nadaljevalo tudi v letu 2004. Za potrebe izražanja uradnih stališč RS glede upravljanja z velikimi zvermi, smo v aprilu 2004 za MOP pripravili izčrpen odgovor na vprašalnik zvezi z rjavim medvedom in risom, ki je bil posredovan vsem članicam EU in tudi nekaterim državam zunaj nje, v katerih živijo velike zveri. V zvezi z velikimi zvermi smo v letu 2004 s prispevki sodelovali na konferencah in posvetovanjih, dali pa smo tudi številne izjave za medije. V mesecu oktobru smo sodelovali z referatom na delovni konferenci SCALP skupine za risa v Italiji. SCALP (Status and Conservation of Alpine Lynx Population) deluje pod okriljem Sveta Evrope. V smislu promocije smo gostili dve mednarodni delegaciji (francoska in nemška), ki smo jim predstavili delo z velikimi zvermi v Sloveniji. Tuji delegaciji sta obiskali tudi lovišča s posebnim namenom v sestavi ZGS, kjer smo jih peljali tudi na teren. Gostili smo tudi francosko nevladno organizacijo FERUS, ki je po sedmih letih ponovno vzpostavila stik s Slovenijo in izrazila željo po obnovitvi projekta ponovne naselitve rjavega medveda v francoske Pirineje. O obisku smo obvestili MKGP in MOP ter po pridobitvi njihovega dovoljenja posredovali v Francijo pismo podpore k ponovni naselitvi medvedov iz Slovenije v Pirineje.

Z Agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja in MKGP smo sodelovali pri pripravi dela »Uredbe o neposrednih plačilih SKOP v letih 2004 in 2005«, ki se nanaša na določitev območij, kjer so lastniki zemljišč upravičeni do subvencij za prestrukturiranje reje drobnice zaradi prisotnosti velikih zveri.

Drugo

Na začetku leta 2004 smo izdelali analizo letnih lovskogojitvenih načrtov območij za leto 2003 in pripravili strokovne podlage za letne lovskogojitvene načrte območij za leto 2004. Pri tem smo sodelovali z vsemi lovskimi organizacijami, lovskimi družinami in gojitvenimi lovišči, zvezami

lovskih družin, Lovsko zvezo Slovenije in Skupnostjo GL RS. Našo aktivnost na tem področju je bilo čutiti tako na ravni lovskogojitvenih območij kot tudi na ravni številnih ožjih območij, pomembnih za upravljanje s posameznimi vrstami oz. skupinami vrst divjadi. Pri obravnavi vsebin načrtov LGO smo sodelovali tudi z Inšpektoratom RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano.

V skladu s pogodbo med ZGS in MKGP o financiranju in sofinanciranju gojitvenih del iz državnega proračuna, iz proračunske postavke 6328 - Vzdrževanje življenjskega okolja prostoživečih živali v zasebnih gozdovih, smo po organizacijskih enotah ZGS izdelali razdelilnik sredstev, izdali odločbe in prevzeli opravljena dela v vrednosti 21.300.977 tolarjev. Pod vodstvom Oddelka za gojenje in varstvo gozdov so bili opravljeni tudi seminarji o evropski shemi vlaganj v gozdove.

Izvršili smo pripravo na izvedbo podrobnega popisa objedenosti gozdnega mladja, ki je potekal v juliju, avgustu in septembru 2004 na podlagi sklepa direktorja ZGS. Na vseh območnih enotah so bili izvedeni obnovitveni seminarji, popis pa so izvajale ekipe stalnih popisovalcev. V pozni jeseni so bili podatki iz popisnih listov vnešeni v računalniško bazo in opravljene prve analize za ravni območnih enot ZGS oziroma lovskogojitvenih območij. Zaradi preraščanja mladja in poškodb na ploskvah (prvi popis je bil izveden na istih ploskvah že leta 1996), je pri tem popisu izpadlo precejšnje število ploskev, kar zmanjšuje statistično zanesljivost podatkov. V letu 2005 bomo zaključili z detajlno analizo zbranih podatkov in metodologijo popisa dopolnili oziroma spremenili.

Na območnih enotah smo, skladno z utečenim načinom dela že od ustanovitve ZGS, uredili evidenco o odstrelu in izgubah divjadi za lovsko leto 2003 za raven lovskogojitvenih območij in posameznih lovišč, kar je pomembna strokovna podlaga za lovskogojitveno načrtovanje. Uradu za statistiko RS smo v juniju 2004 posredovali statistične podatke o odstrelu in izgubah divjadi ter o opravljenih delih v življenjskem okolju divjadi za leto 2003 za vsa LGO in še posebej za vsa gojitvena lovišča v Sloveniji. Vodili smo tudi baze podatkov o odvzemu velikih zveri, o monitoringih velikih zveri, o popisih objedenosti gozdnega mladja idr.

Vodje Odsekov za gozdne živali in lovstvo so sodelovali pri izobraževanju ali pa so bili sami vodje izobraževanja delavcev ZGS, strokovne in širše javnosti ter lastnikov gozdov na temo živalskega sveta. To izobraževanje je bilo izvedeno v obliki predavanj, delavnic, razstav ter člankov in objav v strokovnih revijah, glasilih, časopisih ter na radiju in televiziji. Delavci ZGS, ki delujejo na področju gozdnih živali in lovstva, so nudili podatke in strokovno pomoč pri seminarjskih, strokovnih in diplomskih nalogah dijakom in študentom gozdarstva in drugih študijskih smeri. Skupaj z raziskovalnimi institucijami in državnimi ter lokalnimi institucijami smo sodelovali pri številnih raziskovalnih in drugih nalogah, ki zadevajo prosto živeče živali. Posebej gre pri tem omeniti naslednja sodelovanja:

- odlov in radiotelemetrijsko spremljanje jelenjadi na Goričkem (OE Murska Sobota),
- raziskava o poljskem zajcu na območju LPN Fazan (OE Murska Sobota),
- odlov in radiotelemetrijsko spremljanje jelenjadi na Notranjskem in Kočevskem (OE Kočevje v sodelovanju z LPN Medved in OE Postojna v sodelovanju z LPN Jelen)
- raziskava o jelenjadi v Karavankah in na Jelovici (OE Kranj),
- projekt proučevanja risa in divje mačke na Kočevskem (OE Kočevje).

V letu 2004 smo sodelovali z ostalimi partnerji pri projektu "Monitoring klasične svinjske kuge na divjem prašiču". Projekt vodi Veterinarska uprava RS (VURS), ZGS pa je nudil vso potrebno pomoč pri pripravi dokumentacije za vzorčenje po loviščih in zbiranju potrebnih podatkov. Udeležili smo se tudi strokovne ekskurzije v organizaciji VURS v Nemčijo, ki je nosilec projekta. V večjem številu smo se udeležili tudi delavnice na to temo v Sloveniji, v Cerknem pri Idriji.

Skupaj z VURS in ostalimi subjekti smo kot člani komisije sodelovali pri nadzoru stekline ter sodelovali pri odločanju o spomladanskem polaganju vab. V vse letne načrte LGO smo zapisali določila o obvezni oddaji ustreznega števila živali na pregled s strani upravljavcev lovišč. Upravljavce lovišč smo z dopisom še posebej obvestili o poostreni kontroli oddajanja lisic na pregled.

Skupaj z VURS in ostalimi subjekti smo se udeležili posveta o gojenju živali v oborah v Novi Gorici. Na isto temo smo tako neformalno kot formalno (na sklicanem širšem sestanku) sodelovali pri pripravi osnutka podzakonskega akta o gojenju živali v oborah.

V povezavi z Oddelkom za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire pri BF smo sodelovali pri vzpostavitvi točkovnega (geokodirnega) vodenja odvzema velike divjadi in velikih zveri v loviščih s posebnim namenom v sestavi ZGS in ostalih loviščih s posebnim namenom v Sloveniji.

V povezavi z Oddelkom za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire pri BF smo sodelovali pri odlovu in radiotelemetrični spremljavi jelenjadi na Goričkem oziroma Prekmurju ter v loviščih s posebnim namenom v sestavi ZGS. Za potrebe genetskih proučevanj smo zbirali genetski material jelenjadi v LPN Pohorje.

Skupaj s partnerji doma (LZS, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire pri BF, Veterinarska fakulteta) in v tujini (R Italija – Univerza v Vidmu, deželna Vlada Furlanije-Juljske krajine), smo zaključevali priprave na mednarodni projekt INTERREG s področja divjadi na območju primorske in notranjske regije.

Za potrebe MKGP smo izdelali šest strokovnih mnenj glede prispelih vlog upravljavcev lovišč za podaljšanje lovnih dob za posamezne vrste divjadi ali za izredni odstrel v lovopustu. Izdelali smo tudi analizo odvzema jelenjadi in divjega prašiča ter nastalih škodnih primerov teh vrst za območje Pomurskega LGO, s posebnim poudarkom na stanje v LPN Kompas Peskovci, kjer je pritisk na poljedelske kulture največji.

Odsek za gozdne živali in lovstvo na OE Postojna je intenzivno sodeloval z regijskimi lovskimi organizacijami (LGO/ZLD/LD/LPN) pri pripravi pregleda odstrela in izgub jelenjadi v Notranjskem LGO (v gradu Snežnik), OE Postojna, OE Tolmin in OE Ljubljana pri pripravi pregleda odstrela in izgub jelenjadi v Zahodno visokokraški regiji (v Hotedršici), OE Nazarje, OE Celje in OE Ljubljana pri enakem delu za Kamniško-Savinjsko regijo, OE Sežana pa za Obalno-kraško LGO. V primeru teh pregledov - razstav so bile izdane tudi priložnostne brošure.

V okviru delovnih skupin Oddelka smo že v letu 2003 začeli z intenzivnim zbiranjem vseh lokacij krmišč za divjad po LGO, ki nam bo po temeljiti analizi služila za pripravo strategije krmljenja divjadi. V letu 2004 je bil dokončno izdelan kataster krmišč za divjad za celotno Slovenijo, katerega osnova so bili podatki upravljavcev lovišč iz usklajenih letnih načrtov lovišč z letnimi načrti LGO. V letu 2005 bomo ta kataster uredili, predstavili v obliki kartnega gradiva ter skupaj z lovskimi organizacijami in državnimi organi oblikovali ustrezne strategije krmljenja posameznih vrst divjadi.

Sodelovali smo pri nastanku, pregledu ter usklajevanju besedila "Uredbe o zavarovanih vrstah prosto živečih živali", ki ga je pripravil MOP. Pripombe ZGS v večini niso bile upoštevane, kljub strokovnim argumentom.

Zaradi težav, ki jih krokar povzroča v okolju (sadje, poljščine, drobnica), smo izdelali predlog izrednega odstrela krokarja v Kočevsko-belokranjskem LGO ter ga posredovali na MKGP in MOP.

V letu 2004 je bil v Gornji Radgoni drugič izveden sejem "Lov". Kot člani Programskega sveta sejma smo intenzivno sodelovali že pri njegovi pripravi, na sejmu pa smo se tudi predstavili dosedanje delo na mednarodnem projektu LIFE "Ohranitev velikih zveri v Sloveniji – faza I. Rjavi medved (Ursus arctos)", ki ga vodi ZGS in ga izvaja skupaj s še sedmimi partnerji. Delo lovišč s posebnim namenom v ZGS smo predstavili s predstavitvijo monitoringa velikih zveri v LPN Jelen Snežnik in LPN Medved Kočevje.

V sklopu mednarodne izmenjave smo gostili predstavnika Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo Črne gore. Cilj obiska je bil seznanitev z organizacijo lovstva v Sloveniji, s predpisi

ter s pristojnimi državnimi organi in organizacijami s tega področja. Gost iz Črne gore je obiskal Centralna enota ZGS, več območnih enot ZGS in lovišč s posebnim namenom v sestavi ZGS.

1.6 INFORMATIKA

Odgovoren: Vid Mikulič, univ. dipl. inž. gozd.

Delo v ZGS na področju informatike lahko razčlenimo na naslednje vsebinske sklope:

- izvajanje računalniških obdelav,
- razvijanje lastnih računalniških rešitev,
- vzpostavljanje standardov pri računalniški obravnavi podatkov,
- usposabljanje delavcev ZGS za delo s strojno in programsko opremo,
- pridobivanje in vzdrževanje strojne in programske opreme,
- pridobivanje in vzdrževanje zbirk podatkov.

Izvajanje računalniških obdelav

Sodelavci Oddelka za informatiko na Centralni enoti, vodje služb za informatiko in svetovalci za informatiko na območnih enotah smo v letu 2004 izvajali naslednje naloge:

- izvajali smo na območnih enotah mesečno in na Centralni enoti četletno spremljanje Programa dela ZGS za leto 2004,
- pridobili smo podatke iz območnih enot ter jih obdelali za potrebe Poročila o delu ZGS za leto 2003 in Poročila ZGS o gozdovih za leto 2003,
- pridobili in obdelali smo podatke evidence poseka in gojitvenih del za leto 2003,
- pridobili in obdelali smo podatke za polletno poročilo ZGS,
- pripravili smo različne grafične prikaze za potrebe gozdarskih strokovnih oddelkov ZGS,
- pridobili in obdelali smo podatke za pripravo Predloga sečnje za gozdove v upravljanju SKZG RS za leto 2005, vključno s podatki za izračun normativov za sečnjo in spravilo ter podatki za izdelavo plana gojitvenih del za te gozdove,
- trimesečno oziroma v drugi polovici leta mesečno smo pridobili in obdelali podatke o izvedenih sečnjah in gojitvenih delih v gozdovih SKZG RS,
- pridobili in obdelali smo podatke za pripravo plana gojitvenih in varstvenih del za vsa lastništva za leto 2005,
- pridobili in obdelali smo podatke za izdelavo sečnega predloga za leto 2005 za gozdove, ki so last Ljubljanske nadškofije,
- obdelali smo podatke za potrebe projekta o lesni biomasi, ki ga ZGS izvaja v sodelovanju z organizacijo ZN za kmetijstvo FAO,
- obdelali smo podatke o varovalnih gozdov in gozdnih rezervatih zaradi priprave strokovnih podlag za Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom,
- sodelovali smo pri pripravi poročil in drugih pisnih gradiv za tisk,
- nudili smo pomoč sodelavcem pri izvajanju standardnih obdelav in pri uporabi sistemske programske ter strojne računalniške opreme,
- Gozdarskemu inštitutu Slovenije, Oddelku za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire pri BF ter MKGP smo posredovali zgoščenko (CD) s podatki iz veljavnih Gozdnogospodarskih načrtov gospodarskih enot,

Razvijanje lastnih računalniških rešitev

V letu 2004 smo informatiki ZGS v sklopu razvijanja računalniških rešitev izvedli:

- dopolnili smo računalniško rešitev spremljanja letnega programa dela ZGS (XPD.EXE),

- dopolnili smo računalniške programe za obračun spodbud za gojitvena in varstvena dela (obračun spodbud po Evropski shemi),
- dopolnili smo računalniške programe za zajem podatkov o drevju, ki je izbrano za posek oziroma posekanem drevju, ter programe za izračun normativov za sečnjo, spravilo in gojitvena dela,
- izdelali smo računalniški program za izpis gozdnih fondov iz podatkov, pridobljenih na stalnih vzorčnih ploskvah (DEB_SLO) in dopolnili računalniške programe za obdelavo podatkov za potrebe evidenc gozdnogospodarskih načrtov GGE (EVREV, HGIS, PLPRINT),
- izdelali smo računalniški program (KOPARC) za hkratno poizvedovanje po sloju DKN in atributni zbirki katastrskih podatkov o parcelah,
- dopolnili smo računalniški rešitvi (SADNJA, GRM) za spremljanje gozdoreprodukcijskega materiala in uspešnosti obnove s sadnjo,
- dopolnili smo program za obravnavo evidence lova (XLOV),
- dopolnili smo računalniški program za obravnavo podatkov o varovalnih gozdovih in gozdnih rezervatih,
- izdelali smo računalniški program za risanje kart iz podatkov gozdnogospodarskih načrtov gospodarskih enot za potrebe čebelarjev,
- izdelali smo testno verzijo računalniške rešitve za izdelavo gozdnogojitvenih načrtov,
- dopolnili smo računalniške programe za računovodstvo: prejeti računi, izdani računi, glavna knjiga s saldakonti kupcev in dobaviteljev, obračun DDV, osebni dohodki, kadrovska evidenca,
- izdelali smo dve testni računalni rešitvi v programskem okolju Harbour/MiniQUI ob uporabi MySQL zbirke podatkov.

Vzpostavljanje standardov na področju računalniške obravnave podatkov

Pri vzpostavljanju standardov na področju računalniške obravnave podatkov smo v letu 2004:

- dopolnili standardne skupne programe za razvijanje lastnih programov v programirnem jeziku FOXPRO,
- pripravljali strategijo razvoja informatike na ZGS.

Usposabljanje delavcev ZGS za delo s strojno in programsko opremo

Informatik na ZGS se je udeležili posvetovanja Dnevi informatikov v Portorožu. Informatiki ZGS smo se udeležili predstavitev, ki so jih organizirali proizvajalci računalniške strojne in programske opreme.

Ker Linux operacijski sistem uporablja čedalje več uporabnikov, tudi na ZGS ga za poštni strežnik uporabljamo že pet let, smo se v letu 2004 udeležili treh linux dnevov in več enodnevnih tečajev za delo s poštnim strežnikom, sambo in apachem. En sodelavec je opravil izpite za RHCT.

Oddelek za informatiko je pripravil in izvedel dvodnevno posvetovanje informatikov ZGS, kjer so bile predstavljene novosti in ugotovitve, do katerih smo prišli v letu 2004 (MySQL, upravljanje strežnikov W2k, strategija informatike na ZGS).

Izvedli smo tečaj MapInfa za sodelavce Oddelka ter za vodje odsekov za gozdne živali in lovstvo.

Na OE Tolmin so izvedli tečaj o uporabi programa OpenOffice in MapInfa, na OE Bled delavnico z naslovom Osnove interneta, na OE Ljubljana pa tečaj o uporabi programa OpenOffice.

Pridobivanje in vzdrževanje strojne in programske opreme

Leto 2004 je bilo uspešno pri posodobitvi računalniške strojne opreme, saj smo pridobili 16 strežnikov, 64 osebnih računalnikov, 1 A0 tiskalnik, 14 A1 in 23 manjših tiskalnikov.

Obseg dela in zahtevnost dela pri inštalaciji vse opreme je bila v letu 2004 večja, kajti v tem letu smo na strežnikih posodobili opercijski sistem na W2k srv.

Ker imamo na ZGS precejšnji delež računalniške strojne opreme starejšega datuma, smo informatiki na Centralni enoti in območnih enotah precej svojega časa posvetili njenemu vzdrževanju. Stroški vzdrževanja računalniške strojne in programske opreme so v celoti bremenili ZGS.

Pri Centru vlade za informatiko smo za potrebe povezave novih lovišč v omrežje HKOM pridobili 4 Secure ID kartice. V omrežje HKOM je bila priključena KE Domžale na OE Ljubljana.

Sproti smo posodabljali tudi protivirusno zaščito računalnikov in čistili okužene računalnike. V letu 2004 smo omogočili tudi posodabljanja protivirusnih programov prek spleta za krajevne enote, ki niso vključene v HKOM omrežje, dostopajo pa do spleta prek Volje ali Siola.

Pridobivanje in vzdrževanje zbirk podatkov

Kot že običajno v zadnjih letih, smo od Geodetske uprave RS pridobili podatke o parcelah in lastnikih za vse parcele, ki niso stavbna zemljišča, Davčni upravi RS pa smo posredovali podatke o parcelah varovalnih gozdov (zaradi zmanjšanja davčnih obveznosti lastnikov gozdov), ter o parcelah s cestami neodprtih gozdov (zaradi oprostitve lastnikov gozdov do plačila pristojbin za vzdrževanje gozdnih cest).

V letu 2004 smo pridobili 15 vstopnih gesel (Centralna enota in 14 območnih enot) za "on-line" dostop do podatkov Zemljiške knjige.

1.7 FINANČNE ZADEVE

Odgovorna: Lavra Krničar-Dremelj, ekon.

1.7.1 Splošne finančne zadeve

Razmere, v katerih je ZGS posloval v letu 2004, so bile ugodne. Program dela in Finančni načrt ZGS za leto 2004 sta bila potrjena s strani Sveta ZGS 30. 1. 2004, Vlada RS je izdala soglasje k obema dokumentoma 11. 3. 2004. To pa je bila tudi podlaga za sklenitev pogodbe o financiranju javne gozdarske službe, ki je določala akontativno mesečno višino prilivov do vključno novembra 2004.

Financiranje tržne dejavnosti, ki jo izvajajo Centralna enota in območne enote ZGS je potekalo v načrtovanih okvirih, to pa v celoti ne drži za dejavnost lovišč s posebnim namenom, saj sta dve od štirih poslovno leto zaključil z izgubo. Vendar večjih težav med letom ni bilo čutiti.

Osnovne naloge, ki jih je Oddelek za finančne zadeve izvajal v 2004, so bila dela v zvezi s finančnimi tokovi ZGS, vodenje računovodskih evidenc skladno z zakoni in predpisi ter priprava podatkov in poročil za zunanje in notranje uporabnike informacij. Pomemben delež časa je bil namenjen sprotnemu spremljanju in načrtovanju porabe finančnih sredstev po območnih enotah in loviščih s posebnim namenom v ZGS.

Oddelek vodi tudi vse predpisane in druge evidence, ki so potrebne za operativno vodenje in poslovanje ZGS. Glavni poudarki so bili namenjeni izvedbi sledečih nalog:

- priprava podatkov za potrebe priprave državnega proračuna in izdelave finančnega načrta ZGS ter poročanja o realizaciji,
- usklajevanje finančnih načrtov območnih enot s finančnim načrtom ZGS,
- spremljanje poslovanja območnih enot in lovišč s posebnim namenom ZGS in priprava operativnih navodil za delo,
- izvajanje nadzora nad poslovanjem območnih enot in lovišč s posebnim namenom ZGS,
- sodelovanje pri izvajanju notranjega nadzora,
- sodelovanje pri pripravi izhodišč in kriterijev za določitev mesečnih kvot finančnih sredstev za posamezne namene po območnih enotah in sodelovanje s komisijami in delovnimi skupinami ZGS,
- priprava podatkov o plačah in informativna prevedba plač po Zakonu o sistemu plač v javnem sektorju,
- priprava podlag za izvedbo kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za zaposlene,
- sodelovanje pri pripravi Pravilnika o oddaji javnih naročil male vrednosti ZGS,
- sodelovanje pri izvedbi javnih razpisov in pripravi pogodb ZGS,
- sodelovanje pri postopkih odprodaje in oddaje v najem državnega premoženja,
- sodelovanje in priprava podlag za prenos lovišč s posebnim namenom na ZGS.

Oddelek za finančne zadeve opravlja tudi dela v zvezi z nakazili subvencij lastnikom gozdov. V letu 2004 smo na osnovi izdanih zahtevkov prejeli iz proračuna 11 nakazil sredstev. Ti so bili tekoče preusmerjeni na ca. 7.500 računov lastnikov gozdov in drugih upravičencev (dobaviteljev materialov). Zaradi ažuriranja transakcijskih računov je bilo v letu 2004 bistveno manj težav z vračili denarnih sredstev kot v predhodnem letu.

V letu 2004 je bilo v zvezi z nabavo materialov in storitev opravljenih 8 javnih razpisov, od tega 3 za nabavo materiala za vlaganja v gozdove, po Pravilniku o oddaji naročil male vrednosti pa je bilo oddanih 2.615 naročil.

Zaposleni na Oddelku za finančne zadeve so se udeležili 11 seminarjev na temo novosti na področju financ, računovodstva in davčnih predpisov. Skladno z programom pa se je polovica (7) finančnih knjigovodij območnih enot ZGS udeležilo štiridnevne šole poglobljenega knjigovodstva uporabnikov enotnega kontnega načrta.

2.7.2 Gospodarjenje s premoženjem

Vlada RS je 9. 1. 2003 sprejela Program prodaje in oddaje državnega premoženja v najem in predlog odprodaje nepremičnin v državni lasti, ki so v upravljanju ZGS. Na podlagi Uredbe o postopkih prodaje in drugih oblikah razpolaganja z državnim premoženjem (Uradni list RS, št. 47/10 in 62/01) je bila v februarju 2003 s strani ministra za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano z odločbo št.: 42-2/2003-2 imenovana komisija za vodenje in nadzor postopka prodaje in oddaje v najem državnega premoženja. Komisija je pričela z delom v letu 2003 in v letu 2004 s svojim delom zaključila. Uradno ocenjena vrednost predlaganega premoženja za prodajo je znašala 63,7 milijonov tolarjev. Iz predloga za prodajo je bilo zaradi neurejenega zemljiško knjižnega stanja naknadno izločenih pet objektov in eno zemljišče, ker se obstoječe stanje ni ujemalo s stanjem v zemljiški knjigi. Nadalje so bili izvzeti še trije objekti, ki bodo po mnenju Ministrstva za okolje in prostor pomembni za uresničevanje obveznosti v okviru projekta Natura 2000. V letu 2003 je bilo prodano premoženje v vrednosti 10,9 milijonov tolarjev, v letu 2004 pa v vrednosti 18,8 milijonov tolarjev. Izvedena sta bila tudi dva razpisa za oddajo v najem državnega premoženja. Kot je bilo že omenjeno je imenovana komisija s svojim delom v letu 2004 zaključila, nerealizirana prodaja v ocenjeni vrednosti 25 milijonov tolarjev pa se je vključila v predlog prodaje državnega premoženja, ki ga je Svet ZGS potrdil v letu 2004. Komisija je sprejela tudi sklep, s katerim prenaša postopke oddaje v najem komisiji, ki jo je na podlagi 3. in 16. člena Uredbe o pridobivanju, razpolaganju in upravljanju s stvarnim premoženjem države in občin (Ur.l.RS št. 12/03) imenoval direktor ZGS. Komisija je imela v letu 2004 štiri seje. Izveden je bil razpis ter pripravljen združen posamičen program upravljanja premoženja, ki ga ZGS daje v najem, in posredovan strokovni komisiji Vlade RS v sprejem. V januarju 2005 je Vlada RS

izdala sklep, s katerim dovoljuje ZGS, da sklene 3 pogodbe o najemu ter obenem daje soglasje k besedilu objave javne ponudbe za oddajo nepremičnin v najem ter k besedilom 12 najemnih pogodb, ki se bodo sklenile med ZGS in najemniki, izbranimi na podlagi metode javne ponudbe.

Vzdrževanje premoženja, ki ga ima ZGS v upravljanju, je potekalo skladno z finančnim načrtom in razpoložljivimi sredstvi.

V proračunu za leto 2004 je bilo za investicije v objekte in opremo zagotovljenih 95 milijonov tolarjev. Od prodaje premoženja v decembru 2003 in v letu 2004 je bilo za investicije v objekte in opremo zagotovljenih 29,7 milijonov tolarjev. Z dodatkom k pogodbi o financiranju javne gozdarske službe so bila Zavodu v decembru 2004 dodeljena še investicijska sredstva v višini 7 milijonov tolarjev, ki so bila namenjena za usposobitev hranilnice semena gozdnega drevja. Skupna je bilo v objekte in opremo na Centralni enoti in območnih enotah v letu 2004 investiranih 147,7 milijonov tolarjev. Od tega je bilo v objekte vloženi 45,6 milijonov tolarjev, v nabavo službenih vozil 14,3 milijonov tolarjev, v računalniško opremo 51,5 milijonov tolarjev, v pisarniško in drugo opremo ter instrumente pa 36,6 milijonov tolarjev.

V preglednicah 34 in 35 prikazujemo vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev po inventurnem stanju na dan 31.12.2004.

Preglednica 34: Vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev v lasti države, prenesenih v upravljanje ZGS z razdružitvenimi pogodbami po inventurnem stanju na dan 31. 12. 2004 po organizacijskih enotah ZGS

Organizacijska enota	Nabavna vrednost	Amortizacija 2004	Popravek vrednosti	Sedanja vrednost
Tolmin	550.398.363,00	5.324.994,30	382.745.163,70	162.328.205,00
Bled	709.579.805,00	8.745.036,40	476.361.281,10	224.473.487,50
Kranj	168.999.169,30	1.796.538,50	96.460.257,80	70.742.373,00
Ljubljana	532.864.165,78	5.888.992,59	286.212.602,46	240.762.570,73
Postojna	406.934.054,60	4.780.080,60	316.023.903,60	86.130.070,40
Kočevje	606.811.202,04	7.773.361,30	378.624.651,11	220.413.189,63
Novo mesto	308.053.517,00	2.852.870,80	204.890.144,30	100.310.501,90
Brežice	101.143.962,30	1.211.402,80	88.445.084,50	11.487.475,00
Celje	209.525.660,90	2.243.099,80	142.567.488,30	64.715.072,80
Nazarje	48.249.365,30	585.781,80	30.987.855,00	16.675.728,50
Slovenj Gradec	247.338.633,35	3.153.741,10	151.698.255,34	92.486.636,91
Maribor	419.504.356,90	4.861.013,50	240.673.863,80	173.969.479,60
Murska Sobota	55.621.969,30	688.984,20	33.492.500,60	21.440.484,50
Sežana	102.232.473,00	1.285.895,80	62.856.806,00	38.089.771,20
Jelen	260.156.295,80	2.902.916,50	191.897.380,40	65.355.998,90
Medved	1.372.425.451,90	12.176.872,40	1.201.312.769,20	158.935.810,30
Pohorje	12.531.720,50	81.869,70	7.101.017,10	5.348.833,70
SKUPAJ	6.112.370.165,97	66.353.452,09	4.292.351.024,31	1.753.665.689,57

Preglednica 35: Knjigovodska vrednost opredmetenih osnovnih sredstev, ki jih je ZGS pridobil v obdobju 1994-2004, po inventurnem stanju na dan 31.12.2004 po organizacijskih enotah ZGS

Organizacijska enota	Nabavna vrednost	Amortizacija 2003	Popravek vrednosti	Sedanja vrednost
Tolmin	78.076.587,59	5.611.735,45	31.473.019,29	40.991.832,85
Bled	46.942.767,79	3.716.970,79	22.309.312,38	20.916.484,62
Kranj	48.323.566,49	3.194.183,56	25.175.831,81	19.953.553,12
Ljubljana	75.046.024,70	5.810.314,60	39.749.784,53	29.485.925,57
Postojna	51.896.966,44	3.436.671,90	27.349.381,15	21.110.913,39
Kočevje	60.587.522,86	3.882.942,39	32.504.340,09	24.200.240,38
Novo mesto	55.237.982,36	4.451.821,17	33.920.544,54	16.865.616,65
Brežice	41.290.245,62	2.639.705,55	23.820.810,37	14.829.729,70

Celje	41.187.068,08	2.576.982,38	22.770.913,45	15.839.172,25
Nazarje	33.320.151,05	2.734.918,08	21.083.432,69	9.501.800,28
Slovenj Gradec	52.533.930,68	4.005.945,58	28.363.025,39	20.164.959,71
Maribor	61.479.599,68	5.338.487,30	37.343.547,35	18.797.565,03
Murska Sobota	39.524.890,33	3.305.054,48	22.845.729,68	13.374.106,17
Sežana	44.093.314,53	3.988.504,59	20.440.427,76	19.664.382,18
Centralna enota	159.792.466,18	14.929.414,30	97.714.765,58	47.148.286,30
Razor-Prodi	4.267.257,90	48.200,60	4.206.002,80	13.054,50
Jelen	17.650.459,67	3.288.973,20	1.881.158,35	12.480.328,12
Medved	100.265.735,10	10.562.470,70	46.513.067,94	43.190.196,46
Pohorje	417.980,11	49.765,00	160.647,20	207.567,91
SKUPAJ	1.011.934.519,16	83.573.061,62	539.625.742,35	388.735.715,19

Investicijska vlaganja v objekte in opremo, s katerimi gospodarijo lovišča s posebnim namenom, so potekala v okviru njihovih finančnih zmožnosti in so bila bistveno nižja od načrtovanih. V LPN Medved je bila zaradi dotrajanosti obnovljena strehe na lovski koči v Kočevskih Poljanah v vrednosti 1,9 milijonov tolarjev. Podrobneje so vse investicije in nabava opreme po vrstah in lokacijah prikazane v Finančnem poročilu ZGS za leto 2004.

1.8 KADROVSKO - PRAVNE ZADEVE

Odgovoren: Bogdan Juteršek, univ. dipl. prav.

1.8.1 Pravne zadeve

Oddelek za kadrovsko-pravne zadeve je v letu 2004 izvajal delovne naloge, določene s Pravilnikom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v ZGS, sklepi direktorja in drugimi pristojnimi organi (priprava ali pregled pogodb, interni pravni akti, urejanje premoženjsko pravnih zadev, pravna pomoč organom in komisijam ZGS ter zaposlenim, javna naročila, zastopanje pred pravosodnimi in drugimi državnimi organi, strokovni izpiti pripravnikov ZGS itd.). Posebej velja omeniti:

- pripravljena sta bila naslednja interna pravna akta:
 - Pravilnik o javnih naročilih male vrednosti,
 - Pravilnik o disciplinski in odškodninski odgovornosti;
- zaradi prenosa upravljanja šestih lovišč s posebnim namenom na ZGS – po Zakonu o divjadi in lovstvu, je bil pripravljen in po predhodnem pooblastilu Vlade RS s strani direktorja ZGS izdan začasni organizacijski akt o organizaciji lovišč s posebnim namenom;
- po Zakonu o divjadi in lovstvu je bil na premoženjsko pravnem področju:
 - opravljen prenos nepremičnega in premičnega premoženja iz podjetja Snežnik Kočevska Reka v last RS in v upravljanje ZGS,
 - pripravljen predlog ZGS za prenos nepremičnega in premičnega premoženja v last RS in v upravljanje ZGS za podjetja Fazan Beltinci, Kozorog Kamnik, Kompas Peskovci;
- na področju javnih naročil je Oddelek sodeloval pri izvedenih 8 postopkih za oddajo javnih naročil z javnim razpisom v vrednosti nad 10 milijonov tolarjev in 35 postopkih oddaje naročil male vrednosti nad vrednostjo 500.000 do 10 milijonov tolarjev;
- na področju upravljanja in razpolaganja s stvarnim premoženjem RS, s katerim upravlja ZGS, so bile med drugim opravljene naslednje aktivnosti:
 - izdelan je bil Program za odprodajo in oddajo v najem stvarnega premoženja v lasti RS in v upravljanju ZGS, ki je bil posredovan na Vlado RS;

- izvedeni so bili trije javni razpisi za oddajo nepremičnin v najem, pripravljen in na pristojno komisijo Vlade RS pa je bil poslan četrti javni razpis za oddajo nepremičnin v najem;
- Izvedeni so bili naslednji postopki za ureditev zemljiško knjižnega stanja nepremičnin:
 - vloženih je bilo 19 zemljiško knjižnih predlogov za vpis stvarnih pravic na nepremičninah v zemljiško knjigo (doslej je ZGS takih predlogov vložil za ca. 76 % nepremičnin, v Zemljiški knjigi pa je vpisanih ca. 63 % nepremičnin);
 - pripravljen in sklenjen je bil aneks k razdružitveni pogodbi za OE Tolmin;
 - usklajen je bil aneks k razdružitveni pogodbi za OE Bled z Državnim pravobranilstvom in pogodbenimi strankami ter izdelan dokončen predlog aneksa za obravnavo na pristojni komisiji Vlade RS;
 - sklenjene so bile štiri pogodbe o uskladitvi zemljiško knjižnega stanja z dejanskim, s prenosom lastninske pravice na RS;

1.8.2 Kadrovske zadeve

Delo na področju kadrovskih zadev je v letu 2004 obsegalo predvsem naslednje naloge:

- skrb za izvajanje načrta zaposlovanja delavcev v ZGS v skladu z zakonodajo in sprejetim programom,
- vodenje postopkov v zvezi z uveljavljanjem priznanih pravic zaposlenim delavcem na podlagi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (zaposlitev na delovnem mestu, ki ustreza delavčevi delovni zmožnosti; delo s krajšim delovnim časom; upokojitve),
- vodenje postopkov pred sklenitvami pogodb o zaposlitvi ter skrb za pravilnost teh postopkov, vodenih na območnih enotah, aneksov k pogodbam o zaposlitvah ter potrebnih obvestil delavcem,
- vodenje postopkov odpovedi pogodbe o zaposlitvi s ponudbo nove pogodbe o zaposlitvi na drugem delovnem mestu ali spremembo pogodbe o zaposlitvi,
- vodenje postopkov pred sporazumno razveljavitvijo pogodb o zaposlitvi, redno ali izredno odpovedjo pogodb o zaposlitvi s strani delodajalca,
- priprava pisnih dokumentov s področja delovnih razmerij (pogodb o zaposlitvah, aneksov k pogodbam o zaposlitvah, odpovedi pogodb o zaposlitvah, idr.),
- koordinacija poteka pripravništva in poskusnega dela s področja kadrovsko-pravnega vidika,
- vodenje postopkov napredovanj po Pravilniku o napredovanju zaposlenih v državni upravi in izdajanje aneksov k pogodbam o zaposlitvi za delavce, ki napredujejo v ocenjevalnih obdobjih (3 krat letno preverjanje),
- priprava pisnih podlag za izplačilo finančnih pravic delavcem iz delovnega razmerja (jubilejne nagrade, solidarnostne pomoči, regres, mentorski dodatek),
- priprava pisnih podlag za uveljavljanje pravic zaposlenih s področja Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih,
- organiziranje in sodelovanje na strokovnih izpitih ter skrb za pravočasno prijavo na strokovni izpit in popolno dokumentacijo k prijavi na strokovni izpit,
- priprava in izdaja obvestil o odmeri letnega dopusta vsem zaposlenim v ZGS za leto 2004 ter priprava pisnih obvestil o odobritvi izredne odsotnosti za posamezne delavce,
- nadzor izvajanja programa "gozdarska pisarna" (GOPIS - vodenje evidence o prejeti in odposlani pošti) ter organizacije in vodenja arhiva,
- koordinacija in usmerjanje dela tajnic območnih enot na področju pisarniškega poslovanja, vodenja kadrovskih evidenc, vpisov v delovne knjižice in urejanja delovnih razmerij,
- spremljanje predpisov s področja delovnih razmerij, zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja, starševskega varstva idr.

Zaposlovanje delavcev v ZGS v letu 2004

Povprečno je bilo v letu 2004 v javni gozdarski službi zaposlenih 718,58 delavcev, 16,92 pripravnikov in 30,08 lovcev. Na novo je sklenilo pogodbo o zaposlitvi 56 delavcev, od tega 16 pripravnikov; 18 delavcev je sklenilo pogodbo o zaposlitvi po končanem pripravništvu, 10 delavcev pa po objavi prostega delovnega mesta, 12 delavcev – revirnih gozdarjev, ki jim je pogodba o zaposlitvi potekla v decembru 2003 zaradi neizpolnjevanja pogojev za delo v ZGS, je ponovno sklenilo pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas, s pogojem, da v roku šestih let pridobijo ustrezno izobrazbo, kot to določa Pravilnik o dopolnitvi pravilnika o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati zaposleni v ZGS.

Po strukturi izobrazbe je bil med novo zaposlenimi 1 doktor znanosti, 23 univerzitetnih diplomiranih inženirjev gozdarstva, 1 univ. dipl. ekon., 14 diplomiranih inženirjev gozdarstva, 4 inženirji gozdarstva ter 13 gozdarskih tehnikov. S pripravniki smo sklenili delovno razmerje za določen čas (čas usposabljanja in izpolnjevanja za delo ter priprave na strokovni izpit). Prav tako smo za določen čas zaposlili delavce, ki so nadomeščali odsotne delavce ali opravljali dela zaradi povečanega obsega del, predvsem na področju gojenja in varstva gozdov (posledice gradacije podlubnikov, sanacije poškodovanih gozdnih sestojev in povečanja sredstev EU za vlaganja v gozdove). Za nedoločen čas smo zaposlili delavce, ki so za dejavnost ZGS ključnega pomena ali so nadomestili delavce, ki so se upokojili.

Preglednica 36: Pregled števila zaposlenih delavcev ZGS na dan 31.12.2004

Organizacijska enota	Število sist. delavcev javne gozd. službe	Število sistemiz. lovcev	Število zaposlenih za nedol. čas	Število Zaposlenih za določen čas	Število zaposlenih lovcev	Skupaj zaposlenih 31.12.2004 v JGS	Delež zasedenosti delovnih mest - %	Število zaposlenih pripravnikov 31.12.2004
Central enota	32		29	2	0	31	96,8	0
Tolmin	68	1	58	1	1	59	86,7	1
Bled	46		41	1	0	42	91,3	0
Kranj	54		47	0	0	47	87,0	3
Ljubljana	89		67	9	0	76	85,3	3
Postojna	56	12	47	1	9	48	85,7	1
Kočevje	67	18	59	1	15	60	89,5	0
Novo mesto	68		56	3	0	59	86,7	1
Brežice	49		43	1	0	44	89,8	0
Celje	55		45	2	0	47	85,4	0
Nazarje	38		32	1	0	33	86,8	1
Sl. Gradec	57		51	1	0	52	91,2	0
Maribor	78	8	63	1	4	64	82,0	1
M. Sobota	31		24	2	0	26	83,8	0
Sežana	37		33	0	0	33	89,1	0
SKUPAJ	825	39	695	26	29	721	87,3	11

Preglednica 37: Pregled odsotnosti v letu 2004

Organizacijska enota	Skupaj zaposlenih 31.12.2004 v JGS	Delovna obveznost (ure)	Odsotnost zaradi dop. in praz. (ure)	%	Odsotnost zaradi bolezni (ure)	%	Druge odsotnosti (ure)	%	Dejansko na delu (ure)	%
Centr. enota	31	51.909	9.366	18,0	1.949	3,8	642	1,2	39.952	77,0
Tolmin	59	104.312	18.451	17,7	2.256	2,2	2.994	2,9	80.611	77,3
Bled	42	75.276	13.076	17,4	928	1,2	96	0,1	61.176	81,3
Kranj	47	86.010	15.200	17,7	2.936	3,4	179	0,2	67.695	78,7
Ljubljana	76	130.690	22.036	16,9	3.810	2,9	5.646	4,3	99.198	75,9
Postojna	48	82.313	13.116	15,9	3.895	4,7	1.228	1,5	64.074	77,8
Kočevje	60	102.581	17.272	16,8	7.354	7,2	1.522	1,5	76.433	74,5
Novo mesto	59	103.842	17.568	16,9	4.043	3,9	655	0,6	81.576	78,6
Brežice	44	74.528	13.150	17,6	1.770	2,4	1062	1,4	58.546	78,6
Celje	47	81.984	13.686	16,7	2.093	2,6	192	0,2	66.013	80,5
Nazarje	33	61.130	11.974	19,6	1.590	2,6	296	0,5	47.270	77,3

Sl. Gradec	52	91.535	16.106	17,6	2.317	2,5	132	0,1	72.980	79,7
Maribor	64	112.512	18.508	16,5	5.068	4,5	192	0,2	88.744	78,9
M. Sobota	26	45.816	7.472	16,3	256	0,6	208	0,5	37.880	82,7
Sežana	33	54.821	9.764	17,8	3.355	6,1	744	1,4	40.958	74,7
Skupaj	721	1.259.259	216.745	17,2	43.620	3,5	15.788	1,3	983.106	78,1

Delovno razmerje je v letu 2004 v ZGS prenehalo 34 delavcem. Od teh so 4 delavci predlagali sporazumno prekinitve pogodbe o zaposlitvi, 1 delavki je potekla pogodba o zaposlitvi za določen čas, 8 delavcev se je redno upokojilo, 16 pripravnikov, ki so jim potekle pogodbe o zaposlitvi za določen čas, sklenjene za čas usposabljanja in izpopolnjevanja za delo, je sklenilo nove pogodbe o zaposlitvi v ZGS, 4 pripravniki so po izteku pogodb o zaposlitvi za določen čas z delom prenehali, ker zaradi zasedenosti delovnih mest ni bilo možno skleniti novih pogodb o zaposlitvi, 1 pripravnik pa zaradi neuspešnosti pri opravljanju strokovnega izpita, za sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi ni izpolnjeval pogojev in je zato z delom v ZGS prenehel.

V letu 2004 se je pred zaključkom pripravniške dobe 21 pripravnikov prijavilo k opravljanju strokovnega izpita. 18 pripravnikov je uspešno opravilo strokovni izpit prvič, 3 pripravniki so se ponovno prijavili in strokovni izpit ponavljali, ker prvič niso bili uspešni, 2 od teh sta bila pri ponavljanju strokovnega izpita uspešna, 1 pripravnik bo strokovni izpit ponavljal v letu 2005.

1.9 ODLOČANJE ZGS V UPRAVNIH ZADEVAH

ZGS kot prvostopenjski organ vodi in odloča v upravnih zadevah, ki so določene z Zakonom o gozdovih. V ta namen letno izda veliko upravnih dokumentov, med njimi je velika večina odločb, ki se nanašajo na sečno drevja in izvajanje gojitvenih in varstvenih del.

Preglednica 38: Pregled števila upravnih dokumentov, ki jih izdal ZGS v letu 2004

Odločbe v upravnem postopku	Sklepi o dovolitvi izvršbe	Soglasja k posegom v gozd	Projektni pogoji	SKUPAJ
64.144	114	556	404	65.218

Preglednica 39: Pregled števila v letu 2004 izdanih odločb - po vrstah odločb

Območna enota	A	B	C	D	E	F	G	H	I	SKUPAJ
Tolmin	2.621	498	279	87			5			3.490
Bled	1.402	670	1.018	8						3.098
Kranj	2.550	1.659	2.011	45						6.266
Ljubljana	3.601	1.538	3.038	124						8.301
Postojna	1.964	1.070	459	58						3.568
Kočevje	1.314	664	2.240	111						4.329
Novo mesto	2.169	795	2.341	44				11		5.360
Brežice	1.730	539	1.503	13				1		3.786
Celje	2.494	750	2.822	84		4				6.154
Nazarje	1.233	700	565	29		1		5		2.533
Sl. Gradec	1.835	891	1.083	108						3.917
Maribor	3.473	1.041	1.719	98						6.331
M. Sobota	3.738	937	689	21						5.385
Sežana	1.127	191	269	12		2		23	2	1.626
SKUPAJ	31.251	11.943	20.036	842		7	5	49	11	64.144

Legenda:

- Odločba A: Odločba o odobritvi poseka izbranih dreves
- Odločba B: Odločba o izvedbi potrebnih gojitvenih del in varstvenih del za zaščito pred divjadjo
- Odločba C: Odločba o izvedbi sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del v gozdovih
- Odločba D: Odločba o določitvi pogojev in usmeritev za pridobivanje okrasnih dreves

- Odločba E: Odločba o pogojih za izvedbo premene gozda in odobritvi poseka izbranih dreves v zvezi s premeno gozda
- Odločba F: Odločba o izvedbi obnove gozda, ki je bil opustošen oziroma v nasprotju s predpisi posekan na golo
- Odločba G: Odločba o dovolitvi začasnega spravila, začasnega prevoza inčasne zložitve tujih gozdnih lesnih sortimentov
- Odločba H: Odločba o sanaciji po požarih oziroma po ujmah poškodovanega gozda
- Odločba I: Odločba o izgradnji oziroma vzdrževanju protipožarnih objektov v gozdu

V letu 2004 je ZGS izdal skupaj 65.218 upravnih dokumentov, od tega odločb 64.144 (leta 2003: 64.664, leta 2002: 53.501, leta 2001: 54.609, leta 2000: 56.583, leta 1999: 51.771), soglasij k posegom v gozd in gozdni prostor, vključno z zavrnitvijo soglasja je izdal 556 (leta 2003: 561, leta 2002: 844, leta 2001: 770, leta 2000: 896, leta 1999: 914), sklepov o izvršitvi po drugi osebi pa je izdal 114 (leta 2003: 42 leta 2002: 30, leta 2001: 4, leta 2000: 12, leta 1999: 85).

V letu 2004 je torej ZGS izdal približno toliko upravnih dokumentov kot v preteklem letu. Nov podatek so izdani projektni pogoji, ki jih ZGS izdaja skladno z novo zakonodajo s področja urejanja prostora.

Izvršb po drugi osebi je bilo v letu 2004 izvedenih nekaj več kot v preteklih letih, in sicer 27. Število še vedno ni veliko, saj lastniki gozdov po prejemu Sklepa o izvršbi po drugi osebi praviloma zahtevano hitro izvedejo sami (leta 2003: 4, leta 2002: 2, leta 2001: 6, leta 2000: 7, leta 1999: 44).

1.10 RAZISKOVALNA DEJAVNOST ZGS

V letu 2004 je ZGS namenil za raziskovalno dejavnosti 1.153.810 tolarjev oziroma 58 % sredstev, ki so bila za to dejavnost predvidena v Finančnem načrtu (2 milijona tolarjev), in sicer za financiranje materialnih stroškov ter zunanjih sodelavcev pri raziskavah, zastavljenih v ZGS. Razlog za neizkoriščena sredstva je gotovo delno v obremenitvah kadra s tekočimi nalogami, delno pa v sodelovanju strokovnjakov na obsežnih mednarodnih raziskovalnih projektih, ki jih ZGS vodi oziroma pri njih sodeluje z drugimi institucijami in raziskovalnimi organizacijami (projekt LIFE-Narava, rjavi medved, projekt o lesni biomasi, ki ga izvajamo skupaj z organizacijo FAO, projekti INTERREG, SUSTMAN idr.). Posamezni strokovni delavci ZGS so tudi v letu 2004 sodelovali pri več raziskovalnih nalogah, ki so jih izvajale znanstveno raziskovalne inštitucije, predvsem Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire pri Biotehniški fakulteti ter Gozdarski inštitut Slovenije.

Omenjena sredstva so bila porabljena na treh raziskovalnih nalogah:

- Meritev gozdnih sestojev pragozda Krokar (OE Kočevje),
- Predlogi lastnikov gozdov za izboljšanje dela ZGS in gospodarjenja z gozdovi (OE Brežice),
- Izdelava karte naklonov za Slovenijo na podlagi DMR 25 (CE ZGS),
- Stanje populacije risa v Sloveniji (CE ZGS).

OE Bled je uspešno izvajala dve raziskovalni nalogi:

- Možnosti intenziviranja gospodarjenja v zasebnih gozdovih na območju OE Bled (končana),
- Analiza izločanja sestojev pri gozdnogospodarskem načrtovanju (v zaključni fazi).

2 Druge dejavnosti ZGS

2.1 DELO LOVIŠČ S POSEBNIM NAMENOM V ZGS V LETU 2004

V sestavi ZGS so bila do zaključka leta 2004 štiri gojitvena lovišča (skladno z novo terminologijo v Zakonu o divjadi in lovstvu so to "lovišča s posebnim namenom", v nadaljevanju besedila: LPN):

- v Območni enoti Tolmin: LPN Razor-Prodi
- v Območni enoti Postojna: LPN Jelen
- v Območni enoti Kočevje: LPN Medved
- v Območni enoti Maribor: LPN Pohorje

V LPN poklicni lovci opravljajo naloge upravljanja z divjadjo ter naloge, povezane z dejavnostjo lovskega turizma. V LPN v ZGS se trudimo biti vzor vsem drugim loviščem v pogledu upravljanja z divjadjo in njenim življenjskim okoljem. V LPN v ZGS dela v zvezi z divjadjo in njenim življenjskim okoljem potekajo strokovno ter se načrtovane naloge dosledno izvajajo.

V preglednici 40 je navedena realizacija načrta odvzema temeljnih vrst divjadi v letu 2004 skupno za vsa štiri LPN. Prodaja odstreljene trofejne divjadi je bila izvedena skladno s cenikom LPN v ZGS, v okviru ponudbe lovišč tujim in domačim lovcem na trgu in spada v sklop osnovne dejavnosti lovišč. Meso je bilo po tržnih cenah prodano odkupovalcem (glavnina družbi NIMROD in podjetju GOZDIČ) na podlagi sklenjenih pogodb in tržnih razmer ponudbe in povpraševanja.

Preglednica 40: Realizacija odstrela in ugotovljenih izgub temeljnih vrst divjadi za leto 2004 v štirih LPN v ZGS

Vrsta divjadi	Načrt odvzema v letu 2004	Odvzem v letu 2004	Realizacija načrta	Primerjava odvzema v letu 2004 s podatki o odvzemu za lovsko leto 2003
	število	število	%	%
srnjad	513	442	86	91
jelenjad	1.458	1.364	94	95
gams	161	134	83	86
divji prašič	612	500	82	90
muflon	18	16	89	100

Analiza izvedenih ukrepov v populacijah posameznih vrst divjadi v LPN v ZGS za leto 2004 kaže zmanjšanje realizacije načrtovanih ukrepov v primerjavi s preteklimi leti, vendar je realizacija načrtovanih ukrepov še vedno v okviru dovoljenih odstopanj, predpisanih z letnimi načrti LGO. Srnjad nakazuje številčno regresijo v obeh LPN v t.i. kraškem delu Slovenije (Jelen, Medved) že kar nekaj let, kar je predvsem rezultat povečanega vpliva velikih zveri (zlasti volka, nekoliko manj risa), zasedanje ekološke niše s strani generalističnega rastlinojeda - jelenjadi ter nekaj letnega močnega poudarka na usklajevanju številčnosti z danostmi okolja, kar je pomenilo tudi nekoliko večje poseganje z odstrelom. Pri jelenjadi je bila realizacija najvišja, odvzem pa zaostaja za načrtovanim predvsem v LPN Medved in LPN Pohorje. V LPN Medved oz. celotnem Kočevsko-belokranjskem LUO (lovskoupravljalsko območje) je bil povečan odstrel jelenjadi v preteklih letih naravnani v smeri zastavljenega cilja – uskladitve številčnosti z danostmi okolja oz. znižanja številčnosti jelenjadi, kar podrobnejše analize odstrela, geografska porazdelitev odstrela v LUO in rezultati popisov objedanosti ter škod na kmetijskih kulturah danes že potrjujejo. Pri odstrelu gamsa je zaostanek za načrtovanim predvsem v LPN Pohorje, medtem ko je pri LPN Razor-Prodi zaostanek zanemarljiv. Pri divjem prašiču gre iskati enega od bistvenih razlogov nekoliko slabše realizacije prav gotovo v "zakasneli" človekovi reakciji (načrtovanje, izvedba) na dogajanja v populaciji, kjer je bila verjetno kulminacija številčnosti dosežena že pred letom 2004, že v preteklih letih pa je bil tudi povečan odstrel divjih prašičev, še posebej v rodnem delu populacije (svinje, lanščakinje). Drugi važnejši razlogi pa so v zelo

slabih vremenskih razmerah za lov v zadnjem letu, ko v jesensko-zimskem obdobju brez snega lov ni bil tako uspešen. Podrobnejša primerjava LPN znotraj LGO, v katera so le-ta vključena, kaže, da je realizacija načrtovanih ukrepov v LPN pri posameznih vrstah nekoliko boljša v primerjavi z ostalimi lovišči v območjih.

Velja posebej poudariti, da LPN v sestavi ZGS tudi aktivno sodelujejo v delovanju LGO ozirna LUO, pri višini načrtovanega odvzema pa ZGS obravnava LPN v njegovi sestavi povsem enako kot ostale upravljavce lovišč.

Preglednica 41: Ukrepi za izboljšanje prehranskih razmer za divjad, izvedeni v LPN v sestavi ZGS v letu 2004

Vrsta krme	Razor	Jelen	Medved	Pohorje	GL-Skupaj	Indeks 04/03 (%)
Seno (t)		32,0	45,0	25,8	102,8	0,82
Koruza (t)	5,0	16,4	89,0	3,8	114,2	1,26
Travna silaža (t)		350,0	458,0		808	1,34
Mrhovina (t)		23,0	30,0	0,1	53,1	0,97
Sol (t)	0,3	3,0	3,0	2,0	8,3	1,05
Jabolčne tropine (t)		250,0		72,5	322,5	1,25
Krmne njive (ha)		9,0	4,7		13,7	1,03
Gnojilo (t)		9,7	420,0		429,7	40,29
Čiščenje pašnih površin (ha)		100,2		0,7	100,9	1,87
Košnja (ha)	14,5	246,0	240,0	34,5	535,0	0,96
Vzdrževanje grmišč (ha)		3,0	60,0		63,0	1,94
Kaluže (št.)	5	150	103	19	277	0,96

Po vrstah krme je prišlo glede na planirane količine do posameznih prerazporeditev, kot posledica dostopnosti krme in cen na tržišču. V LPN smo v letu 2004 povečali obseg nekaterih opravljenih del, kot so vzdrževanje krmnih njiv, čiščenje pašnih površin ter vzdrževanje grmišč, obseg košnje in vzdrževanja kaluž pa sta ostala v približno enakem obsegu kot v letu 2003 oziroma sta se njuna obsega malenkost zmanjšala. Ta dela povečujejo ponudbo hrane v naravnem okolju, s tem pa se zmanjšujejo škode v okolju (na gozdnem mladju, kulturah na poljih, idr.). Izjemno povečanje količine uporabljenih gnojil LPN Medved je posledica odločitve, da po več kot desetletju ponovno pognojijo številne travne enklave v gozdu.

Skladno s strokovnimi podlagami, ki so jih izdelala vsa štiri LPN v sestavi ZGS, je bil pripravljen letni program vzdrževanja prek 1.000 ha gozdnih in negozdnih zemljišč, s katerimi na podlagi pogodbe s SKZG, gospodarimo s ciljem izboljšati prehranske in druge življenjske razmere za divjad. Seznam parcel, ki jih LPN vzdržujejo za divjad, je bil večkrat preverjen na vseh področnih izpostavah SKZG RS in je služil tudi za vlogo za subvencije na Agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja RS v letu 2004, ki so jo izdelala in oddala vsa štiri LPN.

Od drugih opravljenih del v okolju je potrebno posebej omeniti dnevno izvajani monitoring prosto živečih živalskih vrst, še posebej pa planinskega orla, orla belorepca, velikega petelina, ruševca, gozdnega jereba, planinskega zajca in velikih zveri (volk, ris, medved), ki ga redno izvajajo v vseh štirih LPN v sestavi ZGS. Skupaj z ostalimi lovišči v t.i. »osrednjem življenjskem območju medveda« je bilo izvedeno tudi trikratno štetje medvedov na krmiščih in mrhoviščih.

LPN Jelen je skupaj z Odsekom za gozdne živali in lovstvo na OE Postojna tudi intenzivno sodeloval pri pripravi pregleda odstrela in izgub jelenjadi v Notranjskem LGO, vrh teh prizadevanj pa je bila tudi uspešna organizacija razstave v gradu Snežnik v začetku maja 2004.

Vodja LPN Jelen je skupaj s prof. dr. M. Adamičem (Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire pri BF) sodeloval pri pripravi Programa upravljanja z volkom za Republiko Hrvaško.

LPN so tudi v letu 2004 sodelovala s številnimi zunanjimi institucijami, zlasti pri raziskovalnih nalogah (Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire pri BF, Oddelek za biologijo in Oddelek za agronomijo pri BF, Gozdarski inštitut Slovenije, Veterinarska fakulteta, Inštitut Jožef Štefan, VURS s svojimi izpostavami, Inštitut za elektrogospodarstvo in elektroindustrijo

Ljubljana, itd.), ki so bile opredeljene v Programu dela za leto 2004 in od katerih velja še posebej omeniti:

- projekt LIFE-Narava, rjavi medved,
- monitoring velikih zveri in plena,
- telemetrična spremljava jelenjadi in velikih zveri (medved, volk),
- encimsko histokemična tipizacija skeletnih mišičnih vlaken pri rjavem medvedu,
- ugotavljanje genetske različnosti slovenske jelenjadi (ulovili smo in z GPS oddajniki opremili več jelenjadi – LPN Jelen in Medved; zbiranje vzorcev ušes uplenjene jelenjadi – LPN Pohorje),
- zbiranje vzorcev za DNK analizo velikih zveri,
- projekt proučevanja divje mačke in risa,
- zbiranje vzorcev za odkrivanje protiteles klasične svinjske kuge pri divjih prašičih,
- odlov in markiranje divjih prašičev v oborah Smuka in Stari Log (dela nismo v celoti realizirali zaradi težav z dovoljenji),
- pobiranje vzorcev za ugotavljanje koncentracije prašnih usedlin in kakovosti padavin na območju Kočevskega Roga,
- primerjava reprodukcije divjih prašičev v prosti naravi in oborah,
- genotipizacija divjega prašiča v Sloveniji.

Zaradi sodelovanja z navedenimi inštitucijami smo imeli veliko obiskov, tudi ekskurzije študentov visokošolskega in univerzitetnega študija gozdarstva in zootehnike pri Biotehniške fakulteti. Poleg tega smo izvedli številna predavanja, terenska vodenja in strokovne ogleda za domače in tuje obiskovalce. Velja posebej izpostaviti 14 dnevni obisk – delovno prakso s področja lovstva dveh dijakov srednje lovsko-gozdarske šole iz Švedske v GL Prodi-Razor. LPN so nudila tudi podatke in strokovno pomoč pri seminarških, strokovnih in diplomskih nalogah dijakom in študentom gozdarstva in drugih študijskih smeri.

Iz profesionalnega osebja LPN Medved Kočevje in Jelen Snežnik sta oblikovani dve področni intervencijski skupini za posredovanje ob težavah z rjavim medvedom. Obe intervencijski skupini sta tudi v letu 2004 opravili glavino terenskega dela iz naslova intervencij (skupaj za celo Slovenijo 157 klicev). Skupina na področju notranjske regije je v letu 2004 uspešno odlovila 4 žive medveda ter jih prepeljala na nekaj deset kilometrov oddaljena gozdnata območja.

Skupaj z Oddelkom za gozdne živali in lovstvo sta dve LPN sodelovali na sejmu Lov v Gornji Radgoni, kjer smo predstavili monitoring velikih zveri (medved, volk, ris) v LPN Jelen in LPN Medved ter oblike stikov s tujo zainteresirano javnostjo na področju velikih zveri (umetniške fotografije rjavega medveda s strani francoskega fotografa in filmski izdelek snemalca neodvisne francoske produkcijske hiše).

LPN so opravila tudi vsa ostala dela, ki so bila določena s Programom dela ZGS za leto 2004 in ki sta jim jih narekovala stari Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (do meseca maja) in novi Zakon o divjadi in lovstvu (od maja dalje), še zlasti z izvajanjem lovskočuvajske službe, zagotavljanjem in izplačevanjem sredstev za nastalo škodo od divjadi ter vzdrževanjem lovskotehniških naprav in premoženja LPN. Vsa dosedanja LPN v ZGS so se tudi aktivno vključila v aktivnosti, ki jih je izvajal ZGS v sodelovanju z ostalimi subjekti po sprejemu novega lovskega zakona. Skupaj z Oddelkom za gozdne živali in lovstvo so zaposleni v LPN sodelovali pri izdelavi strokovnih podlag za izdajo Odloka o lovskoupravljaljskih območjih, za izdajo Odloka o ustanovitvi lovišč, za izdajo Uredbe o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom ter pri vsebini za izdajo Uredbe o vrstah divjadi in njihovih lovnihih dobah. Vodji LPN Jelen in Medved sta bila skupaj z vodstvom ZGS intenzivno vključena v pripravo potrebnih internih aktov in stikov z zunanjimi institucijami za sprejem novih LPN v sestavo ZGS.

2.2 DELO ZA SKLAD KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV RS

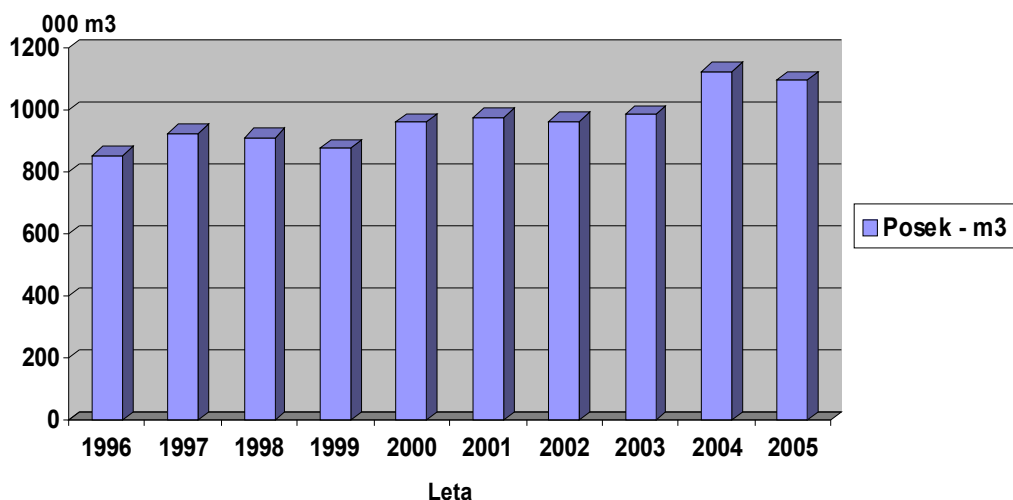
Skladno s 57. členom Zakona o gozdovih in pogodbo med ZGS in SKZG je ZGS tudi v letu 2004 pripravil strokovne podlage za oddajanje del v državnih gozdovih, nadziral njihovo izvajanje in prevzemal opravljena dela.

Dela so obsegala:

- priprava predloga letnega programa sečnje na ravni pogodbenih izvajalcev, z navedbo načrtovanih količin posekanega lesa po oddelkih oz. odsekih (okvirno predvidena količina sanitarnega poseka se navede samo na ravni izvajalca), vključno z okvirnim predlogom obsega gradenj in rekonstrukcij gozdnih prometnic (pri vlakah tudi na ravni oddelkov);
- priprava letnega programa gojitvenih in varstvenih del na ravni pogodbenih izvajalcev;
- priprava vhodov za normative za izvedbo sečnje in spravila v gozdovih za sečnospravilne enote;
- določitev normativov za gojitvena in varstvena dela;
- izdelava dokumentacije priprave dela in vnos podatkov iz odločb v računalnik;
- nadzor poseka in spravila, gojitvenih in varstvenih del ter gradenj in rekonstrukcij vlak, vključno s prevzemom oziroma kolavdacijo del;
- priprava strokovnih mnenj o predvidenih posegih v gozd in gozdni prostor za naročnika kot lastnika gozdov;
- priprava strokovnih mnenj o gozdovih pri prometu z gozdnimi zemljišči;
- zastopanje naročnika kot lastnika gozdov pri označevanju drevja za posek v skladu s pisnim pooblastilom naročnika;
- priprava programa del, oddaja, nadzor in prevzem del na vzdrževanju gozdnih cest, ki niso financirana iz rednih sredstev za vzdrževanje gozdnih cest;
- organizacija in izvedba pomoči pri označevanju drevja za posek;
- priprava periodičnih informacij prek leta o opravljenih delih in drugih dejavnostih v državnih gozdovih, ki so potrebne za upravljanje z državnimi gozdovi,
- zastopanje naročnika kot lastnika gozdov pri izdaji soglasij k čebelarskemu pašnemu redu ter pri dogovarjanju z izvajalcem pašnega reda o namestitvi čebel neposredno pred njihovim dovozom.

Sodelovanje ZGS s SKZG RS se krepi iz leta v leto in zajema nove vsebine, pri katerih je skupno delo učinkovitejše in bolj smotrno. K že uveljavljenim področjem dela ZGS za SKZG RS sta se v letu 2004 priključili vsebini zadnjih dveh navedenih alinej, sodelovanje pa se je v preteklem letu poglobilo tudi na usklajevanje informacijskih sistemov obeh institucij. Delo bomo nadaljevali v letu 2005.

Vsa zadnja leta se, skladno z gozdnogospodarskimi načrti, povečuje sečnja v državnih gozdovih in s tem tudi obseg vseh opravil na pripravi strokovnih podlag za oddajo načrtovanih del, ki jih ZGS izvaja za SKZG RS. V letu 2004 je bilo v državnih gozdovih posekano drevja za 1.123.362 m³.

Grafikon 10: Realiziran posek v gozdovih SKZG v obdobju 1996-2004 ter planirana poseka za leto 2005 (v tisočih m³)

2.3 SPLOŠNE INTERNE DEJAVNOSTI ZGS

2.3.1 Izobraževanje delavcev ZGS

Izobraževanje delavcev predstavlja temelj stalnega razvoja kadrov, ki zagotavlja ustrezno osnovo za doseganje postavljenih ciljev ZGS. Dolgoročni cilji in metode izobraževanja so opredeljeni v Strategiji izobraževanja ZGS, letni izobraževalni načrti pa so sestavljeni na osnovi teh dolgoročnih smernic in na osnovi trenutnih izobraževalnih potreb.

Izobraževanje delavcev je v ZGS organizirano na formalni (študij v izobraževalnih ustanovah) in na neformalni ravni (seminarji, delavnice) ter kot samoizobraževanje ob strokovni literaturi.

Preglednica 42: Število delavcev, ki imajo z ZGS sklenjeno pogodbo o izobraževanju, po študijskih programih in smereh (stanje 31. 12. 2004)

Študijski program	Študijska smer						SKUPAJ
	Doktorat	Magisterij	Specialist. študij	Univerz. študij	Visoka strokovna	Višja strokovna	
Gozdarstvo		15	1		6		22
IPSPUP*		1					1
Krajinska arh.		2					2
Org./management				1			1
Organ./informatika					1		1
Poslovni sekretar						4	4
Socialna ekologija		2					2
Uprava/informatika		1					1
Varstvo nar. d.		8					8
Varstvo narave		2					2
Visoka upr.-inf.					1		1
Znanost o okolju	1						1
SKUPAJ	1	31	1	1	8	4	46

Opomba: *IPSPUP = interdisciplinarni podiplomski študij prostorskega in urbanističnega planiranja

S formalnim izobraževanjem delavcev sistematično razvijamo ustrezna znanja pri delavcih z namenom, da pridobijo ustrezno izobrazbo za zasedbo delovnega mesta ali z namenom širitve usposobljenosti za delo v smeri novih nalog ZGS. Odločitve o prioritetah na področju formalnega izobraževanja zaposlenih se sprejmejo le enkrat letno, in sicer pred vpisom na višješolske, visokošolske, univerzitetne in podiplomske programe.

V letu 2004 je ZGS s svojimi delavci sklenil šest novih pogodb o izobraževanju, in sicer dve za podiplomski študij gozdarstva, dve za podiplomski študij varstva okolja, eno za izredni univerzitetni študij organizacije in managementa ter eno za višješolski strokovni študij, smer poslovni sekretar. Vse pogodbe vključujejo delno sofinanciranje stroškov študija.

V letu 2004 sta podiplomski študij varstva naravne dediščine zaključila dva delavca, ki sta imela z ZGS podpisano pogodbo o izobraževanju.

Na osnovi pogodb o izobraževanju je bilo tako ob koncu leta 2004 vključenih v proces formalnega izobraževanja 46 delavcev ZGS. Število delavcev po posameznih študijskih programih in smereh je prikazano v preglednici 42.

Preglednica 43: **Število dejavnosti in udeležencev neformalnega izobraževanja za zaposlene v ZGS v letu 2004**

Organizac. enota	Stiki z last., javn. in sodel..		Načrtova- nje		Gojenje in varstvo		Tehnolo- gija		Živalski svet		Informa- tika		Jeziki, fin, zakonod., kadri		Tujina		SKUPAJ	
	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu	Nd	Nu
Centr. e.	1	2	10	14	4	38	14	18			9	44	22	26	13	15	73	157
Tolmin	5	9	7	69	6	60	9	51			7	49	1	1	4	7	39	246
Bled	1	2	5	20	5	25	7	81			5	12	2	2	1	1	26	143
Kranj	7	13	8	10	3	3	6	17			1	1	4	6	1	15	30	65
Ljubljana	3	4	8	23	5	82	0	0			4	60	2	62	2	2	24	233
Postojna	4	5	7	11	2	38	8	115			1	6	1	1	5	14	28	190
Kočevje	5	7	19	158	2	56	7	26	1	1			4	77	3	24	41	349
N. mesto	1	4	5	16	1	3	16	197	1	1	2	59	2	3	2	2	30	285
Brežice	1	1	3	46	2	32	5	95					1	1	1	1	13	176
Celje	3	6	8	64	4	35	10	38					3	54	3	4	31	201
Nazarje	3	6	7	19	8	114	11	33	1	4	1	1	1	1	2	19	34	197
Sl. Gradec	3	2	2	12	3	57	1	8					1	10	1	1	11	90
Maribor	5	19	8	176	4	18	15	194					0	0	4	5	36	412
M. Sobota	5	3	6	4	4	29	7	15			1	1	3	6	1	1	27	59
Sežana			2	17	2	45	2	59	1	30			2	2	1	1	10	154
SKUPAJ		83		659		635		947		36		233		252		112		2957

Temeljno orodje za zagotavljanje ustrezne ravni znanja pri delavcih ZGS je neformalno izobraževanje, ki se izvaja z uporabo celotnega spektra metod in načinov podajanja znanja (seminarji, tečaji, predstavitve, delavnice, predavanja in ekskurzije). V letu 2004 se je različnih izobraževanj in izobraževalnih dogodkov udeležilo skupno 2.957 delavcev, kar je za skoraj 25% več kot v letu 2003 (2.372 delavcev) in v letu 2002 (2.385 delavcev). Izobraževalni program ZGS smo v prvi vrsti skušali izvesti z lastnimi izobraževalci, ki so skupno realizirali kar tri četrtine programa. Podrobnejši pregled obsega neformalnega izobraževanja ZGS v letu 2004 je podan v preglednici 43.

Izobraževalne vsebine so bile določene v okviru oddelkov ZGS in v okviru strokovnih svetov ZGS in območnih enot. Obseg izobraževanja je bil največji na področju gozdne tehnike, gozdnogospodarskega načrtovanja in gojenja gozdov. Podrobneje so izobraževalne vsebine in izobraževalni cilji opisani v poročilih o delu posameznih oddelkov ZGS. Na tem mestu podajamo le okvirni pregled.

Na področju gozdnogospodarskega načrtovanja gre izpostaviti posvetovanje o participaciji deležnikov v gozdnogospodarskem načrtovanju, izobraževanje za izvajanje monitoringa v gozdnih sestojih, predstavitve projekta in nalog v okviru projekta Natura 2000, izobraževanje na temo certificiranja v gozdarstvu in različna ožje usmerjena usposabljanja na področju programov in pripomočkov za potrebe izdelave gozdnogospodarskih načrtov.

Gozdarski študijski dnevi Biotehniške fakultete, ki se jih je udeležilo večje število zaposlenih, so bili v letu 2004 posvečeni debelemu in staremu drevju v gozdu.

V okviru gozdne tehnike je bilo pri izobraževanju največ pozornosti posvečeno uporabi lesne biomase v energetske namene, organizacijskim, tehnološkim in gozdnogojitvenim vidikom strojne sečnje, izpopolnjevanju na področju drugih tehnologij (npr. žičničarskega spravila) ter varnemu delu z motorno žago. Tečaj varnega dela z motorno žago je izobraževalna aktivnost, ki jo sicer organiziramo za lastnike gozdov, zaradi potrebe po izpopolnitvi tega znanja pri terenskem kadru ZGS pa smo začeli v letu 2003 uvajati te tečaje tudi v ZGS. Obsežna izobraževalna delavnica je bila organizirana na področju določanja vhodov za normative, s katero smo izboljšali kakovost dela v procesu tehnološke priprave dela v gozdu.

Po območnih enotah ZGS je bilo izvedenih več seminarjev s področja varstva pri delu, ki so nujni za osvežitev znanja na tem področju in za zagotavljanje varnega dela v ZGS.

Uvajanje subvencij EU za vlaganja v gozdove je na področju gojenja in varstva gozdov spremljalo široko zastavljeno izobraževanje v obliki predavanj po vseh območnih enotah ZGS. Druga izobraževanja s tega področja so pokrivala področja varstva pred podlubniki, varstva pred požari, premene smrekovih monokultur na Pohorju in fitopatologije.

Izobraževanje strokovnih delavcev za bolj učinkovito delo in za stike z lastniki gozdov, javnostjo in s sodelavci je v letu 2004 obsegalo večdnevni seminar z naslovom: »Razvoj sodelovanja z lastniki gozdov in sodelavci na KE«, za drugo skupino vodij krajevnih enot ZGS, ki se tega izobraževanja niso udeležili v letu 2003. Na to temo je bilo omogočeno udeležencem tudi samoizobraževanje s pomočjo nabavljene literature. S pomočjo Andragoškega centra Slovenije smo v letu 2004 usposobili 8 novih mentorjev za vodenje študijskih krožkov. Delavci ZGS, ki se intenzivneje ukvarjajo s popularizacijo gozdov in gozdarstva, so se udeležili seminarja »Interpretacija narave« in posveta o gozdnih učnih poteh.

ZGS z izobraževanjem sistematično razvija tudi komunikacijske veščine delavcev, čemur smo v letu 2004 posvetili posebno pozornost. Vodstveni kader se je udeležil usposabljanja za vodenje rednih letnih razgovorov, več posameznih delavcev pa se je udeležilo seminarjev s področja reševanja konfliktov, veščin komuniciranja in vodenja sodelavcev.

Na področju informatike so bila usposabljanja, poleg spremljanja aktualnih novosti na sejnih, v periodiki in na predstavitvah, usmerjena zlasti v programsko orodje Open Office in MapInfo.

Izobraževanja s finančnega in kadrovsko-pravnega področja so potrebna predvsem zaradi novosti v predpisih in zaradi zagotovitve usklajenosti delovanja ZGS z veljavno zakonodajo, čemur smo prilagodili tudi izobraževanja v letu 2004.

V preglednici 43 navajamo število dejavnosti in število udeležencev izobraževanja v tujini. Izmed vseh potovanj delavcev ZGS v tujino smo v tej preglednici navedli le tista, ki so bila izobraževalne narave. Celosten pregled potovanj v tujino pa je prikazan v naslednjem poglavju.

Potovanja v tujino

Potovanja v tujino so bila odobrena z namenov izobraževanja in izpopolnjevanja in zaradi obveznosti v okviru mednarodnih projektov, v katerih ZGS sodeluje. Skoraj polovica (44%)

potovanj v tujino je posledica stikov v okviru mednarodnih projektov. V preglednici 44 so prikazani podatki o številu zaposlenih, ki so v letu 2004 potovali v tujino, po organizacijskih enotah ZGS in po cilju potovanja.

Preglednica 44: **Vsa potovanja zaposlenih ZGS v tujino v letu 2004**

Organizacijska enota	A	B	CZ	CH	HR	D	RO	F	FIN	H	I	SČG	Drugo	Skupaj
Centr. enota	11	2		2		2			4		21		2	44
Tolmin											7			7
Bled	3		1						1		1		2	8
Kranj	3						15		1					19
Ljubljana	1										1			2
Postojna	4								1		9		1	15
Kočevje			18		4	1		5						28
N. mesto											1		1	2
Brežice											1			1
Celje					2	1							2	5
Nazarje	1										1	18		20
Sl. Gradec											1			1
Maribor	4					3				1				8
M. Sobota	1					1								2
Sežana	1													1
SKUPAJ	29	2	19	2	6	8	15	5	7	1	43	18	8	163

V preglednici 44 navajamo vsa potovanja v tujino, za katera je bila v celoti ali delno odobrena odsotnost z dela. V več primerih so bili stroški potovanja delno ali v celoti kriti s strani udeležencev (npr. strokovne ekskurzije delavcev območnih enot v Romunijo, Črno Goro in Češko) ali s strani organizatorjev (npr. vabljenja predavanja – Belgija, Švica, Kitajska).

Največ delavcev je v letu 2004 potovalo v Italijo, in sicer v gozdarski izobraževalni center v Paluzzi (strokovna ekskurzija Oddelka za gozdno tehniko), v italijanski narodni park Adamello Brenta (v organizaciji Oddelka za gozdne živali in lovstvo), na posvet o varstvu gozdov v Alpah, v obliki aktivne udeležbe na konferenci IUFRO sekcije za gozdarsko svetovanje ter zaradi delovnih sestankov v okviru projektov LIFE, SCALP, COST in FAO.

Potovanja v druge tuje države so bila povezana predvsem z individualnimi udeležbami na različnih strokovnih srečanjih ali sestankih delovnih skupin v projektih (npr. SUSTMAN, INTERREG III, NAT-MAN, FAO-ILO-ECE), obiski specializiranih sejmov (npr. Celovec, EKO-ETNO) ali z izmenjavo znanja v okviru mednarodnih delavnic z določenega strokovnega področja (npr. Forest Forum – Finska, biomasa – Avstrija).

2.3.2 Varnost in zdravje pri delu

Odgovoren: Darko PRISTOVNIK, univ.dipl.inž.gozd.

V letu 2004 je služba za varstvo pri delu (v nadaljevanju SVD) nadaljevala z opravljanjem nalog oziroma ukrepov, ki zagotavljajo varnost in zdravje delavcev v zvezi z delom. Te naloge so predpisane z zakonodajo s področja varnosti in zdravja pri delu ter so bile določene s Programom dela ZGS za leto 2004. Večino načrtovanega v letu 2004 smo tudi opravili.

Najpomembnejše naloge so bile:

- obveščanje delavcev o vseh nevarnostih in ukrepih za preprečitev nevarnosti,
- poučevanje in usposabljanje delavcev za varno delo,
- izvajanje internih raziskav nezgod pri delu v ZGS, ter obveščanje inšpekcije dela,
- zagotavljanje prvih, periodičnih in kontrolnih zdravstvenih pregledov delavcev,

- zagotavljanje preventivnih cepljenj proti klopnemu meningoencefalitisu in steklini,
- zagotavljanje sredstev in opreme za osebno varnost pri delu,
- opravljanje periodičnih pregledov in preizkusov delovne opreme,
- opremljanje delovnih prostorov s požarnim redom,
- vodenje predpisanih evidenc in poročil,
- izvajanje drugih ukrepov varstva pri delu in požarnega varstva,
- evidentiranje težjih in smrtnih nezgod pri delu v gozdu v zasebnih gozdovih.

Delovne nezgode zaposlenih v ZGS

V letu 2004 se je na delu poškodovalo 31 delavcev ZGS. Število nezgod na delu v preteklem letu je nad desetletnim povprečjem, saj je več delavcev poškodovalo le v letu 2002.

Preglednica 45: Število delovnih nezgod po organizacijskih enotah v obdobju 1995 - 2004

Organizacijska enota	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	SKUPAJ
Centralna enota	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Tolmin	2	1	0	3	1	4	2	1	0	2	16
Bled	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	4
Kranj	2	0	0	2	1	2	0	1	2	2	12
Ljubljana	2	0	2	0	1	3	2	3	7	6	26
Postojna	4	1	3	1	3	3	0	3	2	3	23
Kočevje	0	6	6	4	3	5	5	6	2	5	42
Novo mesto	5	4	0	2	0	3	3	5	3	2	27
Brežice	2	0	3	0	0	0	0	0	0	0	5
Celje	0	0	0	3	3	2	2	3	2	1	16
Nazarje	1	1	0	2	0	0	1	6	0	2	13
Slovenj Gradec	1	0	3	1	0	2	2	2	2	1	14
Maribor	2	1	4	4	4	2	5	5	1	4	32
Murska Sobota	1	0	0	0	1	0	1	2	0	0	5
Sežana	1	2	2	0	0	1	1	3	2	2	14
SKUPAJ	23	16	23	22	18	28	24	42	23	31	250

Pogostnost nezgod, ki se izraža s številom nezgod v enem letu na 100 zaposlenih, ima v letu 2004 pri ZGS vrednost 4 ((število nezgod na delu v letu 2004/število zaposlenih) x 100), medtem ko je bilo v letu 2003 to število 3.

Preglednica 46: Število delovnih nezgod delavcev ZGS v letu 2004 po vzročnem sredstvu, opravi, vzroku, vrsti poškodbe in poškodovanemu delu telesa

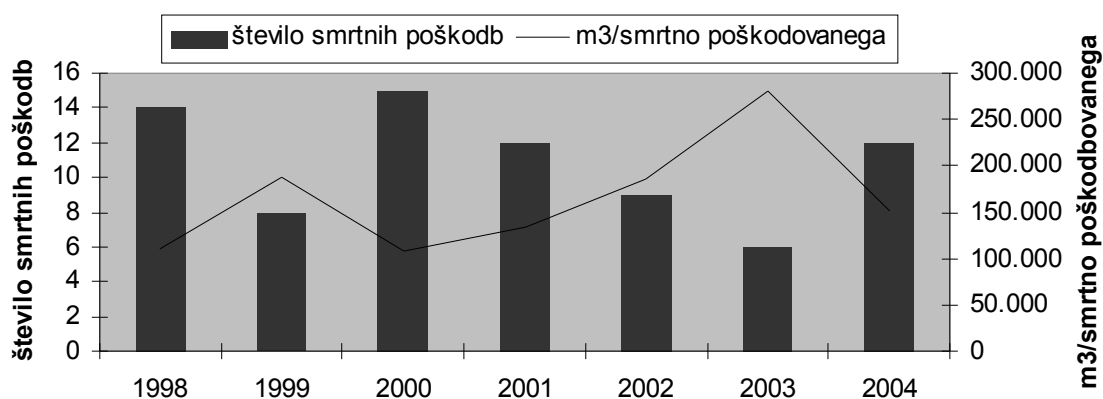
Vzročno sredstvo	Št.	Opravilo	Št.	Vzrok poškodbe	Št.	Vrsta poškodbe	Št.	Poškodba – telesni del	Št.
Teren	14	Teren-hoja	16	Padec, zdrs	15	Rana	3	Noge	11
Drevo - veja	5	Delo - teren	6	Udarec	2	Udarnina	12	Roke	7
Pisarna	1	Pisarna	1	Udarec veje	6	Zlom, zvin	3	Glava	1
Prevozno sr.	7	Sl. prevoz	5	Prom.nesreča	5	Nateg.vezi	8	Oko	4
Del.stroj	0	Ostalo	3	Ni vzroka	0	Odrnganina	0	Hrbet	5
Drugo	4			Drugo	3	Pošk.mišice	3	Trup	3
						Ostalo	2	Ostalo	0
SKUPAJ	31		31		31		31		31

Na osnovi analiz nezgod ugotavljamo, da je največja verjetnost za poškodbe pri delu na terenu, kjer se največ poškodb zgodi pri hoji po brezpotju. Najpogosteje prihaja do padcev oziroma zdrsov, najpogostejše poškodbe pa so udarnine ter nategi vezi. Najbolj izpostavljeni deli telesa so noge. Delovnega mesta - terena ne moremo izboljšati in prilagoditi delavcu, zato je zelo pomembna uporaba ustrezne osebne varovalne opreme (čevlji, škornji, dereze) in redno opozarjanje delavcev na pazljivost pri delu na terenu.

Nezgode pri delu zasebnih lastnikov gozdov

ZGS prek revirnih gozdarjev samoiniciativno beleži nezgode v gozdovih, saj je zbiranje podatkov prek policije in zdravstvenih zavodov oteženo zaradi zakona o varovanju osebnih podatkov. Poškodbe lastnikov gozdov in ostalih, ki se nepoklicno ukvarjajo z delom v gozdu, pa se večkrat v uradni statistiki nezgod vodijo skupaj z nezgodami v prostem času (dom, šola, šport, siva ekonomija). Podatki, ki smo jih zbrali, so dobljeni na podlagi informacij, ki jih delavci ZGS pridobe na terenu, oziroma iz dnevnih časopisov, na podlagi teh informacij pa izdelajo poročilo o nezgodah v zasebnih gozdovih. Kljub temu, da na tak način vseh nezgod ne moremo zajeti in torej podatki niso popolni, nam služijo kot dobra informacija o tem, pri katerih opravilih se nesreče pripetijo, kako resne so poškodbe in kaj je vzrok tem nesrečam. V poročilih o nezgodah naj bi bile zajete vsaj vse smrtno nezgode.

Grafikon 11: Povezava med številom nezgod s smrtnim izidom ter količino posekane lesne mase v zasebnih gozdovih

Če obravnavamo le nesreče z najbolj tragičnim izidom v obdobju 1998-2004, se je pri delu v zasebnih gozdovih smrtno ponesrečilo skupaj 77 ljudi, torej v povprečju 11 smrtnih žrtev na leto. Najbolj črno je bilo leto 2000, ko je življenje izgubilo 15 ljudi, v minulem letu pa je v zasebnih gozdovih življenje izgubilo 12 ljudi. Razen tega pa se pri delu v gozdu vsako leto tudi poškoduje še več deset ljudi, ki imajo trajne posledice - invalidnost. V letu 2004 se je v zasebnih gozdovih zgodila ena nezgoda s smrtnim izidom na 151.000 m³ posekanega drevja.

Analize nezgod so pokazale, da se jih večina pripeti zaradi podcenjevanja nevarnosti pri delu, neuporabe osebne varstvene opreme za delo, nepoznavanja tehnik dela, zastarelih ali slabo vzdrževanih delovnih naprav in slabe psihofizične pripravljenosti tistih, ki dela izvajajo. Ponesrečenci so pretežno kmetje in drugi lastniki gozdov, najpogosteje stari med 30 in 70 let, čeprav se porazdelitev po starosti nagiba k starejšim. Največ nezgod se pripeti pri sečnji drevja, pri čemer so najbolj izpostavljeni glava in noge. Kar četrtina nezgod se pripeti v soboto, pogostost pa narašča od ponedeljka do sobote, več v popoldanskih urah, kar potrjuje znano dejstvo, da je večina lastnikov tudi zaposlenih in da je večja verjetnost za nezgodo takrat, ko smo utrujeni.

Preglednica 47: Število delovnih nezgod lastnikov gozdov v letu 2004 po fazi dela, resnosti poškodbe in vzročnem sredstvu

Faza dela	Št.	Podfaza dela	Št.	Resnost poškodbe	Št.	Vzročno sredstvo	Št.	Uporaba varst. opr.	Št.
Sečnja	35	Podiranje	19	Lažja	15	Krošnja	2	Da	12
Ročno spravilo	2	Sproščanje	7	Težja	24	Deblo	10	Ne	29
Traktorsko spr.	11	Prežagovanje	2	Smrt	12	Hlod	6	Delno	9
Prevoz s trakt.	2	Kleščanje	7			Veja	7		

Ostalo	0	Privlačenje	9		Žaga	14		
		Pripenjanje	1		Traktor	8		
		Prevoz	3		Teren	2		
		Spravilo	5		Elektrika	2		
		Vžiganje motorke	1					

ZGS je aktiven na področju izobraževanja in promoviranja varnega in učinkovitega dela v gozdu že od leta 1995. Skozi tečaje, ki jih izvajamo, se letno usposobi za delo v gozdu skoraj 2.000 udeležencev, izdajamo publikacije, sodelujemo z mediji in varno delo predstavljamo tudi na sejnih. Vendar očitno vse to dovolj. V varnost pri delu so ljudje še vedno pripravljene vlagati premalo, zato so izpostavljeni pogostim in hudim nezgodam pri delu, ki imajo ob drugem tako zanje kot za vso družbo tudi hude finančne posledice. Zmanjševanje nezgod pri delu v zasebnih gozdovih bi moralo biti v nacionalni politiki varnosti pri delu prednostno obravnavano.

2.3.3 Notranji nadzor dela ZGS

V letu 2004 smo delo na notranjem nadzoru nekoliko spremenili, s ciljem, da bi notranji nadzor izvajali še učinkoviteje. Z rezultati preteklega načina kompleksnega pregledovanja dela v ZGS smo bili sicer zadovoljni, vendar smo želeli povečati smotrnost dela na nadzoru. Zato smo v letu 2004 izvajali na območnih enotah redne kontrolne preglede le posameznih vsebin, le z enim ali dvema pregledovalcema, ki pa sta hkrati bolj celostno pregledala delo krajevnih enot, ki sta jih obiskala ob nadzoru ciljne vsebine.

Več poudarka smo dali kontroli izbire drevja za posek, ne samo v kvantitativnem smislu, pregledovalci so zabeležili tudi svoje mnenje glede strokovnosti izvedene izbire drevja za posek. Pri tem smo nadzirali izbiro drevja širše, od gozdnogojitvenega načrta do ekonomskega vidika. Ekonomski vidik te kontrole je še posebej pomemben za državne gozdove. Pomembno področje nadzora je bilo tudi področje financiranja in sofinanciranja vlaganj v gozdove. V administrativno poslovnem smislu smo izvedli kontrolo na dveh gojitvenih loviščih.

Vsebinsko smo nadzor oblikovali po naslednjih strokovnih sklopih (pri čemer smo večjo pozornost namenili celostni kontroli dela na krajevnih enot):

- kontrola izbire drevja za posek,
- kontrola lovišč s posebnim namenom (2 pregleda),
- kontrola dela za SKZG RS, kamor spadata tudi dosedanji vsebini,
 - kontrola izbire drevja za posek v državnih gozdovih (4 pregledi),
 - kontrola zaključenih sečišč in popolnih prevzemov v državnih gozdovih (2 pregleda),
- strokovna kontrola krajevnih enot (5 pregledov),
- strokovna kontrola območnih enot (5 pregledov).

2.3.4 Delo organov ZGS in njihovih komisij

V letu 2004 se je Svet ZGS sestal na 4 rednih sejah. Sveti vseh območnih enot pa so imeli skupno 36 rednih in 8 korespondenčnih sej.

Direktor ZGS je imel praviloma redne tedenske kolegije ožjega vodstva ZGS, sklical je 6 kolegijev vodij oddelkov in območnih enot, izdal 47 sklepov s področja organizacije vodenja in poslovanja ter izrekel 3 opozorila pred odpovedjo delovnega razmerja v primeru hujših kršitev pogodbenih in drugih delovnih obveznosti delavcev ZGS.

Od redno delujočih komisij, ki jih imenuje direktor ZGS, se je Komisija za ekonomsko finančna vprašanja sestala 3 krat, Komisija za izobraževanje zaposlenih pa enkrat.

Strokovni svet je imel 7 sej.

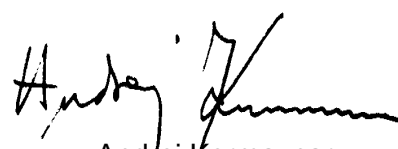
Na rednih tedenskih sestankih strokovnega kolegija Centralne enote ZGS, ki jih vodi pomočnik direktorja za strokovne zadeve, so bili navzoči vodje strokovnih oddelkov in vodja Službe za varstvo gozdov.

Vodje oddelkov so sklicali skupno 30 kolegijev oddelkov, ki se jih udeleževali vodje odsekov oziroma služb (za področje informatike) iz območnih enot.

Na podlagi podatkov o delu iz območnih enot in poročil oddelkov je predlog Poročila o delu ZGS pripravil mag. Živan Veselič.

Ljubljana, februar 2005

Andrej Kermavnar
Direktor